

ספריי - אוצר החסידים - ליובאוויטש

קובץ
י"א ניסן
- שנת הקו"ף יו"ד -

יוצא לאור על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

י"א ניסן
שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ואחת לבריאה

KOVETZ
YUD-ALEF NISSAN
SHNAS HAKUF YUD

Published and Copyrighted by

Vaad L`hafotzas Sichos

788 Eastern Parkway, Brooklyn, New York 11213

Tel: (718) 774-7200 ● Fax: (718) 774-7494

5771 ● 2011

Printed in the HOLY LAND

פתח דבר

לכבוד יום הבהיר, יום עשתי עשר לחודש ניסן - חודש הגאולה - נשיא לבני אשר², אשר "הוא יתן מעדני מלך"³,

יום הולדת הק"ט והתחלת שנת הק"י של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, מהרה יגלה אמן כן יהי רצון,

בו מתחילים לומר מזמור ק"י בתהלים, על פי תקנת הבעש"ט לומר מזמור תהלים המתאים למנין שנותיו⁴,

הננו מוציאים לאור קובץ הכולל: מזמור ק"י עם מפרשים (כפי שנדפס בספר "יהל אור", עם ליקוט ביאורי רבותינו נשיאנו⁵ על פסוקי מזמור זה.

ויה"ר שנוכה תיכף ומיד ממש לביטול ופריצת גדרי הגלות, ובעיני בשר נראה בקיום נבואתו העיקרית של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, נביא דורנו - בשורת הגאולה "בשעה שמלך המשיח בא עומד על גג בית המקדש והוא משמיע להם לישראל ואומר ענוים הגיע זמן גאולתכם" - "הנה זה משיח בא" "לאלתר לגאולה", ו"מלך ביופיו תחזינה עיניך" בהתגלות מלכותו לעין כל תיכף ומיד ממש.

מערכת „אוצר החסידים"

ימות המשיח⁶ י"א ניסן ה'תשע"א
ברוקלין, נ"י.

(1) שמו"ר פט"ו, יא.

(2) לשון הכתוב - נשא ז, עב.

(3) לשון הכתוב - ויהי מט, כ. וראה לקוטי לוי יצחק אגרות-קודש ע' שכד-ה. ע' תיש.

(4) מכתב כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ - נדפס ב"קובץ מכתבים" לתהלים ע' 214. אגרות-קודש שלו ח"י ע' נג. וש"נ.

(5) לתועלת הרבים, נוסף על הצילום מהקאפיטל כפי שהוא מופיע ב"יהל אור", העתקנו מחדש את המפרשים על הקאפיטל, והוספנו עליהם את פירוש הרד"ק והמלבי"ם.

(6) רשימת הספרים והמקומות (העיקריים) שמהם לוקטו ביאורים אלו: כתר שם טוב. לקוטי אמרים ואור תורה לה"מ. תניא, תורה אור ולקוטי תורה. מאמרי אדה"ו. תורת חיים, אמרי בינה, פירוש המלות שערי תשובה - לאדמו"ר האמצעי. מאמרי אדהאמ"צ. ביאורי הוהר, אור התורה - להצ"צ. מאמרי אדמו"ר מהר"ש. מאמרי אדמו"ר מהורש"ב. מאמרי אדמו"ר מהוריי"צ. לקוטי לוי יצחק. שיחות ואגרות קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א. וכמובן - מכתבי הארז"ל.

לפעמים נכפל אותו פירוש בפסוקי המזמור בכמה דרושי ורשימות רבותינו נשיאינו, אבל מכיון שכל נשיא הוסיף ביאור ופירש הענין בסגנונו המיוחד - העתקנו בכ"מ גם פירושים הדומים (ומיוסדים) זה לזה. חלק מביאורי הפסוקים המופיעים בספר זה - נכתבו במקור כביאור על אותם פסוקים בפרקים אחרים בתהלים.

(7) ראה סה"ש תנש"א ח"ב ע' 792

(8) ע"פ מענה מ"א ניסן תנש"א, וראה סה"ש ה'תשנ"ב ח"א ע' 173: "בימינו אלה - ימות המשיח - שבהם נמצאים עכשיו".

מפתח

- 1 תהלים מזמור קט
- 3 מפרשים על מזמור קט

ביאורי רבותינו נשיאינו על מזמור קט

כללות הפרק

- כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א
11. א. סה"ש תשמ"ט ח"ב הערה 30
11. ב. ד"ה סמוכים לעד תש"ל

ק"י, א - לדוד מזמור נאם חי לאדני שב לימיני עד אשית
אויביך הדום לרגליך.

האריז"ל

15. ג. שער מאמרי רשב"י פרשת אמור
- הבעש"ט
15. ד. כש"ט סד"ש

כ"ק אדמו"ר הצ"צ

15. ה. יהל אור עה"פ ע' תכה ואילך
18. ו. יהל אור ע' תרחצ
18. ז. אוה"ת סידור ע' קפו

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

19. ח. שיחת ש"פ נח תשמ"ב
21. ט. שיחת ער"ה תשמ"ו

כ"ק הרה"ג והרה"ח כו' המקובל לוי יצחק

21. י. לקוטי לוי יצחק כרך א ע' יז

יא. לקוטי לוי יצחק כרך ב ע' כט 12.

ק"י, ב - מטה עזר ישלח ה' מציון רדה בקרב איביך.

הרב המגיד

יב. או"ת סב"א 22.

כ"ק אדמו"ר הזקן

יג. לקו"ת חקת סד, ג ואילך 22.

יד. לקו"ת מטות פג, ב 22.

כ"ק אדמו"ר הצ"צ

טו. יהל אור עה"פ ע' תכו 23.

טז. אוה"ת בראשית ח"א ע' 40 23.

יז. אוה"ת בראשית ע' רלג 23.

יח. אוה"ת שמות ע' תיח 23.

יט. אוה"ת שמות ע' א'פב 24.

כ. אוה"ת במדבר ע' תתכב 24.

כא. אוה"ת במדבר ח"ג ע' תתכב ואילך 24.

כב. שם ע' תתנט ואילך 25.

כג. שם ע' א'רצה ואילך 25.

כד. אוה"ת במדבר ע' א'ש ואילך 25.

כה. אוה"ת במדבר ע' א'תתקנג 26.

כו. אוה"ת מלכים ב' ע' פו 27.

כז. אוה"ת נ"ך ע' תקיז 27.

כח. אוה"ת שה"ש ח"ב ע' שעז 27.

כ"ק אדמו"ר מהר"ש

כט. סה"מ תרכ"ו ע' קנה 28.

ל. המשך וככה תרל"ז פק"כ 28.

לא. המשך והחרים תרל"א ע' כד-לא ואילך 28.

לב. שם ע' לג-לח ואילך 30.

לג. שם ע' פה 23.

לד. סה"מ תרל"ג ח"א ע' רלה 23.

כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב

33. לה. סה"מ תרנ"ט ע' קנח

ק"יי, ד - נשבע הי ולא ינחם אתה כהן לעולם על דברתי מלכי צדק.

האריז"ל

33. לו. פע"ח שער הברכות פרק ג

33. לז. פע"ח שער העמידה פרק ד

33. לח. עץ הדעת טוב פרשת וירא

כ"ק אדמו"ר הזקן

34. לט. לקו"ת תוריע כג, ב

34. מ. לקו"ת בהעלותך ל, א

34. מא. לקו"ת נצבים מח, ג

34. מב. שם דרושים ליוה"כ עא, א

35. מג. סה"מ תקס"ו ח"ב ע' תקפח

35. מד. סה"מ תקס"ז ע' שלח

35. מה. סה"מ תקס"ח ח"א ע' שא-שו

55. מו. סה"מ תק"ע ע' קלח

55. מז. סה"מ פרשיות ח"א ע' שנד

55. מח. סה"מ מארז"ל ע' תלד

כ"ק אדמו"ר האמצעי

41. מט. פירוש המלות ע' ס, א ואילך

41. נ. אמרי בינה סה, א

41. נא. סה"מ במדבר ח"ב ע' שצ

42. נב. סה"מ במדבר ח"ב ע' תרנא

42. נג. סה"מ דברים ע' תתנז

42. נד. סה"מ דרושי חתונה ע' קמד

42. נה. סידור עם דא"ח נב, ד

כ"ק אדמו"ר הצ"צ

43. נו. יהל אור עה"פ ע' תכז ואילך
47. נו. יהל אור ע' תסז
48. נח. יהל אור ע' תסט
48. נט. אוה"ת בראשית ע' נו
48. ס. אוה"ת בראשית ע' 726
48. סא. אוה"ת נח ע' נו
49. סב. אוה"ת בראשית ע' תפו
19. סג. אוה"ת בראשית ע' תרצ
49. סד. אוה"ת בראשית ע' 1096
49. סה. אוה"ת בראשית ע' 1398
50. סו. אוה"ת בראשית ע' תתקסה
50. סז. אוה"ת בראשית ע' תתשפה
50. סח. אוה"ת שמות ע' עו
51. סט. אוה"ת שמות ע' תשעו
51. ע. אוה"ת שמות ע' אישמט
51. עא. אוה"ת שמות ע' א'תרכב
46. עב. אוה"ת במדבר ע' רעא
53. עג. אוה"ת במדבר ע' רעא ואילך
53. עד. אוה"ת במדבר ע' שנ
53. עה. אוה"ת במדבר ע' תשכט
53. עו. אוה"ת במדבר ע' תשלז
54. עז. אוה"ת במדבר ע' א'תמג
54. עח. אוה"ת במדבר ע' א'תתמט
55. עט. אוה"ת דברים ע' תפה
55. פ. אוה"ת שיר השירים ח"ג ע' תתכג
55. פא. אוה"ת סידור ע' מב ואילך
56. פב. ביאורי הוזהר ע' קיד
56. פג. ביאורי הוזהר ע' תקכב-ה
- כ"ק אדמו"ר מהר"ש
58. פד. סה"מ תרכ"ו ע' סה

58. פה. תורת שמואל ע' שיג ואילך
 58. פו. תורת שמואל תרכ"ז שלז
 58. פז. תורת שמואל תרכ"ט רב
 59. פח. סה"מ תרכ"ט ע' רכח
 59. פט. סה"מ תר"ל ע' קיט
 59. צ. ד"ה וידבר כו' בהעלותך כו' תרל"ט
 60. צא. ד"ה וידבר כו' בהעלותך כו' תרל"ט
 60. צב. ד"ה היתר נדרים פורחין כו' תרל"ט
 60. צג. ד"ה אז ישיר תרל"ט

כ"ק אדמו"ר מהורש"ב

60. צד. סה"מ תר"ן ע' שעו
 60. צה. סה"מ תרנ"ד ע' שיז ואילך
 61. צו. סה"מ תרס"ה ע' קעב
 61. צז. המשך תער"ב ח"א ע' א
 62. צח. שם ע' שעה
 62. צט. שם ע' שצ ואילך
 62. ק. שם ח"ב ע' תשעג
 62. קא. סה"מ פר"ת ע' רכב
 63. קב. סה"מ ליקוט ח"ב ע' ריב

כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ

63. קג. סה"מ תש"ז ע' 254

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

63. קד. סה"מ תשל"א ע' 305
 63. קה. סה"מ תשל"א ע' 311
 63. קו. סה"מ תשל"א ע' 318
 64. קז. סה"מ תשל"ג ע' 294

כ"ק הרה"ג והרה"ח וכו' המקובל מוהר"ר לוי יצחק

64. קח. לקוטי לוי יצחק כרך ב ע' נד
 64. קט. לקוטי לוי יצחק כרך ב ע' רל

קובץ י"א ניסן שנת הק"י

ק"י, ז - מנחל בדרך ישתה על כן ירים ראש.

האריז"ל

65. קי. ע"ח שער כג פרק א מ"ת
66. קיא. ע"ח שער כח פרק ד מ"ב
66. קיב. שער מאמרי רשב"י פרשת בראשית
66. קיג. שער מאמרי רשב"י - פירוש ספרא דצניעותא פרק א
67. קיד. שער מאמרי רז"ל מסכת שבת
67. קטו. שער מאמרי רז"ל - מאמר פסיעותיו של אברהם אבינו
67. קטז. פע"ח שער הלולב - פרק א
68. קיז. לקוטי תורה - ספר תהלים

הרב המגיד

68. קיח. או"ת סרל"ח

כ"ק אדמו"ר הצ"צ

68. קיט. אוה"ת במדבר ע' א'רפג
69. קכ. אוה"ת במדבר ע' א'ש
69. קכא. אוה"ת דברים ע' תרסג
70. קכב. אוה"ת דברים ע' א'תיט
70. קכג. ביאורי הזהר

כ"ק אדמו"ר מהר"ש

70. קכד. סה"מ תרל"ג ח"ב ע' תמוז

כ"ק אדמו"ר מהורש"ב

71. קכה. סה"מ עטר"ת ע' תרטז

כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ

71. קכו. סה"מ תרפ"א ע' שלו
71. קכז. סה"מ ליקוט ח"ב ע' כו
71. קכת. סה"מ תרפ"ב ע' עה
72. קכט. סה"מ תרח"ץ ע' עה
72. קל. סה"מ תשי"א ע' 332

כ"ק הרה"ג והרה"ח וכו' המקובל מוהר"ר לוי יצחק

72. קלא. לקוטי לוי יצחק מארז"ל ע' קעא

72. קלב. לקוטי לוי יצחק מארז"ל ע' שעט

73. קלג. לקוטי לוי יצחק מארז"ל ע' שצה

73. קלד. תורת לוי יצחק ע' רצו

הוספות

77. קלה. פלח הרימון משפטים ע' רעת

קובץ

י"א ניסן

– שנת הקו"ף יו"ד –

מפרשים על המזמור

(א) לדוד מזמור נאם יהוה לאדני שב לימיני עד אשית אויביך הדום לרגליך.

רש"י: נאם ה' לאדני - רבותינו דרשוהו באברהם אבינו ואני אפרשנו כדבריהם נאם ה' לאברהם שקראוהו העולם אדוני שמעני אדוני (בראשית כ"ג). שב לימיני - התעכב לתשועתי והתחולל לה' אין ישיבה אלא עכבה וכן הוא אומר ותשבו בקדש (דברים א). לימיני - לתשועת ימיני. עד אשית אויביך - אמרפל וחביריו:

מצודות דוד: נאם ה' לאדוני - ארז"ל כאשר נצח אברהם את אמרפל והמלכים אשר אתו שאלו העובדי גלולים את אליעזר עבדו היאך במתי מספר נצח אברהם עם רב כזה והשיב להם ה' אמר לאדוני אברהם שב בבטחון לתשועת ימיני ולא אשקוט עד אשים אויביך מרמס לרגליך כהדום הזה:

מצודות ציון: הדום - הוא שרפרף הכסא הנתון תחת רגלי היושב כמו והשתחוו להדום רגליו (תהלים צט):

אבן עזרא: לדוד מזמור נאם ה' לאדני - נכון לפרש זה המזמור על אברהם על דברתי מלכי צדק רק יקשה עלינו ציון שהיתה עיר דוד ונוכל לתקנו בדרך רחוק מעט והנכון בעיני כי זה המזמור חברו אחד מהמשוררים על דוד כמו מזמור יענך ה' ביום צרה ה' בעוזך ישמח מלך גם לשלמה אלהים משפטיך למלך תן וחובר זה המזמור כאשר נשבעו אנשי דוד לאמר לא תצא עמנו במלחמה וזאת תחלת דברי המשורר נאם ה' לאדני שהוא דוד: שב לימיני - והטעם שב בביתי ועבוד אותי וטעם לימיני כי הימין עושה חיל והנה הטעם לא תצא עמנו למלחמה כי ימין השם תלחם בעבורך והוא ישית אויביך הדום רגליך שיובאו לפניך שתרמסם:

רד"ק: לדוד מזמור נאום יהוה לאדני שב לימיני עד אשית אויביך הדום לרגליך, זה המזמור פירושו רז"ל (נדרים לב, ב) על אברהם אבינו כשיצא להלחם עם ארבעה המלכים ופירושו אתה כהן לאל עליון, כי היתה הכהונה ראויה לצאת משם שהוא מלכי צדק, שנאמר (בראשית יד, יט) והוא כהן לאל עליון, אלא לפי שהקדים בברכתו אברהם לאל עליון, סלק הקב"ה הכהונה ממנו ונתנה לאברהם, שנאמר אתה כהן לעולם. על דברתי מלכי צדק, על הדבר שדיבר מלכי צדק, והנכון לפי דרך הפשט לפרש המזמור על דוד, אמרו אחד מן המשוררים עליו, ולמ"ד לדוד פירושה בעבור, כלמ"ד (בראשית כ, יג) אמרי לי אחי הוא, וכן (מזמור כ, א-ב) למנצח מזמור לדוד יענך ה' ביום צרה, כמו שפירשנו אותו. והחכם רבי אברהם ג"ע פירש כי חיבר זה המזמור בתחלת מלכותו כששמעו פלשתים שנמשח דוד למלך ויעלו כל פלשתים לבקש את דוד, והבטיחו האל ית' שיתנם בידו ונתנם בידו בבעל פרצים ובעמק רפאים, ואז אמר המשורר זה המזמור. ואמר נאום יהוה לאדני, כלומר אמר האל יתברך לאדוני לדוד שב לימיני, כמו שכתוב שם (ש"ב ה, כד) כי אז יצא ה' לפניך, כלומר שב והיה בהבטחה לימיני, כי ימיני תעזורך. ולא אשקוט עד אשית אויביך הדום לרגליך.

(ב) מטה עוזך ישלח יהוה מציון רדה בקרב אויביך.

רש"י: מטה - לשון משען כמו (תהלים ק"ה) כל מטה לחם. מטה עוזך ישלח ה' מציון - כשתשוב מן המלחמה ואנשיך עייפים ורודפים ישלח לך ה' את מלכי צדק מלך שלם להוציא לחם ויין (בראשית י"ד). רדה - במלחמה. בקרב אויביך - לבטח:

קובץ י"א ניסן שנת הק"י

מצודות דוד: מטה עוזך - משען כחך. ישלח ה' מציון - ר"ל לא תנצחם בכחך כי אם בכח ה' השוכן עתה בציון. רדה - תמשול בקרב אויביך:
מצודות ציון: מטה - ר"ל משען כמטה שנשענין עליה. רדה - ענין ממשלה כמו וירד מים עד ים (תהלים ע"ב):

אבן עזרא: מטה - כי העוז והכח יצא מציון ששם הכבוד להשחית כל אויב שיבוא אליך אל ציון או טעמו כדרך יזכור כל מנחותיך בציון ששם הארון:
רד"ק: מטה עוזך ישלח יהוה מציון, כי באותו הפרק כבש דוד את ציון בתחלת מלכותו. ואמר: המטה והמשען שתעוז בו, מציון החל האל יתברך לשולחו אליך, שהיה מבצר חזק מאד, ונתנו אלהים בידיך, מעתה רדה ומשול בקרב אויביך, לא תירא מהם. ואמר בקרב, כלומר אין צריך לומר בערי פלשתים הסמוכות לארץ ישראל שתמשול עליהם אלא אפילו בקרב ארצם תמשול. ויש מפרשים כי אמר מציון, לפי שהכבוד שוכן בציון.

(ג) עמך נדבת ביום חילך בהדרי קדש מרחם משחר לך מל' ילדותיך.

רש"י: עמך נדבות ביום חילך - כשתאסוף חיל לרדוף אחריהם יתנדבו עמך ואוהביך לצאת עמך כמו שמצינו (בראשית י"ד) וירק את חניכיו ילידי ביתו ולא יותר וענר ואשכול וממרא התנדבו מאליהם לצאת ללכת אחריו בעזרתו. בהדרי קודש מרחם משחר - זאת תהיה לך בזכות הדרת קדושה שהיה בך מבטן אמך שהכיר בוראו בן ג' שנים. מרחם משחר - משנפלת מן הרחם כמו משילין פירות דרך ארובה ביו"ט ואיכא דתני משחירין. לך טל ילדותיך - לך יחשב ילדותיך דרכי יושר שהנהגת בהם בילדותיך יהיה לך לנועם כטל זה שהוא נעים ונוח:

מצודות דוד: עמך נדבות - העם אשר יבאו עמך במלחמה הנה יבואו בנדבת לבם ולא בעבור קבלת שכר מה והם אנשי ענר אשכול וממרא. ביום חילך - ביום המלחמה אשר תלחם בכח ואמצות הלב. בהדרי קודש - והוא בגמול על שאתה מהודר בקדושה. מרחם - מעת צאתך מרחם אמך אתה דרוש לי למלאות שאלתך. לך טל ילדותיך - מה שהכרתני מעת הילדות יהיה לך לנביח נפש כטל הזה שהוא נוח לכל:

מצודות ציון: חילך - מל' חיל וכת. משחר - ענין דרישה כמו משחרי לטרף (איוב כד):
אבן עזרא: עמך - יתנדבו בהלחם בעבורך, אמר רבי משה בקיעת השחר ושם הרחם כנוי כדרך אז יבקע כשחר והוא ישבח דוד ודימה הליחי' שהיא בגוף כטל והטעם כי לא נס לחה במלחמות רבות שנלחם ויהיה כן מבקיעת השחר לך נשאר לך ילדותיך ואחרי' אמרו מהמקום השפל השחור לך מנת ילדותיך ופירוש טל כמו יוטל את הגורל ורבי ישועה אמר כי מרחם אמך היית מוכן להיות מלך והנכון בעיני כי נדבות דרך קצרה כגשם נדבות והטעם אם הוצרכת לעשות מלחמה עמך יבואו אליך ביום כגשם נדבות ותראם בהדרי קדש מרחם משחר מעת עלות השחר יבוא כטל שהרגלת לראות בילדותיך כאשר היית רועה בצאן:

רד"ק: עמך נדבות ביום חיליך, ביום שעשית חיל להלחם בהם, באו עמך אליך בנדבה. בהדרי קדש, בירושלים שהיא הדרת קדש, כמו שנקראת (זכריה ב, טז) אדמת קדש, והדרי ענין הדר ויופי, וכן נקראת (מזמור מח, ג) יפה נוף משוש כל הארץ, והדרי לשון

מפרשים על המזמור

רבים, מן הדר, כי בדברים רבים היא טובה, ויפיה של ירושלים.
מרחם משחר לך טל ילדותך, יום שיצאת מרחם ונולדת אותו השחר לך היה, כלומר לטובתך. ואותו הטל שירד כשנולדת, לך היה, כלומר, מבטן יצאת למלכות, וטל ברכה היה לך באותו השחר.

(ד) נשבע יהוה ולא ינחם אתה כהן לעולם על דברתי מלכי צדק.

רש"י: נשבע ה' ולא ינחם - לפי שהיה נתירא שלא יענש על האוכלסין שהרג נאמר לו (בראשית ט"ו) אל תירא אברם וגו' לא ינחם על הטובה אשר דבר עליך. אתה כהן לעולם על דברתי מלכי צדק - ממך תצא הנהוגה ומלכות להיות בניך יורשין את שם אבי אביך הנהוגה והמלכות שנתנו לו. דברתי מלכי צדק - יו"ד יתירה כמו רבתי עם (איכה א), על דברת מלכי צדק על פקודת מלכי צדק. אתה כהן - יש במשמע כהן כהונה ושררה כמו (שמואל ב מ) ובני דוד כהנים היו:

מצודות דוד: ולא ינחם - לחזור משבועתו ולחשוב מחשבה אחרת. אתה כהן - השבועה היתה אשר ממך תצא הנהוגה. על דברתי - על ענין מלכי צדק ר"ל כמו מלכי צדק שנאמר בו ומלכי צדק וגו' והוא כהן (בראשית יד):

מצודות ציון: על דברתי - על ענין כמו על דברת בני אדם (קהלת ג') והיו"ד יתירה: אבן עזרא: נשבע, אתה כהן - כל כהן משרת וכן ובני דוד כהנים היו והטעם לעבוד את השם והנה הטעם שישראל ילחמו ואתה תקח המעשר כאשר לקח מלכי צדק מאברהם, ויו"ד דברתי נוסף ופירוש על דבר' על מנהג כמו דוברות בים או תחסר אות כ"ף אתה כהן לעולם על דברת כמו על דבר שאתה כמלכי צדק ועליו כתוב והוא כהן לאל עליון והנה תהיה מלת אתה בעבור אחרת, ורבי משה אמר בעבור שאתה מלך צדק כמו ויהי דוד עושה משפט וצדקה לכל עמו הטעם רב לך להלחם כי השם עוזר ימינך ומחץ ביום אפו מלכים על ידיך:

רד"ק: נשבע יהוה, דברו הוא שבועתו. אתה כהן, מלך ונגיד, כמו (ש"ב ח, יח) ובני דוד כהנים היו, (איוב יב, יט) מוליך כהנים שולל, גדולים ושרים. ואמר לעולם, כי שאול לא היה לעולם. על דברתי מלכי צדק, ולמה בחרתיך מלך לעולם על דבר שאתה מלך צדק, כמו שכתוב עליו (שם) ויהי דוד עושה משפט וצדקה לכל עמו. ויו"ד דברתי ויו"ד מלכי נוספות.

(ה) אדני על ימינך מחץ ביום אפו מלכים.

רש"י: אדני - אשר היה על ימינך במלחמה. מחץ ביום אפו מלכים - את ארבעה מלכים הוא ידן בגוים מלא גויות זו היא בשורת ברית בין הבתרים שנאמר לו על מצרים וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי (בראשית ט"ו):

מצודות דוד: ה' על ימינך - כאלו אל מול אברהם ידבר לומר על כי היה ה' על ימינך לזה מחץ והכה ביום הראות אפו ותגרת מלחמתו את המלכים האלה ולא בכח הזרוע:

מצודות ציון: מחץ - ענין הכאה ופציעה כמו מחצתי ואני ארפא (דברים לב):
רד"ק: אדני על ימינך, ה' הוא על ימינך כשנצחת במלחמות. מחץ ביום אפו מלכים,

קובץ י"א ניסן שנת הק"י

והוא מחץ על ירך מלכי הגוים הבאים להלחם עליך, ביום אפו, כלומר, אותו היום היה חרון אפו עליהם ורצונו עמך.

(ו) ידין בגוים מלא גויות מחץ ראש על ארץ רבה.

רש"י: מלא גויות - אסיפת פגרים, מלא לשון אסיפה כמו (ירמיה י"ד) קראו אתריך מלא, אשר יקרא עליו מלא רועים (ישעיה ל"א), והיכן דן מלא גויות את מצרים על שפת הים (שמות ט"ו). מחץ ראש על ארץ רבה - זו היא דוגמת נבואת (חבקוק ג') מחצת ראש מבית רשע ראש פרעה שהיה ראש ושר על ארץ גדולה וחשובה על כל הארצות כמו שנאמר (תהלים ק"ה) מושל עמים ויפתחהו שהיו כל האומות תחת ממשלת מצרים: מצודות דוד: ידין בגוים - ה' הוא עשה דין ומשפט בעובדי גלולים ההם עד שמקום המלחמה היה מלא גויות מפגרים מתים. מחץ ראש - הוא הכה ראש כ"א על ארץ הכאה רבה עד לא יוסיף לקום:

מצודות ציון: גויות - גופות בני אדם כמו ושבת לגו כסילים (משלי כו). רבה - גדולה: אבן עזרא: ידין - תחסר מלת אשר כמו עם לבבכם שלם וכן הוא ידין בגוים אשר הוא מלא גויות שיש לו צבא רב הוא יעשה דין בגוים: על ארץ רבה - שאיננה נקראת אי והיא ארץ ישראל ומדי ופרס, ורבי משה אמר כי הטעם רבת בני עמון: רד"ק: ידין בגוים, יעשה דין ומשפט בגוים עד שמקום המלחמה מלא גויות, כלומר פגרים מתים. מחץ ראש על ארץ רבה, מחץ על ארץ ראשים רבים, וראש שם כלל, ורבה גם כן כמו (מזמור פט, ח) בסוד קדושים רבה. ויש מפרשים רבה רבת בני עמון, ועל אותה המלחמה אמר זה הפסוק.

(ז) מנחל בדרך ישתה על כן ירים ראש.

רש"י: מנחל בדרך ישתה וגו' - מגילוס הנהר בדרך הליכתו היתה ארצו שותה ולא היתה צריכה למי גשמים על כן היה מרים ראש ומתפאר (יחזקאל כ"ט) לי יאורי ואני עשיתיני, ענין אחר יש לפרש המזמור הזה בדוד:

מצודות דוד: מנחל בדרך ישתה - היה שבע מדם הרוגיהם כמו השותה מים די שבעו מנחל השוטף בדרך שבני אדם הולכים שאין מי ימחה בידו כי מימיו מרובים והוא במקום המופקר לכל כן מן השמים הפקירו לו דמם והרבה להכות בהם. על כן - על כי מן השמים הפקירו לו דמם לכן היה מרים ראש לנצח אותם אבל לא בכח ידיו התגבר עליהם:

אבן עזרא: מנחל - הטעם כל כך היו האויבים מפתחי ממנו כי בלכתם בדרכים היה שותה מנחליהם ואין לאל ידם למונעו על כן היה מרים ראש ויש אומרים כי מרוב צבאותיו היה צריך ללכת דרך ששם נחל כי לא יספיקו לו מעיינים או הטעם שובא אליו בדרכים המים מן הנוזלים בלי פחד כדרך מי ישקני מים ואל תתמה על ישתה גם ירים כי הנה מחץ לשון עבר והנה הוא על דרך המדבר על זמן עומד וכמוהו רבים:

רד"ק: מנחל בדרך ישתה, כל כך הפיל חללים עד שהלך נחל מדמם, ואמר ישתה, על דרך משל (במדבר כג, כד) ודם חללים ישתה.

על כן ירים ראש, על כן כשנצח כל המלחמות מאויביו הרים ראש על כולם, וכן אמר

(ש"ב ת, יג) ויעש דוד שם בשובו מהכותו את ארם נהרים בגיא מלח וגו'.

הנוצרים מפרשים זה המזמור על יש"ו. ואמרו כי בפסוק הראשון יתבאר בו האב והבן. שהם קוראים נאם ד' לאדוני בקמ"ץ הנו"ן. ואמרו היאך יאמר ד' לד', אלא שהם שנים, והרוח השלישי. ועוד טעות אחר: קוראים בזה המזמור: עמך נדבות בחירי"ק העי"ן. ואומרים: בהדרי קדש: הוא הקדש שנולד מרחם.

ואתה תאמר להם על טעות קריאתם. כי גידולמיש המעתיק שלהם טעה. כי לאדוני בחיריק הנו"ן. והוא [נ]אמר על דוד, כמו שפירשנו. ואיך יוכלו להחזיק טעות איש אחד כנגד רבים. כי ממזרח שמש עד מבואו נמצא בכל הספרים בחיריק הנו"ן. וכן עמך נדבות, בפתח העי"ן. והלא הם אומרים כי הסיבה שלנו עדות להם, אם כן יאמינו בעד.

ועל טעות אמונתם תאמר להם: אם האב והבן הם אלהות, ואין האחד צריך לחבירו, כי לא יקרא אלוה אם יצטרך לזולתו. ואיך יאמר האב לבן שב לימיני עד אשית אויביך, א"כ צריך הוא לימינו, ולעזרתו. אם כן חולשה אתו, והאלוה אינו חלש וחסר היכולת.

והיאך אמר לו אתה כהן לעולם, ומקדם לא היה כהן. ואם יאמרו כהן כמשמעו, ויאמרו מהיום ואילך תהיה הכהונה בעניין אחר - לא שיהיו מקריבים בשר ודם, כמו שהיו מקריבים עד היום, אלא לחם ויין, כמו שהקריב מלכי צדק. שנאמר ומלכי צדק מלך שלום הוציא לחם ויין, והוא כהן לאל עליון - אמור להם: למי אמר אתה כהן? לבן הוא אומר? - כמו שאמר מתחלת המזמור עד זה הפסוק, וכן מזה הפסוק עד סוף המזמור - וזה הכהן הוא העומד המקריב, והאלוה לא יקריב, אבל יקריבו לפניו. ואם יאמר לאדם בעולם - ואינו מדרך המזמור - למי יאמר? כי הם אין להם לכהן משפחה, אלא כל הבא ימלא את ידו. וא"כ למי יאמר נשבע ד' ולא ינחם אתה כהן לעולם? ועוד למה שנה רצונו? כי מתחילה צוה להקריב בשר ואח"כ לחם ויין. ואיך אמר ולא ינחם, והרי נחם, והלא לא נתנה התורה לזמן. והנה מלאכי חותם הנביאים אמר (מלאכי ג, כב): זכרו תורת משה עבדי אשר צויתי אותו בחרב... חוקים ומשפטים. ואמר (שם, כג): הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא וגו'. והנה אליהו לא בא עדיין, ולא יבוא עד זמן ימות המשיח.

והנה אמר שיזכרו תורת משה עבדו לעשותה, כמו שצוה אותו בהר סיני, ולא כמו שצוה יש"ו! מזה תראה כי לא תשתנה התורה לעולם, אלא כמו שנתנה למשה רבינו, כן תהיה לעולם. ועוד אמר: מחץ ביום אפו מלכים. ואיה המלחמות שנלחם יש"ו? ואיה המלכים שנצח? והיאך אמר: ידין בגוים מלא גויות, והוא לא בא לדון אלא הנשמות ולהושיען. ועוד אמר: על כן ירים ראש. מכן יש לומר שעד היום ההוא לא הרים ראשו. יפקחו העורים עיניהם, ויאמרו אך שקר נחלו אותנו אבותינו הבל ואין בם מועיל.

ביאורי רבותינו נשיאינו

על מזמור קי

כללות הפרק

כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א

א

מזמור ק"י "חברו המשורר על המשיח, ואמר נאום לאדוני שב לימיני . . עד אשית אויביך גוג ומגוג כו' (ספורנו עה"פ), ובהמשך המזמור (פסוק ב') "מטה עוזך" - "ומטך זה מלך המשיח כמד"א ויצא חוטר גו', מטה עוזך גו'" (ב"ר פפ"ה, ט) וממשיך (פסוק ג') "נשבע ה' ולא ינחם גו' מלכי צדק", "מלכי דוקא שנק' כן מלך המשיח".

סה"ש תשמ"ט ח"ב הערה 30

ב

בס"ד. ש"פ וירא, כ"ף מר חשון, ה'תש"ל

סמוכים¹ לעד לעולם עשויים באמת וישר² (וזהו גם ההתחלה של המאמר שנאמר בכ' מ"ח שנת פר"ת³ - לפני חמישים שנה), וא"י ע"ז בזהר⁴ סמך דא עזר דהיינו שמ"ש כאן סמוכים, אין פירושו כמו סומך נופלים⁵, שזהו רק מה שסומך את הנופל שלא יפול ממדריגתו, אבל אין נותנים לו סיוע שיוכל לעלות למדרי' נעלית יותר, אלא הפירוש בזה הוא מלשון עזר, וכמ"ש⁶ אעשה לו עזר כנגדו, שע"י העזר מגיע למדרי' כזו שמצד עצמו לא הי' יכול להגיע לשם. וכמו אלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לוי, וע"י העזר יכול לו וכן הוא גם הפירוש במ"ש סמוכים לעד.

והנה הטעם להתחלת המאמר בפסוק זה, אף שמצד תוכן המאמר הי' יכול להיות ההתחלה בפסוק אחר, הוא משום שאז הי' שנת הששים להולדתו ופסוק זה הרי מתחיל באות ס', ובפרט שהוא בקאפיטל כזה שהוא ע"פ סדר הא"ב הרי שהתחלת

(1) לכללות מאמר זה - ראה יהל אור ע' תכה-תל (הועתק להלן אות ה ואות נו). סה"מ פר"ת שבהערה 3.
(2) תהלים קיא, ח.
(3) נדפס בסה"מ פר"ת ע' קמח ואילך. וראה גם יהל אור ע' תלד ואילך.
(4) ח"א לה, א. הובא ונתבאר במקומות שבהערה הקודמת. עיי"ש.
(5) ע"פ תהלים קמה, יד.
(6) בראשית ב, יח.
(7) סוכה נב, ב.

הפסוק יש לו שייכות מיוחדת לאות ס'. ולפ"ז יש לקשר זה עם קאפיטל ק"י⁸, שהשנה היא שנת הק"י להולדת שלו.

והנה בקאפיטל ק"י איתא אתה כהן לעולם על דברתי מלכי צדק, וברשימות הצ"צ על תהלים¹⁰ מביא מ"ש ברשי על זה, שהוא מפרש כאן בסגנו שונה מבכ"מ - פירשו רבותינו דקאי על אברהם ומפ' כל הקאפיטל כנגד אברהם (שזהו גם השייכות לפרשתנו). ועוד פירוש בזהו הוא דקאי על דוד, ומפ' כל הקאפיטל כנגד דוד, ושייכות ענינו של דוד להפסוק, הוא במש"ש אתה כהן לעולם דאתה קאי על דוד, וכמ"ש בזהר¹² דאתה דא שלטנו וברבנו שזהו ענין של דוד, וכן ביהודה נאמר ב¹³ יהודה אתה.

והנה¹⁴ בענית אתה יש בזה ב' אופנים, אתה מלא ה', ואת חסר ה', דאת חסר ה' מורה על מלכות, ואתה מלא ה' הו"ע שבאי"ע לזה. והריחוק שביניהם יובן ממ"ש¹⁵ אתה הוא הוי' לבדך אתה עשית את השמים, דאתה הא' הוא מלא, וקאי על לפה"צ, ואתה הב' הוא חסר, וקאי על מה שלאח"צ, שיש לו שייכות לעולמות. ועפ"ז יובן ריחוק הערך שבין אתה מלא ואת חסר, שכמו שרחוק ערך מה שקודם הצמצום [שהי' אוא"ס ממלא כל המציאות ולא הי' מקום לעמידת העולמות¹⁶, ולא רק לעולמות הנק' בשם ארץ אלא גם לעולמות הנק' בשם שמים, והי' רק אתה הוא הוי' לבדך] - עם מה שלאח"צ, ששייך לעולמות, כמו"כ הוא ריחוק הערך שבין אתה מלא לאת חסר, ועוד יותר לפי המבואר במ"א¹⁷, דאת חסר היינו שחסר הה' פרצופים דכתר, עתיק, ואריך, עד המלכות. והנה הגם שגם במדריגת את חסר ישנם כל האותיות מא' עד תי"ו, שהו"ע השלימות כמ"ש בשעיהו"א¹⁸, מ"מ הרי חסר הה' פרצופים, והכוונה הוא, להמשיך ע"י קיום התומ"צ את הה' פרצופים גם במדרי"ג את חסר, דהיינו שגם במלכות, שהו"ע הנוק' - את חסר, שהו"ע תשש כחו כנקבה, יומשך גילוי הה' פרצופים, ויהי' אתה מלא. והגם שמצד אתה כמו שהוא מלא, שהוא מה שקוה"צ, לא הי' מקום לעמידת העולמות, ורק ע"י הצמצום, שהוא מה שנחסר, אז נעשה אפשרות

(8) כידוע המנהג לומר הקאפיטל תהלים המתאים למספר שנותיו (אגרות-קדש אדמו"ר מהוריי"צ ח"י ס"ע נג), וענין זה שייך גם לאחר ההסתלקות - ראה הקדמת כ"ק אדמו"ר שליט"א לר"ה סמוכים לעד הנ"ל (סה"מ פר"ת ע' שנו). ובכ"מ.

(9) פסוק ד.

(10) יהל אור ע' תכה ואילך. (הועתק להלן אות ה).

(11) יהל אור שם ע' תכט. (הועתק להלן אות ה).

(12) ח"ב קד, א.

(13) ויחי מט, ת.

(14) בהבא לקמן - ראה יהל אור שבערה 11.

(15) נחמי' ט, ו.

(16) עץ חיים דרוש עיגולים ויושר ענף ב.

(17) סה"מ עזר"ת ע' קיט. ועוד.

(18) פרק ב'

לעולמות, מ"מ הנה אחר שכבר נתהווה, יכול להיות שיומשך גם האור שקודם הצמצום צ"ל היינו גילויי הה' פרצופים, ומ"מ ישארו העולמות אלא שיהי' במציאות נעלית יותר.

אבל מ"מ צ"ל, איך יש בכח הנבראים, שמציאותם הוא לאחור מה שהמלכות היא במדרי' את חסר, להמשיך ע"י עבודתם שיהי' גילויי הה'. הנה ע"ז הוא אומר שמ"ש אתה כהן לעולם קאי גם על אברהם, כי ע"י אברהם, שהו"ע החסד, יכול להיות המשכה הזאת במלכות. וזהו גם ע"י חסד שבסדר השתלשלות, היינו שע"י יחוד זו"ן (שזהו ההמשכה דו"א במלכות), נשלמת האת עם ה', וכש"כ כשהמשכה הוא מהחסד כפי שהוא (במדרי') נעלית יותר, שזהו מדרי' אברהם, שעליו כתוב²⁰ שהוא אדם הגדול בענקים, שחסדו של אברהם הוא חסד בל"ג, שזהו מדרי' נעלית מכללות סדר השתלשלות, הנה ע"ז נמשך למטה במלכות, שגם במלכות יהי' הגילוי דאתה מלא. ועפ"ז יובן קישור ב' הפירושים בהפסוק, דבתחילה מקדים הפירוש דקאי על אברהם, דע"י שישנו תחלה אברהם, חסד שלמעלה מהשתלשלות נמשך האתה גם במדרי' דוד בחי' המלכות שתהי' אתה מלא ה'. וזהו ג"כ מ"ש²¹ דרכו של איש לכבוש ואין דרכה של אשה לכבוש, שהמשכה לכבוש את העולם (אייננעמען די וועלט) הוא דווקא מצד החסד, וזהו ענין הזכר משא"כ ענין הנוקבא, מלכות, הנה מצ"ע אין הגילוי מאיר למטה.

ואחר כך ממשיך בפסוק עוד ענין, דעל דברתי מלכי צדק, דברתי עם יו"ד [והוא ע"ד המבואר בתו"א²² בענין המגביהי לשבת²³, שלכא' הול"ל המגבי' (בלי יו"ד בסופו), ומהו ענין היו"ד בסופו], ומבאר שם²⁴ שזה קאי על או"א עילאין, שזהו למעלה מכל(לות) סדר השתלשלות. והנה בבינה גופא ישנם ב' מדרי', דבינה נק' אפרסמון²⁵, שבוה ישנם האותיות מ', ס', שהחילוק ביניהם הוא שאע"פ ששניהם ענינם מקיף מ"מ חלוקים הם, וכמו שהוא בגשמיות, הנה המ' הוא בחי' מקיף הבא בהתיישבות, דהרי ישנו בו התפשטות ועי"ז יכול לבא להתיישבות, משא"כ הס' הוא בחי' מקיף שאינו בא בהתיישבות, דהרי הס' הוא כולו עגול, ואין לו שום מקום שעליו יכול להתיישב. ובכללות זהו"ע ב' הבחינות במקיף, מקיף הקרוב ומקיף הרחוק, שמ"ם הוא בחי' מקיף הקרוב והסמ"ך הוא בחי' מקיף הרחוק, למעלה מסדר השתלשלות לגמרי. וע"ז אומר אתה כהן לעולם, על דברתי מלכי צדק, שממשיכים גם בחי' המקיף שאינו בא בהתיישבות, מקיף הרחוק, למטה.

(19) לשון חז"ל - ברכות לב, א. ועוד.

(20) יהושע יד, טו. בר" פ"ד, ו. במדב"ר פ"ג, ג. הובא באוה"ת חנוכה שכח, א.

(21) ראה קידושין ב, ב.

(22) לח, ד. נתבאר ביהל אור ע' תלה. ומציין שם לוח"ג דלקמן הע' 24.

(23) תהלים קיג, ה.

(24) יהל אור שם ס"ע תכט. - ע"פ זח"ג רסה, סע"ב וברמ"ז שם.

(25) ראה זח"ב קכו, א. הובא בד"ה סמוכים לעד הנ"ל בפנים (סה"מ פר"ת ס"ע קנז ואילך).

וְזָהוּ ג"כ מ"ש²⁶ נאום הוי' לאדני שב לימיני, דקאי על אברהם, ולפירוש השלישי שמביא שם²⁷ קאי על משיח, שזהו הגילוי שיתגלה לעת"ל, בחי' מקיף הרחוק, הגילוי שלמעלה מסדר השתלשלות. שלכן לעת"ל יהי' הסדר לא כמו שהוא עכשיו שנקבה יולדת וחוזרת ומתעברת, שזהו ענין הגלות, הנה לעת"ל יהי' הגילוי דלמעלה מסדר השתלשלות, ותהי' רק ענין היולדת בלבד, שזהו"ע הגילוי. ומכיון שיש כל ענין וענין בתורה, הנה בתורה זהו"ע גילוי רזין דאורייתא, ורזין דרזין, שבא בהבנה והשגה, שזהו גילוי מדרי' מקיף, גילוי המ"ם, ועד גם להמשכת המקיף הרחוק, ענין הס', שזהו"ע פנימיות התורה.

וְזָהוּ ג"כ סמוכים לעד, סמוכים הו"ע סמ"ך, שזהו גילוי שיתגלה לעת"ל²⁸, וזהו באופן של לעד שלעד הוא מלשון²⁹ עדי עדיים, לשון תענוג³⁰, שיהי' גילוי התענוג (שזהו ג"כ המדרי' דשבת, תענוג, ובפרט ברעוא דרעוין³¹). וכל זה תלוי במעשינו ועבודתנו משך זמן הגלות³², שע"י הלימוד ברזין דאורייתא עד שבא בהבנה והשגה ממש, הנה עי"ז נמשך מלמעלה מסדר השתלשלות, שבא למטה בעולם (ס'קומט אראפ אין וועלט) און ס'ווערט דורכגעפירט הכוונה כללית דלעשות לו ית' דירה בתחתונים³³, שמצד גילוי זה יהי' השיר חדש, לשון זכר³⁴, עד שממשיכים בחי' שב לימיני, שקאי על משיח, יבוא ויגאלנו בקרוב ממש.

26) תהלים קי, א.

27) יהל אור שם ע' תכה, תל. (הועתק להלן אות ה ואות נו).

28) ראה ד"ה סמוכים לעד שם (סה"מ פר"ת ע' קנח).

29) יחזקאל טז, ז.

30) לקו"ת פקודי ה, א. הובא בד"ה סמוכים שם (שבעה ערה 28).

31) ראה המשך תרס"ו ע' תקמו ואילך.

32) ראה תניא רפל"ז.

33) ראה הנחומא נשא טז. ועוד. תניא רפל"ו. ובכ"מ.

34) ראה תוד"ה ה"ג ונאמר - פסחים קטז, ב.

ק"י, א - לדוד מזמור נאם ה' לאדני שב לימיני עד אשית אויביך הדום לרגליך. האריז"ל

ג

הבינה עלאה מתלבשת ומתפשטת תוך ז"א אם לא על ידי שתתלבש תחילה בחסד שבה אשר הוא השורש אל כו החסדים ולכן חסד הוזה נקרא יומם דכליל כולהו שית יומין כי החסד הוא יום והגבורה לילה ועל ידי החסד הוזה מאירה הבינה בכל מה שתחתיה ואי אפשר להיות זולתו ועל החסד הוזה נאמר נאם ה' לאדוני שב לימיני כי האדון היא הבינה. אשר נאמה ואמרה לאברהם שהוא מדת החסד שב לימיני שהוא החסד שלה בקו ימין שבה הנקרא יומם. ואברהם הוא החסד המקבל תחילת הכל מן החסד שהוא ימין הבינה הנקרא יומם כנז' וזמ"ש שב לימיני רוצה לומר שיקבל אברהם מימין שלה הנקרא יומם.

שער מאמרי רשב"י פרשת אמור

הבעש"ט

ד

מזמור לדוד, אמרו רבותינו כל מקום שנאמר מזמור לדוד מנגן ואח"כ שורה עליו שכינה, מזמור להביא רוח הקדש לדוד, וכל שנאמר בו לדוד מזמור שרתה עליו שכינה ורוח הקדש ואח"כ אמר שירה. והנה באמירת ספר תהלים יש לנו ליבוש ולהכלם דאימתי רוח הקודש שורה עלינו קודם האמירה או אח"כ, יראה לומר בקדושה בטהרה באימה ביראה.

כש"ט סד"ש

כ"ק אדמו"ר הצ"צ

ה

א לדוד מזמור נאם ה' לאדני שב לימיני עד אשית אויביך הדום לרגליך. ז"ל רש"י רבותינו דרשוהו באברהם אבינו ואני אפרשנו כדבריהם. נאום ה' לאברהם שקראוהו העולם אדוני. שמעני אדוני. שב לימיני התעכב לתשועתי והתחולל לה. אין ישיבה אלא עכבה וכה"א ותשבו בקדש. לימיני לתשועת ימיני. עד אשית אויביך אמרפל וחבריו (שהם ד' מלכים הרומזים לד' מלכיות כמ"ש ברבות סדר לך לך ר"פ מ"ב כשם שפתח בד' מלכיות כו):

(ב) וז"ל מ"ע ספורנו זה המזמור חברו המשורר על המשיח ואמר נאום ה' לאדוני שב לימיני לא תגלה עדיין אבל תשב לימיני ומלאכי השרת על שמאלי. עד אשית אויביך גוג ומגוג. הודם לרגליך כאמור והי' כל הנותר בירושלים כו'. ועלו מדי שנה בשנה להשתחוות למלך ה' צבאות עכ"ל. וכ"ה במדרש תלים על אברהם כו' וסיים ומי עשה כל המלחמות הרב"ה שאמר לו שב לימיני ואני עושה לך מלחמה כו' וכ"ה במשיח והוכן בחסד כסא וישב עליו ואמר הקב"ה הוא ישב ואני אעשה מלחמה לך וישב עליו באמת. ומה עלינו לעשות לקרות ולשנות בתורה שנקראת אמת שנאמר אמת קנה ואל תמכור הוי וישב עליו באמת עכ"ל:

(ג) והבחי פ' לך דף כ"ד סע"ג פ"י ענין שב לימיני דהיינו מה שנתנה לאברהם שהיא מבחי' ימין וחסד:

(ד) בזח"א פ' נח דס"ג ע"א פ"י ענין זה על דוד שנתבשר שלע"ל יעמוד לקץ הימין עדמ"ש בדניאל ותעמוד לגורלך לקץ הימין וזהו ג"כ שב לימיני והרמ"ז שם פ"י רמז קץ הימין שאז תגמר ממשלת החסדים ותתחיל הנהגת הגבורות. וזהו קץ הימין החסדים שהם בימין. ועפ"ז יש לפרש עד אשית אויביך כו' כלומר שאז אח"כ לא תצטרך לישב לימיני דוקא כי אזי יהיה הגבורות גבוהים יותר ע"ד ולא בכסף תגאלו:

(ה) פ' לך דפ"ו ע"ב וכד אתקשרת בימינא כדין אתבר שנאין כו' ודפ"ו ע"א מיד אתיהיבת כהונתא לאברהם דכתיב נאום ה' לאדוני שב לימיני. והיינו כפ"י הבחי' דלעיל. והוא מהרבות פ' קדושים פכ"ה דף קצ"ד א' א"ל אברהם וכי מקדימין ברכת עבד לברכת האדון הוציאה הקב"ה ממנו ונתנה לאברהם שנאמר נאום ה' לאדוני וכתיב בתריה נשבע ה' ולא ינחם אתה כהן לעולם. ונראה דהרבות לא די לו בהא דשב לימיני לרמוז על כהונה. כי אית חסד ואית חסד אשר ימין הוא חסד עולם אכן כהן ממשיך מבחי' רוב חסד והוא בחי' אהבה רבה כנו' בד"ה בהעלותך את הנרות. ע"כ מ"ש שב לימיני זהו חסד עולם. ומ"ש אח"כ אתה כהן היינו מבחי' רוב חסד כו':

יציא עמוד שד"מ ויחי דרמ"ג ע"א וכל חילא דימיצא יהודה נטיל ליה כו' וכן כתיב בדוד נאום ה' לאדוני שב לימיני:

(ו) ובפ' בראשית ד"ג ע"ב האריך יותר בפ"י כל הפסוק ופ"י נאום ה' לאדוני בשני אופנים. הא' דזה אומר ז"א למל'. הב' דזה אומר בינה למל'. ולפי פ"י השני יש לבאר כמ"ש במק"מ דזה קאי על שלע"ל יהי' זו"נ שוין בקומתן ולא תקבל המל' מז"א כ"א גם מהבינה עצמה. וכמ"ש בברכת אשר ברא משמח חתן עם הכלה. בהשוואה א'. ואפ"ל עפמ"ש וארשתיך לי לעולם. כי עכשיו מקבלת המל' מדז"א שיש בו בחי' גבורות וע"כ יש עליות וירידות בה כו' אבל א"א נק' ימין דלית שמאלה בהאי עתיקא. ולע"ל יהי' ז"א במדרגת א"א נק' זה שב לימיני. והיינו שיתגלה אור א"א בז"א. או מה שתקבל מהבינה שבה התגלות עתיק לכן נק' שב לימיני דתקבל מבחי' דלית שמאלה כו' וז"ס קץ הימין. כי המל' היא קץ תקבל מבחי' הימין האמיתית.

משא"כ עכשיו השיב אחור ימינו שאין בחי' זו בהתגלות כ"א החיצונים יונקים מבחי' אחוריים דימין הנ"ל כנודע מענין עבדים היינו לפרעה האוחז בעורף דא"א ואזי נאמר וארשתך לי לעולם בלי שום ירידות כי אני הוי' לא שנית:

(ז) ומזה יובן ענין ברכת כהנים כה תברכו שממשיכים למל' הנק' כה מבחי' א"א להיות שב לימיני כו'. ובסה"מ סי' קל"ח דס"ז ע"א פי' המאמר הנ"ל ד"א נאם ה' דא יובלא יובל סודו שער החמשים כו' שהוא כתר ז"א כו' ויובן סוד שופר גדול כו'. שב לימיני סוד חסדים דאבא כו' להיות שוין בקומתן עם ז"א כו' אור הלבנה כאור החמה כו' ע"ש. ואפ"ל עפ"ו ענין מ"ש במדרש דמאילו של יצחק נעשו ב' שופרות מקרן השמאלי שופר דמ"ת ומהימני שופר גדול דלע"ל. היינו כי השופר ממשיך הקול שהוא ת"ת בדבור שהוא מל' ועכשיו מקבלת המל' מז"א הנק' שמאל ולע"ל תקבל מא"א והו שופר גדול כו' שמבחי' ימין ועז"נ נאום ה' לאדוני שב לימיני כו' וזהו ענין ועתה יגדל נא כח אד'. שיהי' בחי' שב לימיני כו'. וזהו ועדת כי אף שעיקר הארה זו לע"ל היינו בקביעות אבל להוראת שעה נמשך גם עתה כמ"ש הרמ"ז בסה"מ שם בפ"י בימי שלמה קיימא סיהרא באשלמותא. עוד פי' הרמ"ז שם נאם הוא בחי' אמן שהוא חיבור הוי' אד'. הדום לרגליך כי עכשיו רגליה יורדות משא"כ לע"ל. ובחי' אמן הנ"ל יש לפרש ע"ד אמן יהא שמיה רבא מברך כו'. זח"ב תרומה קס"ב ע"ב:

י"ש להעיר לענין שב לימיני דהיינו כמ"ש סד"ה כי ההרים ימושו בענין וחסדי מאתך לא ימוש שהוא חסד דלגאו וזהו שב לימיני בקביעות כו'. נשא קמ"ב ב' פינחס דרמ"ב ע"ב:

(ח) בילקוט בתלים בפסוק זה א"ר יודן בשם ר' אחא בר' חנינא לעתיד מושיב הקב"ה למלך המשיח לימינו ואברהם לשמאלו ופני אברהם מתכרכמות ואומר בן בני יושב לימין ואני לשמאל והקב"ה מפייסו ואומר בן בנך על הימין שלי ואני לימינך הוי' וענותך תרבני עכ"ל. ופי' השל"ה שר"ל שהפיוס הוא שהרי כל מעלת משיח נמשך מכה אברהם שהוא המתחיל באתעדל"ת וזהו אני לימינך שע"י אברהם שהי' הולך ונסוע הנגבה המשיך גילוי אלקות. ומזה נמשך אח"כ הגילוי להיות גילוי ימין עליון בחי' משיח כו'. א"כ המקור לכ"ז הוא אברהם כו'. ולפמ"ש במ"א בלק"ת בשעה"ש בענין שחורה אני ונאווה שמ"ע תלויים בא"א אש לבנה ולא תעשה תלויים בז"א הנק' אש שחורה ויש בחי' בלא תעשה שגבוהים יותר כי יש בחי' בגבורה גבוה מהחסד ע"ד היאכל תפל מבלי מלח כו' א"כ יובן כפשוטו הפיוס כו' ועכ"פ יש ב' בחי' ימין. הא' ימין של המקבל וזהו ענין ימין דאברהם. הב' ימין של המשפיע וזהו ימינו של הקב"ה. וכנ"י נק' אשת חיל בחי' ימין שיש בו כח ונק' בת נדיב בתו של אברהם שנק' נדיב והנדיבות הוא החסד שלמעלה מהשכל אה"ר למסור נפשו כו' וזהו אני יושב לימינך פי' כי ענין יושב הוא המשכת וגילוי אור א"ס ע"ד המגביהי לשבת כו' אגוסטוס יושב כו' וכ"ז נמשך ע"י ימינך וכמ"ש בפ"י השמים כסאי כו' שמים מקיף אה"ר מאדך זהו הממשיך בחי' כסאי כו'. וזהו ואתה קדוש יושב תהלות ישראל מבחי' קדוש ומובדל נמשך להיות יושב ע"י תהלות ישראל כו'. א"כ

מה שאני הוא אור א"ס נמשך להיות יושב זהו ע"י ימינך כו'. ומה שמשית יושב הוא הגילוי שנמשך למטה כי מה שאני יושב זהו הגילוי למעלה המגביהי לשבת כו' ומה שמשית יושב זהו גילוי האור למטה הוא נמשך על ימיני מבחי' ורב חסד כו'. וא"כ יש באברהם בחי' יותר כי משיה מקבל מימין עליון שהוא ורב חסד. אבל אני ממש היינו אור א"ס ב"ה שלמעלה גם מבחי' ימין כו' כי גם כח"ב דא"א הוא למעלה מבחי' ורב חסד כו' א"כ מה שאני נמשך להיות יושב זהו מחמת ימינך. והיינו דוקא ממה שאתה יושב לשמאלי. ר"ל בבחי' היום לעשותם אשר אז עדיין כביכול השיב אחר ימינו ולא הי' הגילוי רק מבחי' שמאלו דהיינו ז"א ועכ"ז היית מקבל הכל לימינך בבחי' אהבה רבה כו' ובמס"נ למעלה מהשכל ע"כ מזה נמשך מה שאני יושב שבחי' אור א"ס מה שהוא כי לא אדם הוא נמשך להיות יושב בבחי' ציור אדם ומוזה נמשך להיות בן בנך יושב לימיני בבחי' ורב חסד כו' וזהו כענין הגדרש בקהלת רבה ע"פ טוב אחרית דבר מראשיתו שיש בו ב' פירושים הא' שאחרית דבר טוב מראשיתו כי ראשיתך מצער ואחריתך ישגא. והיינו שעכשיו בחי' דבר שהיא מל' הנק' אדני מקבלת משמאל ולע"ל יהיה עליית המל' כו'. הב' שכל הטוב של אחרית דבר נמשך לו מראשיתו וכך הטוב של אחרית דבר שהוא משיה שנאמר והי' באחרית הימים נכון יהיה כו' ויושב לימינו של הקב"ה כ"ז נמשך מראשיתו הוא אברהם. שהי' ימינו קרוב אצל שמאלו של הקב"ה כו' כנ"ל. וזהו שמאלו תחת לראשי ועי"ז וימינו תחבקני וזהו ענין לקץ הימין.

יהל אור עה"פ ע' תכה ואילך

ו

ובמ"א ע"פ הושיעה ימינך תלים סי' סמך נתבאר כי הושיעה ימינך בא מבחינה דלית שמאלא כלל דהיינו מע"ק וע"ז ארו"ל ספ"ג דפסחים ביום ההוא יהיה הוי' אחד כו' כולו הטוב והמטיב לפי שאז יהי' קץ הימין ר"ל ממה שהשיב ימינו אחר כו' וזהו נאום ה' לאדוני שב לימיני. וכיון שהישועה בא מבחי' ע"ק וידוע כי בשם אין שייך בחי' זלעז"ז. כי זלעז"ז שייך רק מז"א כו' כמ"ש ע"פ טוב לחסות בה מבטוח באדם. ע"כ הקליפה ויצה"ר אין להם תשועה.

יהל אור ע' תרחצ

ז

והנה ענין אהרן שושבינא דמטרוניתא, היינו היותו בחי' חסד דאצילות המעלה את המל' כו' וא"כ עליי' המל' במקורה ושורשה מל' דא"ס הוא ע"י חסד עליון וזהו נאם ד' לאדוני שב לימיני, כי המל' נק' אדוני ושב לימיני שע"י חסד ימין מקרבת יהיו עלייתה במקורה במל' דא"ס הנק' מלך לעילא.

אוה"ת סידור ע' קפז

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ח

בהערות אאמו"ר (לקוטי לוי"צ לזח"א ע' כט"ו) מביא מאמר הזהרי (פרשתנו סז, א) "רבי יהודה פתח לדוד מזמור לה' הארץ ומלואה תבל ויושבי בה, הא תנינן לדוד מזמור, דאמר שירתא ולבתר שארת עלי' רוח קדשא, מזמור לדוד, דשארת עלי' רוח קדישא ולבתר אמר שירתא".

זאת אומרת: מ"ש "לדוד מזמור", קודם תיבת "לדוד" ואח"כ תיבת "מזמור" - הרי זה מורה שקודם אמר שירה ואח"כ שרתה עליו רוח הקודש: ומ"ש "מזמור לדוד", קודם תיבת "מזמור" ואח"כ תיבת "לדוד" - הרי זה מורה שקודם שרתה עליו רוח הקודש ואח"כ אמר שירה.

ומבאר אאמו"ר: "דוד הוא התחתון המקבל, ורוח קודשא הוא העליון מל' המשפיע, הנה אם דוד אמר שירתא ולבתר שארת עלי' רוח קדשא, הוא שהתחתון עולה אל העליון, שהתחתון הוא העיקר, ואם מתחלה שארת עלי' רוח קודשא ואח"כ אמר שירתא, הוא שהעליון יורד אל התחתון, שהעליון הוא העיקר".

והנה, ענין זה מובא גם בגמרא (פסחים ק"ז, א), ושם: "לדוד מזמור, מלמד ששרתה עליו השכינה ואח"כ אמר שירה, מזמור לדוד, מלמד שאמר שירה ואח"כ שרתה עליו שכינה, ללמדך שאין השכינה שורה כו' אלא מתוך שמחה של מצוה, שנאמר ועתה קחו לי מנגן והי' כנגן המנגן ותהי עליו יד ה'".

וצריך להבין:

ביאור הזוהר וביאור הגמרא הם הפכיים זמ"ז - כי בזוהר מבואר ש"לדוד מזמור" היינו שאמר שירה ואח"כ שרתה עליו רוח"ק, ו"מזמור לדוד" היינו ששרתה עליו רוח"ק ואח"כ אמר שירה: ואילו בגמרא מבואר ש"לדוד מזמור" היינו ששרתה עליו השכינה ואח"כ אמר שירה, ו"מזמור לדוד" היינו שאמר שירה ואח"כ שרתה עליו השכינה.

וכפי שמציין ב"מלא הרועים" (לפסחים שם) שבזוהר מפרש באופן הפכי.

וצריך להבין: כיצד אפשר לתווכך בין פירוש הזוהר ופירוש הגמרא?!

והנה, ב"דמשק אליעזר" כתב שישנו חילוק בין בחי' "רוח קדישא" (שבזוהר ובין בחי' "שכינה" (שבגמרא), ומצד חילוק זה ישנו חילוק (בין הזוהר והגמרא) בפירוש ד"לדוד מזמור" ו"מזמור לדוד".

אבל עדיין צריך להבין הביאור בזה - מדוע כאשר מדובר אודות בחי' "רוח קדישא" הפירוש הוא באופן כך, וכאשר מדובר אודות בחי' "שכינה" הפירוש הוא באופן הפכי?!

ותיריה מוז: נוסף על הסתירה שבין פירוש הזוהר לפירוש הגמרא - הרי בגמרא גופא ישנה סתירה מיני' וביי: מאחר ש"אין השכינה שורה כו' אלא מתוך שמחה", איך

יתכן הסדר ד"מזמור לדוד", ששרתה עליו שכינה ואח"כ אמר שירה", הרי כדי שתהי' השראת השכינה מוכרח להיות לפני"ז ענין השמחה (אמירת שירה)?! גם צריך להבין: מהי ההוראה שלמדים מענין זה בנוגע לעבודת האדם? וכפי שיתבאר לקמן. .

הביאור בנוגע לתיווך פירוש הזוהר עם פירוש הגמרא: כללות החילוק שבין פירוש הזוהר לפירוש הגמרא הוא - שפירוש הזוהר הוא פנימיות התורה, ופירוש הגמרא הוא נגלה דתורה. זאת אומרת: בנגלה תדודה (גמרא) מבואר ענין זה כפי שהוא בפשטות ובנגלה, ובפנימיות התורה (זוהר) מבואר ענין זה בפנימיות הענינים - בדרגא פנימית ונעלית יותר.

וזהו החילוק שבין הלשון "שכינה" שבגמרא ובין הלשון "רוח קדישא" שבזוהר: הלשון "שכינה" הוא - ע"ש ששוכנת ומתלבשת בתחתונים, ובענינינו - דרגא תחתונה בהשראת השכינה; והלשון "רוח קדישא" הוא מלשון קדושה והבדלה, ובענינינו - דרגא נעלית יותר בהשראת השכינה, השראת רוח הקודש. עפ"י מובן התיווך שבין פירוש הזוהר ופירוש הגמרא - כי מדובר אודות דרגות שונות בהשראת השכינה ודוח הקודש:

מ"ש בגמרא "מזמור לדוד, שאמר שירה ואח"כ שרתה עליו שכינה" - קאי על הדרגא הכי תחתונה בהשראת השכינה, שבתור הקדמה לזה צריך להיות ענין השירה, מאחר "שאין השמחה שורה כו' אלא מתוך שמחה של מצוה".

וכמובן מהפסוק המובא בגמרא - "עתה קחו לי מנגן והי' כנגן המנגן ותהי עליו רוח יד ה'" - שקודם השירה לא שרתה עליו השכינה כלל [ולא שגם לפני"ז שרתה עליו השכינה, וע"י השירה הגיע לדרגא נעלית יותר בהשראת השכינה], וזהו החידוש שנפעל ע"י השירה - "ויהי כנגן המנגן ותהי עליו רוח יד ה'".

ולאחרי שזוכה להשראת השכינה - ישנו ענין השירה שלאח"ז, "שרתה עליו שכינה ואח"כ אמר שירה" - מצד גודל השמתה על זה שזכה להשראת השכינה.

אבל בזוהר מדובר אודות דרגא נעלית יותר:

"לדוד מזמור, דאמר שירתא ולבתר שארת עלי' רוח קדשא" - הכוונה ל"שירתא" שלאחרי השראת השכינה (ולא לשירה) ושמחה הבאה כהקדמה ותנאי להשראת השכינה), שזוהי הדרגא הכי נעלית שעלי' מדובר בגמרא (שירה), השראת השכינה, והשירה שלאח"ז: "ולבתר שארת עלי' רוח קדשא" - רוח הקודש, דרגא נעלית יותר מהשראת השכינה.

ואח"כ מדובר אודות דרגא נעלית יותר - "מזמור לדוד, דשארתי עלי' רוח קדישא ולבתר אמר שירתא", היינו, שלאחרי השראת רוח הקודש (שלמעלה מהשראת השכינה) ישנו ענין השירה מצד גודל השמחה שבזה.

ק"י, א - לדוד מזמור נאם ה' לאדני שב לימיני עד אשית אויביך הזום לרגליך. 21

ט

"למנצח מזמור לדוד" . "מזמור", ענין של שירה ושמחה (ובזה גופא) החילוק בין "מזמור" ל"שיר", שעיקר שירה", משא"כ "מזמור" הוא בכלי.

שיחת ער"ה תשמ"ו

כ"ק הרה"ג והרה"ח כו' המקובל לוי יצחק

י

מה שדרש ר"ש אח"כ בפסוק נאם ה' לאדוני שב לימיני. דרש אדוני על מל' בחי' שכינתא שהיא ההולכת עמהם בדרך, כמו בדרשתו בוילך למסעיו. ודרש לימיני על דרום בחי' חסד. משום כבודו דר' פינחס, ואח"כ דרש נאם ה' על יעקב ת"ת הוא מצד טברי' טבור שהוא ת"ת, ואח"כ דרש נאם ה' על יובלא בינה הוא כי נקודת הטבור, טברי', הוא בינה.

לקוטי לוי יצחק כרך א ע' יז

יא

דף סז, א. רבי יהודה פתח לדוד מזמור להי הארץ ומלואה תבל ויוני
בה הא תנינן לדוד מזמור דאמר שירתא ולבתר שירת
עלי רוח קדשא מזמור לדוד דשירת עלי רוח קדישא ולבתר אמר שירתא.

כשם שבדוד ומזמור יש ב' בח', א' לדוד מזמור, דאמר שירתא ולבתר שירת עליה רוח קדשא, ב' מזמור לדוד דשירת עליה רוח קדישא ולבתר אמר שירתא, כמו שאמר זה מקודם, והיינו דוד הוא התחתון המקבל, ורוח קודשא הוא העליון מל' המשפיע, הנה אם דוד אמר שירתא ולבתר שירת עלי רוח קדשא, הוא שהתחתון עולה אל העליון, שהתחתון הוא העיקר, ואם מתחלה שירת עליה רוח קודשא ואח"כ אמר שירתא הוא שהעליון יורד אל התחתון, שהעליון הוא העיקר . . . והוא כמו בדוד ומזמור, לדוד מזמור (והוא כמו שילוב הוי' באד' ששם אד' קודם להוי', וכן מתחלה אני מל' לדודי, ז"א, ואח"כ ודודי, ז"א, לי למל'). . . והוא כמו בדוד ומזמור, מזמור לדוד (והוא כמו שילוב אד' בהוי' ששם הוי' קודם לשם אד', וכן מתחלה דודי לי ואח"כ ואני לו).

לקוטי לוי יצחק כרך ב כט ואילך

ק"י, ב - מטה עוזך ישלח ה' מציון רדה בקרב איביך. הרב המגיד

יב

ומטך, כמ"ש ומטה עוזך ישלח ה' מציון פי' כמ"ש והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו, ואמרו רז"ל שהיו עולים ביעקב ויורדים ביעקב עולים למעלה ורואים אותו כי צורתו חקוקה בכסא הכבוד ויורדים למטה ורואים צורת יעקב התחתון ר"ל שראו השפע שנשפע ע"ש הצדיק מעילא לתתא שהוא ע"י בהירת אור צורת העליון שהוא דמות צדיק התחתון וזהו מציון שהוא צורה העליונה הנקראת ציון וסימן לצורת הצדיק התחתון הגם שבאמת הוא להיפך שעיקר הצדיק היא העליון והתחתון נקרא רק ציון, אבל מפני שהכתוב מדבר עם הצדיק התחתון מכנה הכתוב אותו לעיקר והעליון מכנה אותו לציון מפני כי הצדיק מושל ביראת אלקים ומטה הוא לשון הטיה והרכנה והורדת אור השפע שהוא עוזו של הצדיק ישלח ה' מציון של מעלה שהוא צורת הצדיק דלעילא כנוכר.

או"ת סנ"א

כ"ק אדמו"ר הזקן

יג

כמ"ש ונתתי לך מהלכים בין העומדים. שהמלאכים שעבודתם לעורר ולהמשיך יחוד התדירי בחי' ובטובו מחדש כו' נקרא עומדים אבל הנשמות שע"י חפרוה כרוה ממשיכים אור חדש נק' מהלכים. . בישראל נאמר עד יעבור עמך הוי' למעלה משם הוי' להמשיך מעצמות אור א"ס ממש אור חדש זהו ענין מהלכים. וכמ"ש והתהלכתי בתוכם. והמשכה זו זהו ע"י בכל מאדך בלי גבול. והנה ההילוך הוא ע"י הרגלים וזהו ענין שלש רגלים תחוג לי שבהן ועל ידן נמשך הכח שיוכל להיות בכל מאדך וכמ"ש ע"פ להקריב לי במועדו וגם הנשמות נק' רגל כמ"ש ע"פ והארץ הדום רגלי. וכמ"ש בנים אתם לה' וברא כרעא דאבוה כו'. אך עכ"ז צריך משענת שיוכל להיות מהלך ברגליו וכמ"ש באלישע קח משענתי בידך כו' והיינו שע"י קיום המצות שנקרא במשענותם תמכין ע"ז יומשך הכח בנפש להיות בבחינת מהלכים וכמ"ש אם בחקתי תלכו שע"י קיום החוקים יבוא לבחינת תלכו וכמ"ש מזה בד"ה ועתה יגדל נא וזהו ענין מטה עוזך ישלח ה' מציון. פי' מטה לשון הטייה והמשכת בחי' עוז וכח.

לקו"ת חקת סד, ג ואילך

יד

גם מטה לשון ממשלה ושררה כמו מטה עוזך כו' וזהו בחי' כי שרית עם אלקים. ומזה יש להבין ענין וידבר משה אל ראשי המטות שמשה הוא הממשיך בהם בחי'

זו.

לקו"ת מטות פג, ב

כ"ק אדמו"ר הצ"צ

טו

ב מטה עוֹזֵךְ. רבות וישב פרשה פ"ה דצ"ו א' גבי ומטך זה מלך המשיח המד"א ויצא חוטר כו' מטה עוֹזֵךְ כו' וארא פ"ט קרוב לר"פ דקכ"ו ב' גבי קח את מטך הה"ד מטה עוֹזֵךְ כו'. ר"פ קדושים קרוב לר"פ דף קצ"ב ד' עוז מציון שנאמר מטה עוֹזֵךְ וגו'. ס"פ קרח בענין והנה פרח מטה אהרן כו'. בזח"ג פ' אחרי דע"ב א' חותמך ופתילך ומטך כו' אלין נצח הוד יסוד. עוד נת' במ"א בענין י"ב שבטים שאח"כ נקראו מטות. וידבר משה אל ראשי המטות שהם בבחי' חיזוק יותר מהשבטים כמ"ש במד"ר. ועמ"ש מזה בלק"ת פ' מטות בהביאור ע"פ וידבר משה אל ראשי המטות ספ"ג ועמ"ש מענין מטה עוֹזֵךְ ע"פ קח את המטה כו' ודברתם אל הסלע בפ' חקת. שם סע"י ח' וסע"י ג' ד' ה':

יהל אור עה"פ ע' תכו

טז

וזהו ענין מ"ש ברבות פ' קדושים עוז מציון שנאמר מטה עוֹזֵךְ ישלח ה' מציון היינו כמאמר אדון עוזנו צור מגן משגב שזהו העוז והכח מבחי' מל' דא"ס הנמשך ע"י מעשה המצות כו' ואזי נק' אדון ל' דכר.

אוה"ת בראשית ח"א ע' 40

יז

ילקוט פ' חקת תוך רמז תשס"ג דף רל"ח סע"ד ע"פ קח את מטך. הה"ד מטה עוֹזֵךְ ישלח ה' מציון זה המטה שהי' ביד יעקב אבינו שנאמר כי במקלי עברתי את הירדן כו' והוא הי' ביד משה שנאמר ואת המטה הזה תקח בידך כו' והוא הי' ביד דוד שנאמר ויקח מקלו בידו שמואל א' י"ז מ'. וע' מזה עוד בילקוט בתלים ע"פ מטה עוֹזֵךְ ישלח ה' מציון תלים ס"י ק"י.

אוה"ת בראשית ע' רלג

חי

וזהו ואתה הרם את מטך לבחי' עצמות אוא"ס כו' . והנה הכח בנש"י שיוכלו לבוא לבחי' קי"ס המשיך יעקב אבינו ע"ה ע"י שעבר את הירדן במקלו כו' והענין הוא כי הנה ביעקב נאמר ויקח מקל לבנה לק ולוז וערמון כו' שג' מקלות אלו לח ולוז וערמון הוא בחי' ג' קווין בכלל, ויעקב הוא בריח התיכון המברית מן הקצה תחתון לקצה עליון, ולכן ע"י עבודתו המשיך הכח שיכולים נש"י לבוא לבחי' קי"ס, וזהו הרם את מטך קי"ס ונטה את ירך מ"ת כנ"ל, ובקעהו כי יעקב כי יעקב אותיות יבקע להיות בקיעת האור מלמעלמ"ט ע"י התומ"צ כו' וזהו בנהר יעברו שעלי' זו

דקיי"ס הוא למעלה מבחי' נהר שהוא סדר ההשתלשלות, ואח"כ מקבלים נש"י הגלוי מלמעלמ"ט בכל רגל ורגל, וזהו נשמחה בו בעצמותו כו', והנה כמו שקיי"ס הי' צ"ל ע"י המטה שהוא הכנה למ"ת, כמו"כ לע"ל נא' אראנו נפלאות גלוי טעמי תורה יהי' ג"כ ע"י בחי' מטה וזהו מטה עוון ישלח ה' מציון לע"ל כדי להיות התגלות טעמי תורה וד"ל.

אוה"ת שמות ע' תיח

יט

תנה עוון לעבדך תנה עווןך דא עוון עילאה . . ובספר זהרי חמה פי' עוון עילאה היינו בינה כי עוון סתם בגבורה כו' והיינו כי בבינה הוא התגלות עתיק . . וזהו מטה עווןך ישלח ה' מציון, ואיתא ברבות וישב פפ"ה דקאי על מלך המשיח כו' ומ"ש מציון היינו שהמשכות למל' באים ע"י יסוד צ"ע כו' . . וזהו ועוון מלך פי' שיומשך העוון בבחי' מל' דאצ"י שהמשכה זו נמשך מבחי' מל' דא"ס המאיר בבינה ונמשך למל' ע"י היסוד כנ"ל בענין מטה עווןך מציון.

אוה"ת שמות ע' א'פב

כ

וע' במא"א אות מ"מ סס"ד פי' מטה יסוד אבא וגם מט"ט וברבות וישב ספ"ה איתא ומטך זה מלך המשיח שנאמר ויצא חוטר מגזע ישי וגו' מטה עווןך ישלח ה' מציון כו' וזה א"ש לפי' הנ"ל דמטה הוא יסוד אבא וע' מענין המטה ברבות ס"פ קרה, לפ"ז א"ש מ"ש קח את מטך, אעפ"י שנאמר ודברתם ולא הכאה, עכ"ז נצרך המטה ע"ד מטה עווןך כו' מציון כו', אשר בחי' ציון שהוא יסוד הוא מקור המשפיע לבחי' המל' הנק' סלע.

אוה"ת במדבר ע' תתכב

כא

ה) עיינ' מענין המטה בהרמ"ז פ' בשלח דמ"ו ע"ב בד"ה הרם את מטך וז"ל איתא בתיקונים דמטה שנשתמש בו משה דאיהו דיוקנא דועיר ששימוש במט"ט ונק' מטה מפני שמטה לחסד ולדין כו' עכ"ל, וע' במא"א אות מ"מ סס"ד פי' מטה יסוד אבא וגם מט"ט וברבות וישב ספ"ה איתא ומטך זה מלך המשיח שנאמר ויצא חוטר מגזע ישי וגו' מטה עווןך ישלח ה' מציון כו' וזה א"ש לפי' הנ"ל דמטה הוא יסוד אבא וע' מענין המטה ברבות ס"פ קרה, לפ"ז א"ש מ"ש קח את מטך, אעפ"י שנאמר ודברתם ולא הכאה, עכ"ז נצרך המטה ע"ד מטה עווןך כו' מציון כו', אשר בחי' ציון שהוא יסוד הוא מקור המשפיע לבחי' המל' הנק' סלע, ועד"ז נא' איתן מושביך ושים בסלע קיניך, איתן הוא יסוד, וזהו ודברתם אל הסלע היינו בחי' היתוד כנ"ל שהמשכה זו ע"י יסוד, ובמ"א נת' שבחי' סדר ההשתלשלות מדומ"ע נק' ג"כ

מטה מש"ה שייך מטה בבחי' ודברתם, עמ"ש מזה בד"ה נטה את ירך והרם את מטך, ובת"א פ' וארא בד"ה וידבר כו' קח את מטך וסד"ה וידבר משה אל ראשי המטות ועמשל"ק סעיף ח'.

קיצור. מט"ט משמש למארי' ז"א עד"ז מטה משה גם ענין מטה עוז ישלח ה' מציון. פירוש מטה לשון כח ועוז להכי א"ש מ"ש קח את מטך כו' אף שנאמר רק ודברתם כו', ועמ"ש בלק"ת פ' בחקתי בפ"י מטה לחם בד"ה בשברי לכם מטה לחם.

אוה"ת במדבר ח"ג ע' תתכב ואילך

כב

והנה לע"ל במשיח נא' ג"כ מטה עוז ישלח כו', שיהי' ג"כ אבל זהו בחי' היותר נעלה ממטה משה כי כמו בעבודה בנפש האדם יש ג' מדרגות בחי' בנעוריה בית אביה ואח"כ ואם היו תהיה לאיש ואח"כ ואם בית אישה נדרה, כמו"כ יש ג' בחי' במטה, הא' לגבי בחי' בנעוריה היינו בחי' המטה שנק' שבט שו"ע חושך שבטו שונא בנו ואהבו שחרו מוסר, הב' לגבי ואם הי' בחי' אירוסין הוא מטה משה בחי' ממשלה ואז יוכל לפעול ע"י הדיבור כמ"ש דבר מלך שלטון שדיבור המלך שהוא בחי' מושל אז פועל דבורו, ולגבי בחי' ואם בית אישה נדרה זהו בחי' מטה דמשיח שיהי' לע"ל מטה עוז כו', ולכן לע"ל נא' והניף ידו על כו' והכהו לשבעה נחלים שיהי' בקיעת הנהר בא"א לגמרי שיהי' רק לז' נחלים ולא ליי"ב להיות כי לע"ל יהי' העלי' בזית דע"ק כו'.

שם ע' תתנט ואילך

כג

וכיון שבחי' מטה זהו עה"ד טו"ר ומתהפך לפעמים לנחש, ומנחש למטה לכן זהו משל לירידת הנשמה והתלבשותה בגוף ונה"ב שאזי היא בבחי' מטה שהוא כענין עה"ד טוב ורע, והיינו מה שהיא בבחי' קשיות ועביות מחמת הנה"ב כו' אלא שע"י בירור נה"ב ועה"ד טו"ר יוכלל בבחי' עץ החיים הנק' מטה עוז כו'.

שם ע' ארצה ואילך

כד

ולכן ע"ז מורה המטה שהוא מורה על השתררות וממשלה כמו מטה עוז כו' וארז"ל ברבות פ' וישב פ' פ"ה ומטך זו מלך המשיח כו', והנה זה שהנשמה תהי' בבחי' ישראל לי ראש זהו ע"י כי שרית עם אלקים וא"כ הוא דוקא ע"י ירידתה בגוף ונה"ב שאזי הוא בחי' כי שרית כו' ולכן אזי דוקא נק' מטות ל' השתררות וממשלה כו', וברבות ס"פ לך פמ"ז גבי כל אלה שבטי ישראל אבל אלו מטות (כלומר חזקים כמטה הזה) כד"א שבועות מטות אומר סלה (בחבוקק סי' ג') ובשהש"ר בפסוק

הנה מטתו שלשלמה מטותיו ושבתיו כמד"א שבועות מטות, ובחי' החזק והקושי שיש בהמטה זהו ג"כ ע"י גילוי פנימי' הלב ורעותא דליבא שלמעלה מהשכל והו"ע היו"ד שעל הוי"ו, אשר בחי' היו"ד נק' משכיל לאיתן כמ"ש בד"ה ראה אנכי נותן כו' איתן הוא בחי' חזק וקושי כו' ע"ד כי עם קשה עורף אתה כו', וזהו"ע מטה משה שהוא יסוד אבא כמ"ש במא"א את מ"ם סעי' ס"ד, והוא בחי' עץ חיים כו' והוא נמשך ע"י קיום התומ"צ שהתורה נק' מטה לחם כמ"ש במ"א ע"פ בשברי לכם מטה לחם, והיינו דכתיב לכו לחמו בלחמי וההמשכה מבחי' לחמי שהו"ע התורה שלמעלה לבחי' לחמו שהוא התורה כמו שנמשכה למטה נק' מטה לחם, והנה כמו שע"י הלחם מתחזק הגוף ומתרבה כחו כך ע"י התורה נמשך חיזוק כח הנפש וכמ"ש ע"פ ואהי' אצלו אמון כו' אמון פדגוג ע"ד כאשר ישא האומן את היונק בחי' לכו לחמו בלחמי ולכן ע"י מתחזק כח הנשמה שהיתה בבחי' שבת ונעשית חזק כמטה הזה, וכ"ז נמשך ע"י בירור נה"ב שמתבררת ע"י תפלה ותומ"צ, וכמו שהבהמה מחי' ומזון לאדם כך ע"י נעשית חיזוק כח נה"א להיות חזקים כמטות כו', וכן המצות נק' משענת שהו"ע מטה וכמ"ש ע"פ במחוקק במשענותם כו' תמכי אורייתא זבולון ליששכר עבודת הצדקה, וזהו ואיש משענתו בידו להחיות מתים ע"י עץ חיים כו', וזהו"ע שבועות מטות וארו"ל ברבות נשא ס"פ י"ג שכשם שנשבע הקב"ה לאבות כך נשבע לשבטים, ופי' השבועה הוא המשכה מבחי' שלמעלה מהחכמה, וזהו אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם, וכמ"ש בד"ה ביום השמע"צ תהי' לכם, וכמ"כ נמשך בחי' זו מ"ג מדה"ר דא"א ל"ב שבטים ושבת לוי כמ"ש בזח"ג נשא קל"ד ב' דמכאן אשתלשלו י"ב כו' ל"ב שבטי כו' אשר נשבעת כו', ומזה יובן ענין התגלות י"ג מדה"ר בחדש אלול כו' שיוכלו לבוא לבחי' תשובה שזהו בחי' ומדריג' מעלת הי"ב מטות על השבטים, וכדי שיוכלו לבוא לבחי' זו צ"ל המשכה מיג"מ הרחמים שזהו הנק' שבועות מטות כו', וע' במק"מ וישלח קע"ו סעי'א י"ב ג"א דא"א והם המדות שלמעלה מהחכ' כו', ועמ"ש בד"ה וישכם לבן בפ"י וינשק לבניו כו' וזהו אמר סלה כ"מ שנא' סלה אין לו הפסק כו' ולכן גבי פ' נדרים נז' ראשי המטות ע"ד שבועות מטות כו' כי להיות קדש עצמך במותר לך זהו ע"י שהוא בבחי' מטות חזקים כמטה כו' איהו גבור הכובש את יצרו כו' כי שרית כו'.

קיצור. וזהו"ע בחי' מטות כי שבת ביסוד מטות ו' גדולה בת"ת גם שבת בחי' יעקב כי קטן הוא ומטה ממשלה בחי' ישראל ע"י כי שרית עם כו' מטה עורך, וזהו שבועות מטות המשכה מיג"מ דא"א ליב"ש ושבת לוי פ' נדרים לראשי המטות. ע"כ הג"ה.

אוה"ת במדבר ע' איש ואילך

כה

ומטך זו משיח שנק' מטה עורך כמ"ש עוד במד"ר ע"פ הנה מטתו שלשלמה א"ת מטתו אלא מטות שלשלמה מלך שהשלום שלו דהקב"ה שלום הוא המחבר שני הפכים כמו עושה שלום במרומיו במכאל שר של מים כו'. אך יש שלום בפמלי' של מעלה ושלום בפמשמ"ט הוא ענין התחברות הנשמות בגופם גשמיים שהם

ההפוכים מן הקצה אל הקצה והתחברות הוא ע"י מלך שהשלום שלו שמחבר כל מיני הפכים זהו מטתו שלשלמה, ועז"ב או יחזק במעוזי יעשה שלום לי יעשה לי, והוא ע"י עוז דתו' ד' עוז לעמו יתן דוקא במטות שהוא לנשמות שבגופין, לכן המטה חזק יותר מן השבט, גם מטה לשון נטי' ורב חסדמטה כלפי חסד שע"י הנטי' דנפש הבה"מ ששרשם מפני שור ומשמאל שנכלל בימין דנפש האלקית ע"י התו' שמימינו אש דת למו עי"ז מאיר ע"ב חסד כמו אלקי' ברב חסדיך ענני, לכן בראשי המטות נאמר זה הדבר כמו המשיח שנק' מטה עוזך יהי' התכלות זה כמו יבא זה לקבל זאת מזה. והנה אלקינו זה קוינו לו זה הוי' קוינו לו ויושיענו לזה הוא וידבר משה שבחי' זה אל ראשי המטות דוקא לאמר זה הדבר אשר ציוה ה' איש כי ידור נדר להיות חכם מתיר את הנדר.

ארה"ת במדבר ע' איתתקנג

כו

ולכן תחה"מ עיקר ע"י ועמדו רגליו כו' להיות ויעמדו על רגליהם ביתחזקאל ל"ז י'. וע"כ זהו ע"י ושמת את משענתי ואיש משענתו בידו שהוא כח המעמיד את הרגלים כו' והיינו לפי שהוא מטה עוזך בחי' כח הנמשך מסוכ"ע כו'.

ארה"ת נ"ך ע' 19

כז

וזהו ואיש משענתו בחי' סוכ"ע בידו שיוכל להחיות מתים כו', וכפשוטו דהוא מטה זהו כענין מטה עוזך ישלח ה' מציון ברבות ס"פ קרה, גם כמ"ש ברבות וישב פפ"ה ומטה זה מלך המשיח כמ"ש ויצא חוטר מגזע ישי מטה עוזך כו', והיינו שהמטה הוא ההמשכה מבחי' סוכ"ע, וזהו מטה עוזך המשכת הכח כענין ועתה יגדל נא כח כו'.

ארה"ת נ"ך ע' תקיז

כח

היינו כי מטה גם כן מלשון נטי' כמו מיטה כמ"ש במכלול וכמ"ש במ"א ע"פ ראשי המטות ההפרש בין שבטים למטות שהשבט עדיין רך וכשמתגדל נעשה מטה קשה, כך הנשמות בשרשן בבריאה נקראים שבטים וכשירדו בעשי' נקראים מטות, ואף שנתקשה ע"י התלבשות בגוף ונפש הבהמית, אך הירידה צורך עלי' שע"יז שמברר נה"ב נמשך בו תוקף ונעשה מטה לשון ממשלה מטה עוזך בחי' שרית עם אלקים, וגם ע"ד עין חיים היא כו' ואפשר לומר י"ב מטות נמשכו מבחי' רגלי המטה שהן ד' דגלים, ד' מרכבות שכינה הנק' מטה, והנה רגלי' יורדות מות, כמו כן הוא ענין התלבשות נפש האלקית בנפש הבהמית.

ארה"ת שה"ש ח"ב ע' שענו

כ"ק אדמו"ר מהר"ש

כט

והנה לע"ל במ' נא' ג"כ מטה עווןך ישלח כו', שיהי' ג"כ [מטה] אבל זהו בחי' היותר נעלה ממטה משה כי כמו בעבודה בנפאה"ד יש ג' מדריגות בחי' בנעורי' בית אביה ואח"כ ואם היו תהי' לאיש ואח"כ ואם בית אישה נדרה, כמו"כ יש ג' בחי' במטה הא' לגבי בחי' בנעוריה היינו בחי' המטה שנק' שבט שז"ע חושך שבטו שונא בנו ואהבו שחרו מוסר, הב' לגבי ואם הי' בחי' אירוסין הוא מטה משה בחי' ממשלה ואז יוכל לפעול ע"י הדבור כמ"ש דבר מלך שלטון שדיבור המלך שהוא בחי' מושל אז פועל דבורו, ולגבי בחי' ואם בית אשה נדרה זהו בחי' מטה דמש' שיהי' לע"ל מטה עווןך כו', ולכן לע"ל נא' והניף ידו כו' והכהו לשבעה נחלים שיהי' בקיעת הנהר בא"א לגמרי שיהי' רק לז' נחלים ולא ליי"ב להיות כי לע"ל יהי' העלי' בז"ת דע"ק כו'.

סה"מ תרכ"ו ע' קנה

ל

ואמנם עדיין צ"ל מ"ש מטה עווןך ישלח ה' וגו' שזה קאי על מטה דלע"ל שלא יצטרך למטה בשביל לרדות בהם את הרשעים כי כהמס דונג מפני אש יאבדו רשעים מפני אלקים וכנ"ל שזהו ההפרש בין המטה דקרי"ס למטה דלע"ל, וא"כ צ"ל מ"ש אח"כ בסוף הפסוק רדה בקרב אויביך, מה"ע הרידוי הזה הלא זהו היפך משנת' לעיל, אך הענין בהקדם מ"ש בשירת הים תפול עליהם אימתה ופחד בגדול זרועך ידמו כאבן וגו' כל הפסוק הזה משמע ל' עתיד שעתיד ליפול עלי' אימתה ופחד והיינו כשיתגלה בחי' אימתה בה' הידיעה, שהוא בחי' גילוי מל' דא"ס לע"ל אם שעתה הוא ג"כ מלך אלקים על גוים, אמנם הנה כ"ז הוא בהעלם והסתר בהתלבשו' בע"ש דנוגה, אבל לע"ל כשיתגלה מל' ויקויים מ"ש ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר, שזהו מה שאנו מבקשי' גלה כבוד מלכותך מלכותך דוקא הוא בחי' גילוי מל' דא"ס, אז גם עליהם תפול אימתה ופחד כו', וכמ"ש ובאו במערות צורים מפני פחד ה' והדר גאונו.

המשך וככה תרל"ז פק"כ

לא

ועדיין צ"ל בענין ואתה הרם את מטך, כי הנה יש ג' מטות, מטה דיעקב שנא' ויקח לו יעקב מקל לבנה וגו', ומטה משה, ומטה דלע"ל, וצ"ל מהו ההפרש ביניהם. וגם צ"ל הלא איתא במד"ר שקרי"ס הי' בזכות יעקב, ע' מד"ר וישלח פעו', ר' יהודה ב"ר סימון בשם ר' יוחנן בתורה ובנביאים ובכתובים מצינו שלא עברו ישראל את הירדן אלא בזכות יעקב, בתורה כי במקלי עברתי את הירדן, בנביאים

והודעתם את בניכם לאמר ביבשה עבר ישראל את הירדן, ישראל סבא, בכתובים מה לך הים כי תנוס הירדן וגו' מלפני אלקה יעקב, והלא נת' לעיל שקרי"ס הי' מלפני משה, ומשה מלגאו ויעקב מלבר, ואיך א' שקרי"ס הי' בזכות יעקב. גם צ"ל בענין המטה משה שנמצא בו חילוקים בדרו"ל, דהנה ביי"ח משה סי' ע"ג הביא, והוא מרע"מ פ' משפטים דקט"ו א', שהמטה הי' מעה"ד טו"ר, ומצד הרע גרם שחטא בסלע, וכשחזר בתשובה נפק ממדריגה זו שהי' תחלה נער ועבד דכתי' והנה נער בוכה וכתתי' עבדי משה, ונק' בן להקב"ה ונמסר לו מטה אחר מעץ חיים והיינו וא"ו, והוא כי שמע ישראל ובשכמל"ו הם מ"ט אותיות, וז"ע מ"ט בחי' צדיק מט לפני רשע ס"מ, ועיי' היחוד דק"ש בשית תיבין נעשה מוט בוא"ו, ועיי' לא יתן לעולם מוט לצדיק כו', ומה שהי' תחלה מט לפני כו' זהו לפי שרק מ"ט שע"ב נמסרו למשה, ואם הי' נמסר לו שער החמשים לא הי' בא לזה, ולא הי' חוטא בסלע. ובערך יעקב סי' קפ"ד הביא והוא מהילקוט פ' חוקת רמז תשס"ג דרל"ח ד' ודרל"ט א', שמביא בשם מדרש ילמדנו ע"פ מטה עוזך ישלח ה' מציון מטה שהי' ביד יעקב שנא' כי במקלי עברתי וגו', הוא הי' ביד יהודה שנא' ומטך אשר בידך וגו', והוא הי' מטה משה, והוא הי' ביד אהרן דכתי' וישלך אהרן את מטהו, והוא הי' ביד דוד דכתי' ויקח מקלו בידו, והוא הי' ביד כל מלך ומלך עד שחרב בהמ"ק, וכן עתיד אותו המטה לימסר ביד מלך המשיח. ולהבין כ"ז צ"ל למה היו צריכין את המטה לאותות ומופתים שנעשו במצרים בפרעה ובכל עבדיו, כמ"ש ואת המטה הוזה תקח בידך אשר תעשה בו את האותות, וגם בקרי"ס נא' ואתה הרם את מטך, מה"ע המטה שהי' צריך לעשיית האותות והמופתים וקרי"ס, ומדוע בהכאת הנהר דלע"ל לא נא' מטה כלל, כמ"ש והניף ידו על הנהר, ואם כי גם בקרי"ס נא' ונטה את ידך וכתתי' ויט משה את ידו על הים, מ"מ נא' לו תחלה ואתה הרם את מטך.

אך הענין יובן ע"פ המד"ר וארא פ"ט ע"פ ואמרת אל אהרן קח את מטך הה"ד מטה עוזך ישלח ה' מציון, אין הקב"ה רודה את הרשעים אלא במטה, ולמה לפי שנמשלו לכלבים שנא' ישובו לערב יהמו ככלב, וכתתי' והכלבים עזי נפש (ישעי' סי' נ"ו י"א), כשם שדרכו של כלב לרדות במקל כך הם לוקי' במקל, לכך נא' מטה עוזך וגו'.

ועפ"י יובן מאמר המד"ר הנ"ל שאין הקב"ה רודה את הרשעים אלא במקל כו', ומה דרכו של כלב לרדות במקל כך הרשעים שנמשלו לכלבים שנא' ישובו לערב יהמו ככלב, והכלבים עזי נפש, אין הקב"ה רודה אותם אלא במקל. והענין הוא דהנה כלב הוא בגימ' ב"ן והיינו הנה"ב שנק' ב"ן, והנה בעבודה שכלב הנה אם מברר את הנה"ב ומעלהו ע"י שזובח את יצרו ה"ז בהמה בגימט' ב"ן שעולה לקרבן ריח ניחוח. אמנם אם הוא נתפתה ליצרו הרע ועשה והנהיג א"ע ע"י היצה"ר שבו בעשותו דברים אשר לא טובים והלך בעצת יצרו הרע, ה"ה ככלב שהוא ג"כ בגימט' ב"ן, והיינו ששם ב"ן להיותו נפל בשבירה יכול לימשך ח"ו בקלי' וסט"א ואז ה"ה נק' רשע, וכשם שהכלב דרכו לרדותו במקל ומטה, כך הרשעים שהולכים בעצת יצדם הרע צריך לרדותן במקל, והיינו כי בדברים לא יוסר עבד כ"א צריך להכותו

במטה. וענין בחי' זו בעבודה הוא משארז"ל לעולם ירגיז אדם יצ"ט על יצה"ר, שענין ההרגזה הוא בדברים קשים כהכאת המטה והמקל וכמארז"ל יזכיר לו יום המיתה, ומצינו שדברים קשים הם כהכאה שהרי כתי' ויך את המצרי וארז"ל שהרגו בשם, הרי בבחי' הדיבור קשה שהוציא עליו הרגו בזה כמו בהכאת המטה ויותר, ועד"ו יובן שענין דברים קשים שירגיז על היצה"ר ה"ו נחשב כהכאה ממש, ובוה יוסר העבד ג"כ. ולכן ביצ"מ וקרי"ס שהי' צריך להכניע קלי' פרעה היו צריכים למטה דוקא, ונמצא כי לא לענין עשיית האותות ומופתים או קריעת הים הוצרך למטה, אלא שזה הי' יכול לעשות גם בלי המטה, אלא מפני שעי"ז נמשך דין קשה על המצרים, לזאת הי' צריך למטה וכמאמר המד"ר הנ"ל. ולכן לע"ל שלא יהיו צריכים לרדות את הרשעים שהרי יפילים במלחמת גוג לא נאמר בהנפת הנהר רק והניף ידו כו', אבל א"צ למטה, כי לע"ל יהי' העלי' מבחי' ההשגה לבא לגילויי' מה שעכשיו הם למעלה מהשגה, ולזה יניף ידו על הנהר שהוא בחי' השגה כו' לבקוע מסך זה דהשגה כו', אבל למטה א"צ לזה כמו שלבקיעת הים בעצם לא היו צריכים את המטה, אם לא מה שכל חיל פרעה נטבעו בים שזה לרדות את הרשעים כו' וכנ"ל. ומ"מ נא' לע"ל ג"כ מטה עוזך, שענין מטה זה הוא בחי' ממשלה, וכמו במשה קודם הסתלקותו שהשיג שער החמשים נא' בו וזאת הברכה וגו' איש האלקים, פי' איש ל' ממשלה כמו ואל אישך תשוקתך והוא ימשול בך שאיש לשון ממשלה, ונמצא פי' איש האלקי' שנעשה מושל ושולט על בחי' שם אלקי', שהרי בשליחותו לפרעה נא' בו ראה נתתיך אלקי' לפרעה, היינו כמ"ש ואם זרוע כאל לך עדה נא כל גאון וגובה, בחי' הפלת הרשעים וכמ"ש באריכות בד"ה ראה נתתיך כו' ואז הי' צריך למטה, אבל אח"כ הי' איש האלקי' מושל כו', אז המטה שלו הי' כדוגמת מטה דלע"ל שיהי' בחי' ממשלה, וזהו כמ"ש הילקוט כו' וגם הרע"מ שנתנו לו מטה אחר, וי"ל גם להרע"מ שזהו מטה דלע"ל.

ובכ"ז יובן ג"כ ענין מה שקרי"ס הי' בזכות יעקב, והיינו כי הגם שקרי"ס נמשך מבחי' הגבוה יותר ממדריגתו של יעקב, והיינו מלפני משה הוא בחי' הרוח קדים שנת"ל בארוכה, ויעקב הוא מלבר כו', מ"מ זכות יעקב הגיע לשם, שענין הזכות מגיע לבחי' גבוה יותר ממה שהוא בעצם, וכן ענין הברית התיכון ה"ה מברית מן הקצה העליון שגבוה ממנו, וכמו ת"ת שעולה עד הכתר, ולכן שניהם אמת, שקרי"ס הוא שבוקע ים לפני משה עדיין ומשה מלגאו, ומ"מ הי' זה ע"י בחי' זכותו של יעקב, וכמ"ש מה לך הים כי תנוס וגו' מלפני אלקה יעקב הוא בחי' הזכות שלו שמברית מן הקצה אל הקצה מבחי' קצה העליון כו'.

המשך והחרים תרל"א ע' כ"דלא ואילך

לב

ואמנם עדיין צ"ל מ"ש מטה עוזך ישלח ה' מציון וגו', שזה קאי על מטה דלע"ל שלא יצטרך למטה בשביל לרדות בהם את הרשעים, כי כהמס דונג מפני אש יאבדו רשעים מפני אלקים וכנ"ל שזהו ההפרש בין המטה דקרי"ס למטה דלע"ל,

וא"כ צ"ל מ"ש אח"כ בסוף הפסוק רדה בקרב אויביך מה"ע הרידוי הזה הלא זה היפך משנ"ת לעיל.

אך הענין יובן בהקדם מ"ש בשירת הים תפול עליהם אימתה ופחד בגדול זרועך ידמו כאבן וגו', כל הפסוק הזה משמע ל' עתיד שעתיד ליפול עליהם אימתה ופחד והיינו כשיתגלה בחי' אימתה בה' הידיעה שהוא בחי' גילוי מל' דא"ס לע"ל, אם שעתה הוא ג"כ מלך אלקי' על גוים, אמנם הנה כ"ז הוא בהעלם והסתר בהתלבשות בע' שרים דנוגה, אבל לע"ל כשיתגלה מל' ויקויים מ"ש ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר, שזהו מה שאנו מבקשים גלה כבוד מלכותך, מלכותך דוקא הוא בחי' גילוי מל' דא"ס אז גם עליהם תפול אימתה ופחד כו' וכמ"ש ובאו במערות צורים מפני פחד ה' והדר גאונו.

ועפ"י הקדמה זו יובן ענין קרי"ס, דהנה ים ויבשה הוא בחי' העלם וגילוי שהיבשה היא בחי' ארץ הוא בחי' גילוי, משא"כ ים הוא בחי' עלמא דאתכסיא שנק' עלמא דאתכסי' ע"ש היותו מכוסה ונעלם מגילוי, והנבראי' שבים ה"ה מכוסים במי הים שזהו מורה ג"כ על בחי' היחוד שלהם בשרש ומקור המהוה אותם, שהרי קבלת החיות שלהם הוא באופן שיהיו מובלעים במי הים והים מובלע בתוכם ונק' בראי' הנבראים ממים כלשון רז"ל כל שהוא מבריאות המים, משא"כ בברואי' שבארץ אם כי הכל הי' מן העפר אפי' גלגל חמה האם נאמר על החמה לשון מבריאות הארץ, וגם הנה היא מארת ומברקת שלא נמצא כן בארץ כלל שנדמה שהיא מהות אחרת לגמרי הגם שבאמת היא ג"כ מן העפר. ונמצא ענין הפך ים ליבשה הוא שנהפך ההעלם לגילוי ונעשה בעלמא דאתגליא הגילוי מה שהי' בעלמא דאתכסיא, ולכן ראתה שפחה שהיא ממדרגות התחתונות דעשי' מה שלא ראו הנביאים, שהרי הנביאים ראו בבחי' דמות כו', ובקרי"ס כאו"א אמר זה אלי שהי' הגילוי בבחי' זה כו'.

והנה קרי"ס שמעו כל מלכי מזרח כו' ותמהו מאד ע"ז להיות כי נפלא בעיניהם מאד, כי באמת זהו דבר פלא מאד לשנות הטבע, שטבע המים להיות נמשכים וכאן עמדו כמו נד וביניהם נעשה יבשה והעביר ישראל בתוכו שזהו פלאי פלאים. אמנם על הגילוי דלע"ל נא' כימי צאתך מאמ"צ אראנו נפלאות, שהפלאים שיהי' לע"ל יהי' יותר הרבה מהנפלאות דיצ"מ וקרי"ס, והיינו כי בקרי"ס נתגלה העלם דים שי"ל שזהו בחי' האין המהוה היש, אבל לע"ל כשיתגלה בחי' האין שלגבי יש האמיתי (או מבחי' יש האמיתי), וזהו אימתה בה' הידיעה, אז תפול גם עליהם האימה ופחד, ונהרו אליו כל הגוים שזה נא' במלך המשיח שמחמת עוצם הגילוי שיאיר עליו ונהרו אליו כל הגוים שזהו מחמת ההרגש האימה והפחד.

ועז"נ רדה בקרב אויביך פי' ענין רדה הוא השליטה והממשלה, ולא ענין הרידוי במקל ומטה כמו שהי' בקרי"ס שהי' צריך להכות הרשעים כנ"ל, כ"א ענין הרידוי הוא בחי' השליטה והממשלה וכמ"ש ורדו בדגת הים שפי' ענין ממשלה ושליטה. וזהו ההפרש בין מטה דקרי"ס למטה דלע"ל, שמטה דקרי"ס הי' ענין הנקימה מפרעה וחילו שהי' צריך למטה בשביל לרדות בו את הרשעים וכנ"ל מה דרכו של

כלב כו', אבל המטה דלע"ל הוא ל' ממשלה ושליטה ולכן נא' מטה עוון ולא סתם מטה, והיינו שהמטה רומז על עוון שיש בכ' לשלוט על הכל ולכן רדה בקרב אויבין שהו"ע הממשלה והשליטה על כולם כו'.

המשך והחזרים תרל"א ע' לג"לח ואילך

ולכן רדה בקרב אויבין: בשולי הגליון נרשם בגוכי"ק: ועדיין אינו מיושב ל' אויבך, מאין ימצא אויבים, מאחר שגם עליהם תפול אימתה, אך ענין יראת האימה הוא כענין גירי אריות שמחמת אימה קיבלו עליהם ד"י א"כ צ"ל פי' אז אהפוך כו' לקרוא כולם כו' שכם אחד, שכם אחוריים.

לג

וזהו ההפרש בין קרי"ס שהי' ע"י מטה ובין לע"ל שיהי' ע"י הנפת היד לבד בלא מטה, והיינו כי בקרי"ס הי' לרדות בו את פרעה ומה דרכו של כלב לרדות במקל, כך הקב"ה רודה את הרשעים במקל, אבל לע"ל שיהי' ואת רוח הטומאה אעביר כו' לא יצטרך למקל כ"א והניף ידו, ומ"ש מטה עוון פי' מטה הוא ל' ממשלה.

שם ע' פה

לד

והנה ע"י בחי' מקל הי' קרי"ס, כי פי' מקל הוא ל' ממשלה ג"כ, וכמ"ש מטה עוון ישלח ה' מציון, וכתי' לא יסור שבט מיהודה ופי' רש"י אלו ראשי גליות שבבבל שרודים את העם במקל כו'. ופי' ממשלה הוא ע"ד מ"ש במשה איש האלקי' שפי' איש ל' מושל כמו ואל אישך תשוקתך והוא ימשול בכ' כו', ועד"ו איש האלקי' שמושל ושולט על שם אלקים, וע"י בחי' זו יכול להיות קרי"ס, כי ב' הבחי' ים ויבשה שניהם הוא משם אלקי' כמ"ש ויאמר אלקי' יקוו המים ותראה היבשה, אך הוא באופן שהיבשה יהי' כך והים באופן אחר כו', אמנם כדי שיהי' בחי' קרי"ס זהו ע"י בחי' איש אלקים שמושל ושולט על שם אלקים מצד בחי' זו יכול להיות קרי"ס כו'. וז"ע המקל דייעקב שהוא ג"כ בחי' בריח התיכון בחי' איש אלקי' מושל ושולט, ולכן בזכות יעקב הי' קרי"ס כו'.

סה"מ תרל"ג ח"א ע' רלה

כ"ק אדמו"ר מהורש"ב

לה

והענין הוא כדאיתא במד"ר פ' וארא רפ"ט ע"פ קח את המטה, הה"ד מטה עוזר ישלח ה' מציון, אין הקב"ה רודה את הרשעים אלא במטה ולמה לפי שנמשלו לכלבים שנא' ישובו לערב יהמו ככלב, כשם שדרכו של כלב ללקות במקל כך הם לוקים לכך נא' מטה עוזר כו'.

טה"מ תרנ"ט ע' קנח

ק"י, ד - נשבע ה' ולא ינחם אתה כהן לעולם על דברתי

מלכי צדק.

האריז"ל

לו

אתה, הוא חסד, כי אחר שהתחיל השפע מבינה ע"י חכמה, ונתגלה במקום גבוה, נתגלה יותר בחסד, כי שם תחלת מקום הגילוי, ולפיכך נקרא אתה, כמד"א אתה כהן לעולם, כנזכר בזהר פרשת עקב רע"ד.

פע"ח שער הברכות פרק ג

לז

ולפי שכל בנין המלכות אינה אלא ע"י בנין החסד כנודע, לכן אומרים אתה, בסוד אתה כהן לעולם. ומשפיע בה בסוד אלף בית, שהוא את ה'. ואז מעלה אותה עד הויה שהוא ת"ת דו"א, שהיה תחלה נקרא יסוד ושם הוא מקומה ממש בעת אצילות הראשון, בסוד הו'.

פע"ח שער העמידה פרק ד

לח

והענין כי אז הכהונה היתה בבכורות מאב לבן היותר ראוי ואברהם היה בכור לתרח אביו וזכה לכהונה כמ"ש אתה כהן לעולם על דברתי מלכי צדק.

עץ הדעת טוב פרשת וירא

כ"ק אדמו"ר הזקן

לט

והתיקון לזה הוא ע"י הכהן י"ל ע"ד מ"ש בוח"ב יתרו ס"ז ב' שהכהן משמש וממשיך מבחי' קדש הקדשים שהם ג"ר כח"ב ובפ' עקב דף רע"א סע"א גבי ברוך אתה. אתה כהן לעולם שבחי' הכהן הנק' אתה ממשיך מבחי' ברוך חכמה עילאה כו' ועיין עוד בפ' בלק דקצ"ג ע"ב).

לקו"ת תזריע כג, ב

מ

ולכן היה הלוחך ובסוּע הנגבה כי החסד הוא תחלת הו"ק וע"ז נאמר אתהכהן לעולם והוא ג"כ בחי' יומם דאזיל עם כולהו יומין ע"כ ביטול הו"ק רוחניים וגשמיים במקורם הוא ע"י בחי' החסד בחי' כהן דמשמש תחותיו בפ' יתרו דס"ז ע"ב, וכמו שהעלאת הקרבנות בהמות ששרשם מפני שור הוא ג"כ דוקא ע"י אריה דאכיל קרבניו, גם הנגבה נק' ימין ועיקר הכח בימין וצ"ל לאכללא שמאלא בימינא, ועמ"ש בד"ה צאינה וראינה בענין שאו ידיכם קדש כו'.

לקו"ת בהעלותך ל, א

מא

כחתן יכהן פאר. פי' כחתן מלשון חות דרגא מזה ימשיך בחי' כהן וחסד בחי' אתה כהן לעולם הוא חסד ה' הנמשך מעולם ועד עולם ולהיות בבחי' פאר היינו בחי' חוק ומוזון לישראל אשר בכך אתפאר:

לקו"ת נצבים מח, ג

מב

אמנם מילוי כל הפגמים הוא ביוהכ"פ שהוא שבת שבתון. שהוא בחי' קדש הקדשים שהוא למעלה מעלה גם מבחי' קדש העליון וח"ע כמ"ש והחכמה מאין תמצא וכמש"ל בשם הזהר דמשפטים (דף קכ"א סע"ב) ולכן ע"י המשכה מבחי' זו מתמלאים כל הפגמים. וזהו וכפר על הקדש כו'. והיינו ע"י כה"ג שהוא נכנס לבית קדה"ק והוא ע"ד מ"ש בזהר ר"פ יתרו (דס"ז ע"ב) אית מלך לעילא דאיהו רזא דקה"ק ותחותיה אית כהן כו' דאקרי גדול כו' וע"ש בפ"י הרמ"ז אית מלך לעילא היינו מל' דא"ק שנעשה עתיק לאצילות ועיקר הארתו היא בכח"ב דאריך וזהו ענין קדש הקדשים הם כח"ב דאריך כו'. וכה"ג הוא חסד עליון דאריך הנק' יומא דכליל כולהו יומי. והוא הממשיך האור מכח"ב דא"א להתגלות בחכמה עילאה דאצילות ע"ש וע"ד

שנו' במ"א בפ"י אתה כהן ע' בפ"י הרמ"ז ברע"מ פ' עקב שממשיך מבחי' הוא להיות בבחי' אתה דהיינו מההעלם אל הגילוי כו'.

שם דרושים ליוה"כ ע"א, א

מג

וזהו אתה הוא, אתה הוא בחי' הגילוי בחי' התלבשות אורות בכלים ממש שהוא בחי' ע"ס דאצ"י, אתה אבינו, הוא בחי' חכמה דאצ"י אבא שורש כל האצ"י, אתה כהן לעולם, הוא בחי' חסד דועיר שהוא שורש גילוי בחי' ז"א דאצ"י, ואתה מחי' את כולם הוא בחי' מל' דאצ"י, וכל בחי' אתה בחי' גילוי, הוא בחי' הוא נודע מציאותו ולא מהותו שהוא בחי' כת"ר וארי"ך, שהוא בחי' האור המאיר בכל ע"ס שאין בהם שום שינוי והתחלקות והם כלולים ומיוחדים בתכלית היחוד כי הן הן עצמן בחי' ע"ס הגנוזות במאצילן שאין בהם שום שינוי קודם שנברא כו', כמ"ש אני הוי' לא שניתי היינו בבחי' האורות כמ"ש בע"ח כשעלה ברצונו דמשמע שינוי רצון היינו בכלים כנ"ל.

סה"מ תקס"ו ז"ב ע' תקפח

מד

אתה. לבתר שארי לאתגלי' דהא האי ברוך סתים איהו ובג"כ אקרי את"ה ומאן איהו דא רזא דימינא כמ"ש אתה כהן לעולם וגו' פי' אתה הוא מדת החסד דז"א שהוא ענף החכמה שורש הקו ימין חח"ן והוא הראש להקו הזה דימין שנמשך ממקורו יסוד אבא שנק' ברו"ך דסתי"ם בהכ"ע אכן עתה בבחי' את"ה הח"ע שארי לאתגלי' לבר דשייך לומר לשון נוכח את"ה כו' הוי"ה דא רזא דאמצעי' בחי' ת"ת דז"א דאצ"י שנק' הוא דמהימנו' מצד בחי' האי"ן שבת"ת המחבר ב' הפכ"י דחו"ג העולה עד הכתר הכולל כללי' ע"ס שנק' רזא דמהימנותא כו' דעת"י עולה עד הכתר כו' וכנודע.

סה"מ תקס"ז ע' שלח

מה

אתה דא שירותא דקיימה לשאלה ולאבתא ב"י והוא כהן לעולם כד"א אתה כהן לעולם פי' אתה הוא בחי' חסד דז"א המתגלה בחזה כו' שנק' כהן והוא בא ע"י בחי' שליש ת"ת דאימא המתגלה בחזה דז"א כי ב"ש העליונים שם מכוסין חסדים דאימא ומסתיימים שם לגמרי כידוע. וביאור הדברים הנה ידוע דההתפעלות אהבה או חסד באה בבחי' הרגשה ליש ומציאות דבר מה דוקא כמו המתפעל בחסד ורחמים על עני מדוכה וכיוצא או באהבת האב לבנו וכיוצא והרגשה זאת היא מעלמת ומסתרת בחי' החסדים דבינה הנ"ל לגמרי כי לא נגלה רק התפעלות מורגשת בלב וכנראה

בחוש שבהתפעלות הלב יבוטל התפעלות השכל עד שאינו יודע מאיזה דבר נתפעל בלבו כו' וזהו שאמר דחסדים דאימא מסתיימים ונעלמים לגמרי כשמגיעים לבחי' התגלות המדו' בחזה כו' וד"ל אך הנה עכ"ז בהכרח לומר שהמוחין ישנם ודאי במציאותם ממש בתוך התפעלות השכל רק שהן סתומים ומוסתרים ממש בהתפעלות הלב ואעפ"י שהם בהסתר אם יסתלק אורם לגמרי תבוטל התפעלות הלב לגמרי והמופת לזה ממה שאנו רואים שהאהבה התלויה בדבר כאשר בטל דבר בטלה האהבה כו' וד"ל. וזהו שאמר אתה לנוכח בחי' השגת המהות ממש כי המדות מתגלים בלב כמו שהן ממש שהרי נעשה מהחסד שבלב חסד גלוי בפני' וכיוצא ולזה הטעם אמר כאן דאתה שירותא דקיימא לשאלה ולאתבא כו' פי' ענין השאלה והתשובה על השאלה היינו בחי' העלאת מ"נ והמשכת מ"ד כידוע דכל שאלה הוא בחי' העלאת מ"נ כמ"ש יעננו ביום קראינו כו' וכן ימלא ה' כל משאלותיך וכמו התלמיד ששואל ומבקש שמעלה מ"נ בזה ועי"ז גורם המשכת מ"ד שהוא התשובה על שאלתו להאיר בתוס' אור חזק כו' והיינו תלמיד המחכים את רבו בשאלותיו כו' וד"ל וגם כאן הנה ארז"ל דהאבות הן הן המרכבה וידוע ג"כ בוהר ובע"ח דהאבות שרשם בחג"ת דבריאה אך שהי' בחי' מרכבים לבחי' חג"ת דז"א כמו אברהם הי' מרכבה לחסד דז"א ויצחק לבחי' גבורה דז"א כו' ופי' מרכבה היינו שהי' מעלה מ"נ לאצי' בעובדי' שעשה כל ימיו כמו אברהם בהחסדים אשר עשה כו' ובחי' העלאת מ"נ של האבות גורם המשכת מ"ד מאצי' לבריאה דהיינו ע"י אברהם איש החסד נמשך מבחי' חסד דז"א לבריאה ועי"י יצחק מבחי' הגבורה דז"א כו' וד"ל. ולכך אמר כאן דאתה הוא שירותא דקיימא לשאלא ולאתבא בי פי' אתה הוא בחי' ו"ק דז"א הכלולים בחסד דז"א כמ"ש יומם יצוה ה' חסדו וכמ"ש בוהר במ"א דנק' ענני דאהרן דאזיל עם כולהו יומין והיינו בחי' חסד דז"א שישנו בכל ספי' פרטי' דז"א כו' וכמ"ש ביאור זה במ"א ע"פ כי אמרת עולם חסד יבנה וכמ"כ והוכן בחסד כסאו כו' ולבחי' ו"ק דז"א הכלולים בחסד דז"א שנק' אתה לנוכח מטעם הנ"ל להיות בא בבחי' גילוי אור ממש וכמשל החסד שבלב שבא בגילוי גם לדיבור ומעשה שייך ענין השאלה והתשובה שהוא בחי' העלאת מ"נ כמו ע"י האבות שהיו המרכבה כו' ולגרום ע"י המשכת מ"ד שהוא ענין התשובה על השאלה כנ"ל ולפי שכל דבר שבא בבחי' גילוי שייך אליו העלאת לגרום בו המשכה כמשל תלמיד המחכים את רבו כנ"ל, אבל דבר זה המכוסה נעלם דלא קיימא לשאלה כלל כמו בחי' נקודה עילאה דחכמה הנ"ל וגם עצם אור הבינה הנ"ל קודם שמתפעל במוח הנק' תבונה כנ"ל שלא נודעו גם בשאלה לחקור מי הוא ונק' עלמא דאתכסיא כו' ודאי ממילא אין בחי' תשובה משם כלל ואפי' בחי' תבונה שהן המדות שבשכל המתפעל במוח כנ"ל דנק' מי דקיימא לשאלה לחקור מי הוא כו' כי המוחין הללו מאירים לפעמים במדות שבלב ויש לשאול מי הוא מקור המהווה זאת המדה שבלב כנ"ל מ"מ אין העלאת מ"ן דשאלה זאת גורמת המשכת מ"ד שהוא ענין התשובה על השאלה כנ"ל לפי שלפעמים מתעלמים ונכללים באור אימא כנ"ל ועי"כ אמר למעלה דגם בחי' תבונה דנק' שירותא דקיימא לשאלה כו' מ"מ מיד אסתים ולא ידיעא ולית מאן דאותיב עלי' בגין דאיהו סתים וטמיר וגניז כו' וד"ל ונמצא הרי יש כאן ג' מדרגות הא' בבחי' החסדים המגולין בחזה דז"א דנק' שירותא דקיימא לשאלה

ולאתבא כו' וכנ"ל, והב' החסדים המכוסים בחזה דהיינו המוחין דתבונה נעלמים שם דנק' שירותא דקיימא לשאלה אבל לית מאן דאוריב משם והג' בחי' חו"ג עצמן וגם בחי' תבונה כשנכללת עמהם דלא קיימא לא לשאלה ולא לאתבא וד"ל. והוא כהן לעולם כד"א אתה כאן לעולם פי' כהן למטה הוא בחי' ממוצע להביא אור השפע מהעליון לתחתון ונק' כהן משרת לגבי העליון להביא משם אור ושפעו ולגבי התחתון הוא נכבד במעלה והוא ענין קדושת הכהונה לגבי כנ"י כמ"ש וקדושת כו' כידוע והנה כמ"כ למעלה מעלה דהיינו בחי' חסד דו"א הנ"ל שנק' אתה הוא ג"כ בחי' ממוצע להביא אור השפע מבחי' בינה ותבונה הנק' עלמא דאתכסיא ולשם נק' כהן משרת בלבד וז"ש אתה כהן לעולם פי' לעולם העליון הימין שהוא בחי' בינה דאצי' שנק' עלמא עילאה עולם החירות כו' כידוע אך לגבי בחי' המל' שהוא בחי' הדיבור עליון הוא נכבד במעלה ונק' בחי' משפיע לשם כידוע הדיבור מקבל מן המדות שבלב וזהו ג"כ פי' אתה כהן לעולם לעולם התחתון הימין שהוא עלמא תתאה דנוק' דו"א הנק' דאתגליא כידוע ופי' כהן זה אינו כהן משרת אלא אדרבה בחי' משפיע וז"ש ברוך ה' אלקי ישראל מן העולם ועד העולם פי' ה' אלקי ישראל היינו בחי' מוחין דתבונה הנ"ל שבהם נכללין מוחין דאו"א יחד שנק' ה' אלקים כנ"ל וברכה זאת היינו להמשיך תוס' מוחין חדשים מאו"א לזו"ג וז"ש ברוך ה' אלקי ישראל מן העולם העליון שהוא עולם הבינה הנק' עלמא דאתכסיא כנ"ל לעלמא דאתגליא שהוא בחי' המל' שנק' עולם התחתון כידוע וד"ל. ובכל זה יובן הטעם שלא הי' האבות מרכבה רק לבחי' חג"ת דו"א ולא למעלה מהם כמו לבחי' בינה וכיוצא לפי שכל בחי' בינה מתחילתה ועד סופה כשמסתיימת בחזה דו"א הכל הוא בבחי' ההעלם והסתר דלית מאן דאותי' עלי' כו' כנ"ל בבי' מדריגות דשם הרי המה מכוסים ונעלמים ואמנם רק בחי' התגלות החסדים בו"א שם י"ש לשאלה ולא תבא כו' וע"כ לא הי' מרכבה להעלות מ"נ רק לשם אך בחי' חסד דו"א שנק' אתה הוא הנק' כהן להעלות מ"נ לשם ולהמשיך משם בחי' מ"ד ואעפ"י שאמר למעלה דלית מאן דאתי' עלי' היינו דוקא במדריגה התחתונה שמתגלה למטה מהחזה דו"א כו' אבל בחי' חסד דו"א יש בו יכולת להיות כהן לעולם העליון דבינה ולהמשיך מ"ד משם וזהו שחלק המאמר לשני חלקים הא' בבחי' חסד דו"א עצמו דאית בי' לשאלה ולא תבא בי' כמו ע"י האבות שהן המרכבה לשם כנ"ל וז"ש אתה דא שירותא דקיימא לשאלה ולא תבא בי' פי' בי' בעצמותו להמשיך ממנו מ"ד כנ"ל ואח"כ אמר עוד והוא כהן לעולם העליון הימין ג"כ כמ"ש אתה כהן לעולם וכנ"ל וד"ל.

וכד"א אתה כהן לעולם כו' מאי על דברתי מלכי צדק אלא כהן עילאה דא איהו דקיימא על דבר בגין דא הוא דבר לא קיימא אלא בימינא אלהא דהוא דבר מאן איהו מלכי צדק כך שמי' ומאי דאמר דברתי בגין דאתקשר בי' בדוד וכל מילוי שבחי' דילי' בהוא דבר אתבין וע"ד דברתי ע"כ. והנה תחילה יש להבין מ"ש כהן עילאה, דמשמע שיש כהן תתאה כו' כי מבואר למעלה דדוקא בחי' חסד דו"א נק' כהן לעולם העליון דבינה ולא מדריגה שלמטה הימנו ולכך אמר כאן כהן עילאה דוקא ולא כהן תתאה כי ידוע דכהן הדיוט או איש כהן הוא בבחי' נצח ענף החסד וכהן עילאה הוא בחי' חסד דו"א וז"ש ובת אי"ש כהן דקאי על הנשמה שנוולד מאי"ש כהן שהוא בחי'

נצח כו' וכהן גדול הוא בבחי' חסד דאבא כמ"ש בע"ה אבל כאן אמר כהן סתם שהוא בבחי' חסד דז"א כידוע ולפי שהוא דוקא המביא אור השפע מבחי' בינה ע"כ אמר דכהן עילאה דוקא דא דקיימא על ההוא דבר להמשיך אור ושפעו זאת לבחי' המל' שנק' דבר כמשי"ת בעזר"ה וד"ל. ודא איהו דקיימא על ההוא דבר כו' פי' דבר הוא בחי' המל' שנק' דיבור העליון כמ"ש בדבר ה' שמים נעשו כו' וכן דבר מלך שלטון כידוע ולכך בשבת נאמר ממצא הפצך ודבר דבר מפני שהמל' הנק' דבר עולה למעלה באצ"י כידוע והנה בחי' המל' מקבלת השפע מבחי' החסדים דז"א דווקא וכמו שמפרש דבריו כאן ליתן טעם למאמרו ואמר בגין דההוא דבר לא קיימא אלא בימינא פי' בימינא היינו בבחי' החסד דז"א שנק' ימינא כמאמר חסד דרועא ימינא כו' וכמ"ש והוכן בחסד כסא, פי' המל' הנק' כסא הכבוד ועיקר השפעתה למטה מבחי' החסד דז"א וכן כתי' כי אמרתי עול"ם חס"ד יבנ"ה שבנין עולם התחתון עלמא דנוק' הוא בחסד דז"א דוקא וזהו שאמר דההוא דבר שהוא בחי' המל' לא קיימא להתקיים בחסד של עצמותה רק בימינא דוקא וד"ל. וביאור הדברים הנה ידוע דכל עיקר בחי' המל' הוא להחיות רוח שפלים דהיינו להשפיע אור ושפע למטה להוות נבראים בע"ג והשפעה זאת היא באה מבחי' החסד דוקא כידוע דכל בחי' השפעה והמשכה חוץ ממנו בא מצד החסדים כי טבע החסד שיורד מגבוה לנמוך דוקא ואמנם צריכה המל' לקבל בחי' חסד זה מבחי' חסד עליון הימנה והיינו בחי' חסד דז"א וז"ש והוכן בחסד כסאו כנ"ל ויובן זה עד"מ מברשי אחזה כו' דהנה אנו רואים דכל השפעה והמשכה הנמשכת מן האדם לחוץ ממנו כמו השפעת השכל להתלמיד בדיבור או השפעת צדקה גשמית ביד שפושט ליתן לו הנה כ"ז תלוי בחסד וטוב לבבו שאם נגבר החסד והרהמים בלבו ונק' טוב לבב אזי משפיע חוץ ממנו אם השפעה רוחנית כמו השכל שיבוא בהתגלות בדיבור או השפעה גשמית ליתן בידו לעני וכיוצא אבל אם האדם בלבו בבחי' הגבורה שהוא כמו מדת הקמצנות היפך הפורנות אזי הוא בלתי חונן ליתן לזולתו רק הוא לעצמו עוצר ומעלים אם הדבר טוב ברוחניות כמו החכמה קולט הוא ועוצר הכל לעצמו דוקא ואינו חפץ להשפיע אורה לזולתו כלל אם הוא דבר גשמי כממון וכיוצא קופץ ידו ועינו צרה ליתן לעני כו' וא"כ יובן שגם בחי' השפעת והמשכת השכל בדיבור תלוי בחסד שבלב ומכ"ש החסד בפ"מ ומוזה יובן למעלה ג"כ דכל בחי' גילוי אור השפע הבא מבחי' דיבור העליון שנק' מל' דאצ"י בבי"ע גם להשפיע חכמה כמו נשמות להשיג באלקות וכיוצא הכל תלוי בבחי' החסדים דז"א דאצ"י דהיינו בחי' אור החסד שבו"א הנגלה מבינה בבחי' התפעלות המדות שבלב העליון כנ"ל באריכות וז"ש והוכן בחסד כסאו בחסד שבלב דז"א כו' וד"ל וזהו שאמר דכהן עילאה דוקא איהו קיימא על ההוא דבר שהוא בחי' המל' להמשיך בה חסדים כדי שתשפיע למטה בבי"ע וכמ"ש כי אמרתי עולם חס"ד יבנ"ה כו' ובלעדי חסדים הללו דז"א לא קיימא כלל בחב"ד שלה הנמשך ממנה לבי"ע וז"ש בגין דההוא דבר לא קיימא אלא בימינא כו' כנ"ל וד"ל.

וההוא דבר מאן איהו מלכי צדק כך שמי' פי' בא בעל המאמר לפרש המשך דברי הפ' הזה. על דברתי מלכי צדק דאין הכוונה בזה ב' דברים הא' דברתי, והב' מלכי צדק ועל דברתי מלכי צדק היינו שמדבר למלכי צדק וא"כ מוכרח לפרש

מלכי זה כלומר מלך שלי כמו שמפרש אח"כ דברתי דיבור שלי ולכך הקדים לפרש תיבת מלכי צדק קודם לתיבת דיברתי כדי שלא תטעה לפרש למלכי צדק כמו לדברתי, ואמר שפי' מלכי צדק היינו בחי' המל' ולא למעלה מזה, ומה שאמר מלכי אין הכוונה מלך שלי אלא כך שמו ר"ל כך שמי' דבחי' המל' הנק' דבר כנ"ל לפי שהמל' נק' צדקה בה' נוספת על (היות) בחי' הח' שמשכים במל' מחסד דו"א כנ"ל בפ"י והוכן בחס"ד כס"א ושם העצם שלה צדק בלא ה"א וע"כ מלכי צדק פי' מלך של בחי' צדק (ומ"ש ומלכי צדק מלך שלם כו' היינו מלך שהשולם שלו שהוא מלך עליון יותר והוא בחי' אור אבא שנק' מלכא עילאה וע"כ נאמר בו והוא כהן לאל עליון שהוא בחי' א"א ונק' כה"ג כו' והטעם הוא משום שבתכיבות דברתי דוקא שייך שפיר לפרש דיבור שלי לפי שדברתי זה קאי בבחי' כח הדיבור שנכלל בו"א כמ"ש ויהי האדם לנפש חי' ותרגומו לרוח ממללא והוא כמו בחי' הדיבור באדם שתלוי בחוזה הלב כידוע וזהו פי' דברתי הדיבור שלי הכלול בעצמותו כו' וכמבואר למעלה דבחסד שבלב תלוי התגלות הדיבור כנ"ל אבל פי' מלכי א"א לפרש מלך שלי כי איך יהי' בחי' המקבל שהוא הדיבור גבוה מן המשפיע כו', אלא בהכרח לפרש שב' תיבות הללו דברתי ומלכי צדק ענין ומדריגה א' הן שהוא בחי' המל' רק בהיות דיבור העליון כלול בחסד דו"א נק' דברתי דיבור שלי כנ"ל ואח"כ כשבא לבחי' התגלות בדיבור ממש נק' מלכי צדק שהוא בחי' המל' הבאה בגילוי להחיות נבראים מאין ליש ע"י " מאמרות כמ"ש ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור וכיוצא וד"ל וזהו שאמר מלכי צדק כך שמי' ומאי דברתי בגין דאתקשר בי' בדוד פי' דוד הוא בחי' המל' והוא עולם הדיבור העליון וע"כ הי' כל מדריגות דוד לדבר בדיבור דוקא שירות ותשבחות כמ"ש בבחי' המל' למעלה למען יזמרך כבוד ולא ידום כו' וכת"י אלקי' אל דמי לך כו' ואמר בזהר דקארי תדיר לנהורא עילאה כו' והיינו בחי' עליי' המל' הנק' כבוד ונק' שם אלקים כידוע והוא בחי' דוד שנק' רגל רביעאה לאבות שהן חג"ת כו' כידוע וזהו שאמר כאן ומאי דאמר דברתי דיבור שלי היינו משום דאתקשר בי' בדוד לפי שבחסד עליון דו"א נמשך ונקשר שרש בחי' המל' שנק' דוד והיינו כשנעשית נקודה תחת היסוד ז"א וכמו אהבת יהונתן לדוד דכתי' כי אהבת נפש אהבו כו' כמ"ש במ"א שהוא בחי' יסוד ז"א שנק' יהונתן והמל' נק' נפש וזהו נפש דוד וז"ש אהבת נפשו אהבו כו' וז"ש דאתקשר בי' בדוד וד"ל, וזהו שאמר עוד ליתן טעם וכל מילוי שבחא דילי' בההוא דבר אתיין וע"ז דברתי פי' כנ"ל דבחי' המל' מעלה מ"נ בשירות ותשבחות תמיד כמ"ש למען יזמרך כבוד כו' וכל שבחא דילי' שבז"א בההוא דבר שהוא בחי' המל' באין בהתגלות ע"כ נק' המל' דברתי כלומר הדיבור שמדבר תמיד בשבחי ומרומם אותי כו' (ובזה יובן המשך הפ' הנה נשבע ה' ולא ינחם אתה כהן לעולם על דברתי פי' נשבע ה' לדוד להכין כסאו לעולם ולהיות כהן לעולם הנברא י"ש מאי"ן) כמשי"ת בסמוך דגם המל' נק' אתה כו' על דברתי כו' מפני שירות ותשבחות של בחי' המל' הנק' מלכי צדק וד"ל ולפי פי' המאמר באתה על חסד דו"א קאי בחי' שבועה זאת לחסד דו"א (כמ"ש) ושמו ה' לך את הברית והחסד אשר נשבע לאבותם שהן המרכבה לחסד דו"א ולפ"ז יתפרש יותר על דברתי משום דאתר זה דקיימא על ההוא דבר להמשיך חסדים במל' כו' ולפי שסוף מעשה דווקא עלה במחשבה תחלה כי נעוץ תחלת בסופן כו' ע"כ על

דברתי למלכי צדק נשבע ה' להיות אתה כהן לעולם וכמארוז"ל אין נותנים לאדם פרנסה אלא בשביל אשתו שנא' להניח ברכה אל ביתך וכך יובן למעלה באדם ואשתו העליונים שהם בחי' זו"נ דאצי' כידוע וד"ל. ובגין כן אתה דא כהן והא אוקימנא דתלת דוכתי אינון דאיקררי כל חד אתה ארוממך כולא כחדא אודה שמך כדקא יאות והא ידיעא ע"כ. והנה מ"ש אתה דא כהן קאי אדלעיל דפירש למ"ש ה' אלקי בחו"ב דאצי' הנמשכים בז"א ועתה מפרש לדבריו הראשונים ואמר דאחר בחי' חו"ב דאצי' נתגלה בחי' חסד דז"א להיות בחי' כהן משרת לגבי בינה כנ"ל באריכו' וז"ש ובגין כן את"ה דא כהן שהוא בחי' חסד דז"א כו' וד"ל. והא אוקימנא דתלת דוכתי כו' במאמר זה בא לתרץ קושיא א' דלכאורה משמעות פשט הכתוב מיירי דבחי' מל' שהוא בחי' דוד דעליו קאמר נשבע ה' ולא ינחם אתה כהן לעולם על דברתי כו' ולפי' פי' הנ"ל דאתה בבחי' חסד דז"א הרי יוצא ממשוטו של מקרא זה ולזה הקדים לתרץ דלק"מ משום דגם נק' את"ה והיינו דקאמר והא אוקימנא דתלת דוכתי אינון דאיקררי כל חד את"ה ותלת דוכתי הא' בבחי' המל' שנק' אתה דהיינו נק' אותיות מאלף עד תיו וה' מוצאות הפ"ה הנרמזו בתיבות את"ה וכשית"ב בעזרה, והב' בבחי' חסד דז"א שנק' אתה כנ"ל, והג' בבחי' חכמה דאצי' שגם בחי' אור אבא נק' אתה כמ"ש כי את"ה אבינו כו' והיינו תלת דוכתי דקאמר כהן.

סה"מ תקס"ח ח"א ע' שא"שו

מו

וכמ"ש בזוה"ק שהח"ס דז"א נק' אתה כהן לעולם וכן יומם יצוה הוי"ה חסדו כו' מפני שז"א מאיר בבחי' גילוי ע"כ חסד דז"א נק' אתה לנוכח.

סה"מ תקע"ע ע' קלח

מז

וזהו ונשא אהרן את שמות בניי לזכרון לפני הוי' למע' משם ה' דחכ"ע לפי שבחי' החכ' הוא בחי' ממוצע בין המאציל לנאצלי' כי החכמה נק' ראשי' הגילוי ויש בה מבחי' אין דכתר ג"כ כמ"ש והחכ' מאין תמצא וזהו אלף ופלא ולכך נא' בחכ' אתה כהן לעולם אתה א"ת ה' ה' מוצאות ששרשם בחכ' וכמ"ש כי אתה אבינו.

סה"מ פרשיות ח"א ע' שנד

מח

וזהו את"ה הו"א אתה היינו בחי' הגילוי בחי' התלבשות אורות בכלים ממש שהוא בחי' ע"ס דאצילות אתה אבינו הוא גילוי בחי' חכמה דאצי' אבא שורש כל האצילות ואתה כהן לעולם הוא בחי' חסד דזעיר שהוא שורש בחי' גילוי ז"א דאצילות כו' ואתה מחי' את כולם הוי' בחי' מל' דאצי' וכל בחי' אתה הוא בחי' גילוי.

סה"מ מארוז"ל ע' תלד

כ"ק אדמו"ר האמצעי

מט

והמדרגה הב' למעלה מזו הוא מ"ש ואתה כהן לעולם ואיתא בוזהר דאתה זה קאי בבחי' חסד דז"א בבחי' חסד דכהן לפי שמבחי' חסד דז"א נבנה בנין המל', לכך אמר ואתה כהן כו' להמשיך חסדים לעלמא דנוק' אך נק' אתה בבחי' גילוי לפי שהגם שלגבי המל' דדיבור נק' העלם בבחי' הוא אבל נק' ראשית הגילוי למציאות דבר מה בבחי' חסד שבלב לגבי העלם החסדים שבבינה שנק' חסדים מכוסים כו' כידוע דבינה נקרא עלמא דאתכסיי' ונקרא הוא כמ"ש בוזהר ע"פ ועבד הלוי הוא כו' שהחסד והאהבה שבמוח ההשגה דבינה מכוסה ונעלם ולא נודע במהות יש ודבר מורגש רק כשנמשך ללב בהתפעלות מורגשת באהבה וחסד זהו הנק' ראשית הגילוי דהעלם דבינה ובוודאי נודע מציאת האהבה שבמוח הבינה מאחר שמשם נולד גילוי זה בלב אבל לא נודע מהותו כ"כ בגילוי כנ"ל במדות לגבי הדבור. וזהו ואתה כהן שבחי' כהן משמש ממוצע להעלות הכל למעלה ולהמשיך למטה כך אתה זה [דגילוי] חסד דז"א כהן להעלות להעלם דבינה שנק' הוא ולהמשיך בבחי' גילוי למטה ולפי"ז לעולם זה יתפרש בב' אופנים לעלמא דאתכסיי' דבינה בהעלאה וכמ"ש ועבד הלוי הוא כו' ולעלמא דאתגליי' דמל' בהמשכה ושניהם אמת כמ"ש במ"א. (וכן יתפרש באתה דמלכות באתה כהן לעולם דז"א בהעלאה ולעולם הנברא בהמשכה) ועד"ז יתפרש כי ה' הוא האלקים הוי' בגילוי בה' דז"א הוא אלקים עילאה דבינה בהעלאה או הוא האלקים בהמשכה במל' להיות נק' הוא לאלקים תתאה דמל' והכל ענין א' וכך יתפרש באור אבא כמשי"ת ולפי"ז יתפרש ג"כ כי אמרתי עולם בעולם דז"א שהוא נבנה מבחי' החסד דוקא וכמ"ש כי זכר חסדו דז"א רובו חסדים וכמ"ש יומם יצוה ה' חסדו כנ"ל.

(וכן) יתפרש ואתה כהן באור אבא שהוא מקור החסדים לעולם החסד דז"א וכהן משמש לגבי רב חסד דז"א דבי' אחיד אבא שנק' כה"ג כו' (וכידוע בפ"י כ"ג נוטל חלק בראש בראש דהכ' כו').

פירוש המלות ע' ס, א ואילך

נ

וכמ"ש בזהר ע"פ אתה כהן לעולם על דברתי מלכי צדק שזהו ה"ח דמל' שנק' מלכי צדק שמקבל מז"א מבחי' חסד דז"א שנק' כהן לעולם כו' ואמנם מבואר בזהר דבתלת דוכתי אקרי אתה כמו כיאתה אבינו והוא בחי' חסדים דאבא דוקא שזהו מה דאבא יסד ברתא לצורך עצמה כו'.

אמרי בינה סה, א

נא

והנה ענין כתר כהונה בחי' כתר לכה"ג ששרשו בחכ' הוא בחי' כתר שבחכ' עצמה כנ"ל דהיינו בחי' הרצון והתענוג המתגלה לחכמה שהוא אור הנמשך מכתר

לחכ' כנ"ל בענין מזל ונוצר, ולשם הכה"ג עולה כמ"ש בעומר לרצונכם כו', ונק' כהן
משרת לגבו' ממשיך לשלמטה הימנו כמ"ש אתה כהן לעולם שהוא בחי' החכ' כמ"ש
בוהר ומבואר במ"א.

סה"מ במדבר ח"ב ע' שצ

נב

יזנהו ענין כתר כהונה וכתר מל' בבחי' שורש הכהונה היינו בבחי' החסד שברצון
שהוא הכתר עצמו (כידוע בענין שורש כה"ג שהיא בבחי' רב חסד דא"א דבי'
אחיד אבא דאצי' כו') והוא מ"ש אתה כהן לעולם אתה זה הוא בחי' החסד דכתר מקור
הקו הימין דחח"ן דאצי' כו' שהוא מקור הממשיך גילוי רצה"ע למטה ואמנם הרי הוא
כמו בחי' ממוצע גם להעלות התחתונים למעלה ככהן משרת שמעלה את הכל וממשיך
לכולם כו'.

סה"מ במדבר ח"ב ע' תרנא

נג

כחתן יכהן פאר וכו', הנה אמרו רז"ל ביום חתונתו זה מתן תורה שאז הקב"ה נק'
חתן מלשון נחות דרגא וכנס"י נק' כלה כידוע וכתוב אתה כהן לעולם
שהמשכות בחי' חסד [הוי' מ]עלמא דאתכסיא לעלמא דאתגליא בחי' מל' דאצי' מקור
כנס"י הוא ע"י בחי' כהן עליון שהוא בקו הימין חח"ן כו'.

סה"מ דברים ע' תתנו

נד

והנה בכל הקרבנות יש ב' דברים עובדא וכוונה וכמ"ש בוהר והכהנים שרשם
מבחי' שמן הטוב שעל הראש שיורד על הזקן וזקן אהרן שהוא בחי' רב חסד
דע"י בחי' תענוג היורד בחכמה וכמ"ש אתה כהן לעולם וכמ"ש במ"א.

סה"מ דרושי חתונה ע' קמד

נה

כי בחי' ז"א נק' בחי' עלמא דאתגליא לגבי עצמות המאציל. ועל כן חסד דז"א נק'
אתה וכמ"ש אתה כהן לעולם והוא מצד בחי' החסד שהוא בא בבחי' ההתגלות
דווקא ושרש כל המדות דז"א הם על פי החסד דוק' וכידוע בענין יומם יצוה ה' חסדו
שהוא יומא דאזיל עם כלהו יומין כו'.

סידור עם דא"ח נב, ד

כ"ק אדמו"ר הצ"צ

נו

ד נשבע כו' אתה כהן כו' בהשמטות דח"א רס"ו כ"ד. פ' לך לך פ"ו א' ח"ב ק"ד א' ח"ג נ"ג סע"ב. קצ"ג ב'. דרע"א סע"א. בפ"י הרמ"ו שם. נשבע ה' ולא ינחם אתה כהן לעולם על דברתי מלכי צדק. ספ"ג דנדרים דף, ל"ב ע"ב בקש הקב"ה להוציא כהונה משם שנאמר והוא כהן לאל עליון. כיון שהקדים ברכתו של אברהם כו' נשבע ה' ולא ינחם אתה כהן כו' על דיבורו של מלכי צדק עכ"ל. וכ"ה ברבות פ' קדושים פכ"ה דף קצ"ד ע"א. והנה ענין ולא ינחם מבחי' כי לא אדם הוא להנחם ופי' בת"א פ' יתרו בביאור זכור ושמור בדבור אחד שהוא מבחי' עתיקא שאין שם התחלקות המדרגות ע"כ אין שם שינוים כו' ע"ש. וכן ענין נשבע ע"ד כי נשבעתי דפי' בוח"ג פ' אחרי דס"ו ע"ב דהיינו מבחי' ע"ק המלוכש בז"א כו' ע"ש. ובפי' נשא דק"ל ע"א. וא"כ צ"ל שהכהונה נמשך מבחי' זו. כי הגם דכהן הוא חסד דז"א מ"מ עיקרו להמשיך מבחי' קדש הקדשים שהוא ג' ראשונות כתר חכמה בינה להמשיך בחי' זו בזו"ג. ע' זח"א פ' לך דף פ"ד ע"א. וכמ"ש בזהר ר"פ יתרו ס"ז ב'. וגם בכמה דוכתי נתבאר דענין ברכת כהנים ההמשכה מבחי' ורב חסד ועמ"ש בד"ה בעלותך את הנרות ובד"ה ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך. וגם כמ"ש ואיש כי יקח אחותו חסד הוא ופי' בזהר ויקרא דף ז' ע"ב שהוא ענין יחוד קבה"ו וע"ז מבקשת כנס"י מי יתנך כאח לי ויחוד זה חסד הוא כמ"ש בזהר פ' אחרי דע"ז ע"ב. וה"ע כה"ג כמ"ש תומיך ואוריך לאיש כסידריך ונודע ענין חסיד שגבוה מצדיק ע"ד איזהו חסיד המתחסד עם קונו. פי' קונו הוא ז"א דאצילות כי ברוך עושך ברוך יוצרך ברוך בוראך ברוך קונך הם עשיה יצירה בריאה אצילות נמצא קנין הוא באצילות כמ"ש בביאור ואלה המשפטים וא"כ פי' המתחסד עם קונו היינו שממשיך מבחי' ורב חסד דא"א בז"א. ובוח"ג רכ"ג ב' פי' שזהו ענין דוד שהי' מחבר תורה שלמעלה בהקב"ה דהיינו ג"כ עד"ז ועמ"ש ע"פ כי יקרא קן צפור. והיינו שממשיך מלמעלה מההשתלשלות היינו מבחי' א"א בחי' ורב חסד. ועז"נ וארשתיך לי לעולם. כמ"ש בלק"ת פ' במדבר סד"ה וארשתיך לי. וזהו"ע אתה כהן לעולם בחי' יתד במקום נאמר. ואפ"ל גבי מלכי צדק נאמר הוציא לחם ויין. לחם זהו לחם הפנים היינו סוד חיות העולמות הנלקח מיוחד תדירי דחו"ב כמ"ש הרמ"ז פ' תרומה קנ"ג ונתבאר אצלי בהגהות לד"ה וישב יעקב. ויין מוחין דאימא עמ"ש בד"ה אוסרי לגפן בפ"י כבס ביין לבושו. א"כ ענין בחי' חיותו כהן מגיע עד ההמשכה שמבחי' בינה. אך אברהם אב רם ממשיך בחי' מוחין דאבא שע"ז נאמר כי טובים דודיך מיין כמ"ש בלק"ת סד"ה שיר השירים ועמ"ש בד"ה ושאתם מים בששון דרוש השני ובד"ה צאינה וראינה דרוש השני גבי ויין ישמח כו' להצחיל פנים משמן ובד"ה מצה זו. לכן אתה כהן לעולם. גם כמ"ש בוח"ב יתרו דס"ו ע"ב בענין ב' בחי' כהן כו' ועד"ז יש להבין מעלת כהונה דאברהם על כהונה דמלכי צדק. גם כי צדק יש בו נטיה למדה"ד ג"כ. משא"כ אברהם והוא ג"כ אבר מה. ע' במד"ר ר"פ קדושים ואתה מרום לעולם שבחי' לעולם דהיינו נצח סלה נמשך מבחי' רוממות. משם נמשך שהכהונה היא לעולם. וע' במד"ר פ' ויצא פע"א בענין ה' גדולה לאה כו' כהונה

לעולם והיינו מבחי' אני הוי' לא שניתי ע' בלק"ת פ' מסעי בד"ה הנה גבי המסעות פ"ד:

(ב) ז"ג ח"א עמוד נ"ח ויאמר אלקים יהי אור לקבל דרגא דחסד דאיהו לימינא כו'.

(ז"ש) לעיל מיניה נאם ה' לאדוני שב לימיני כו' ואח"כ נאמר אתה כהן כו' הה"ד חסד אל כל היום כו' אברהם ואהרן דאחדיון בהאי חסד דהא כהנים מסטרא דחסד אתו כו' אע"ג דאחיד אהרן בהוד בחסד נמי אחיד כו' ואברהם רישא לכולהו כו' הה"ד אתה כהן לעולם כו'. והוא בהשמטות זח"א רסי' כ"ד ד"ו ע"ב ע"ש:

(ג) זח"א פ' לך פ"ז א' פ"י ומלכי צדק היא מל'. מלך שלם היינו כשמתקשרת עם ז"א כענין ארוממך אלקי המלך. וכענין עליית המל' ביוהכ"פ. ובמד"ר שם מלך שלם שנולד מהול ור"ל שזהו המשכת היסוד במל'. והיינו ע"י והוא כהן לאל עליון פ"י שממשיך בחי' סוכ"ע שממשיך משם במל'. וזהו ענין אתה כהן לעולם על דברתי מלכי צדק פ"י שימשיך ויחבר מעלמא עילאה בינה לבחי' מלכי צדק שיהיה מלך שלם. ועד"ז מובן הפ"י בוח"ג בלק קצ"ג ב'. וסיים כגוונא דא בעי כהנא לתתא לקשרא קשרין נמשך חיבור היסודות דזו"נ. ולברכא האי דוכתא בגין דיתקשר בימינא. לאתקשרא תרין עלמין כחד:

(ד) זח"ב משפטים ק"ד ע"א ע"פ יהודה אתה איהו ברוך ואיהי אתה כו'. כיון דאמרי אתה שולטנו ורברבנו אית לה וסט"א אתכפיא ולא אתחזיאת תמן ודאי בשמא דא אתרשים ואתבריר מסט"א. ודא אסתלקותא ושלטנותא דילה. וחבירו וביש לסט"א כו'. חברייא ידענא דהא אתון אמרין שבחא דא לאתר אחרא עילאה. דכתיב אתה כהן לעולם. בימינא עילאה. שפיר איהו כו' דהא אתה כהן לעולם הכא אתקשר כוס של ברכה בימינא בלא פרודא כלל ובג"כ אתה כהן לעולם כו' וע"ד אמר יהודה אתה כו' עכ"ד. ומזה יובן ענין המזמור ק"י נאם ה' לאדוני כו' אתה כהן כו' דקאי על דוד ועל אברהם כי דוד ויהודה זהו בחי' מ' ל' ושיהי' יהודה ודוד בבחי' אתה המורה על שולטנו כנ"ל זהו ע"י דאתקשרת בחסד דאברהם. וע' במא"א א' קל"ז. וענין כי אתה הוא שלטנו ורברבנו י"ל כי את לשון נקבה. אתה לשון זכר. במשנה דנזיר פרק ד'. גם כמ"ש במ"א ע"פ אתה ה' לבדך ואח"כ את עשית את השמים חסד ה"א בתיבת את. המורה שהמשכה בהתהוות שמים כו' נמשך רק מבחי' אחרונה בחי' מל' דא"ס משא"כ אתה הראשון בה"א ולכן העבודה להמשיך שיהי' גילוי בחי' אתה ע"ד אתה הוא הוי' לבדך כו'. גם יהודה אתה. הניה א' דאתה הוא ראשית שם אג"לא כמ"ש בבחי' פ' ויחי והוא ענין אתה גבור לעולם אד'. וענין לעולם ע"ד אתה כהן לעולם. וזהו אתה גבור לעולם אד'. והיינו ביחוד המל' הנק' אד' עם שם הוי' אז נק' המל' גם היא לשון זכר. וע' זח"א ויחי דרמ"ו סע"א ובוהר"ק משפטים שם כי אתה הוא כשנכנס בה היסוד. בעת הזווג. והיסוד דז"א נק' כך כ"ב אתוןן שהוא את מאל"ף עת תי"ו. והה"א הוא ה' חסדים אוי נקראת אתה. גם נק' אתה ע"ש שמקבלת ג"כ ה"ג מנצפ"ך כו' כי בנין המל' צ"ל ע"י חו"ג. חסד לסט' דקדושה. וגבורה להושיע מיניקת

החיצונים. וכמ"ש בת"א פ' בשלח בד"ה אשירה להוי' כי גאה בפ"י משפט וצדקה ביעקב אתה עשית. שצ"ל צדקה ומשפט שניהם דוקא. ועי"ז אתה עשית ר"ל שיהי' בחי' גילוי אלקות שאזי נק' אתה. ויובן עוד ענין אתה ע"פ מ"ש בזהר ויצא דקנ"ו סע"ב ע"פ לכן ישכב יש כ"ב. יש דא איהו עלמא עילאה עלמא דאתי. כ"ב נקודה עילאה דאעיל כל כ"ב אתוון כו'. פי' נקודה הוא יסוד אבא המאיר בכינה. וכשנמשך כ"ז במל' נק' ישכב עמך ואזי נק' אתה ונודע דיתוד זה שהוא רוממות המל' דקדושה זהו תבירו וביש לסט"א כי אמלאה החרבה כו' כמו ע"י האור והגילוי נדחה החשך ממילא כו'. ולכן אתה גבור לעולם אד' ר"ת אגל"א. היוצא מפסוקי יהודה אתה כו' גור אר"י כו' לא יסור שבט כו' אוסרי לגפן עירה כו' שבחי' עיר יה' אסור וקשור תח"י גפן ממצרים תסיע כו' ואזי נק' יהודה אתה. גם שם אגל"א הוא ענין אשרי משכיל אל דל כו'.

(ה) זח"ג פ' מצורע דף נ"ג ע"ב אהרן שושבינא דמטרוניתא כו' וכל מלוי הוו לפייסא למלכא במטרוניתא כו' דכתיב אתה כהן לעולם על דברתי מלכי צדק. ובג"כ כל מה דאצטריך מבי מלכא נטיל כו'. וכ' המק"מ ז"ל הרבי בליקוטים וטעם שנק' אהרן שושבינא דמטרוניתא כי הלא כתיב הוי' בהכמה יסד ארץ כי כל תיקון המל' אינו אלא יסוד דאבא שהוא אהרן גימ' ע"ב קפ"ד כו'. על דברתי מלכי צדק פי' לצורך דברת הנוק' הנק' צדק ותהי' יו"ד של דברתי נוספת. וכן יו"ד של מלכי. שפי' על דברת מלכי צדק עכ"ל. ועמ"ש על יו"ד של היושבי בשמים שהיא ג"כ נוספת. ובזח"ג ואתחנן דרס"ה סע"ב. היושבי היושב מיבעי ליה. מאי היושבי. ותיריך דהיו"ד מורה על יסוד אבא. והרמ"ז שם פי' כי או"א עילאין נרמזו שניהם באות יו"ד במילואו ואו"א תתאין שהם ישסו"ת נרמזו באות ה' של שם. ולכן פי' היושבי בשמים ביו"ד יתירה שיומשכו בו"א המשכת מוחין דגדלות מאו"א עילאין כו' שבהם מאיר ע"ק. ועד"ז יתפרש פי' על דברתי יו"ד יתירה שיאיר בהדבור בחי' חו"ב עילאין ואזי יהי' דברתי דבור שלי. וכנודע מענין דברי אשר שמתי בפ"ך כו' וכמ"ש בד"ה האזינו השמים פי' תזל כטל אמרתי וזהו ג"כ ענין מלכי. ע"ד הליכות אלי מלכי בקדש. וכענין מ"ש במא"א אות ריש סעי' ז' ההפרש בין רב ובין רבי. וז"ל ורב סוד בינה וכשמאיר בה חכמה סוד יו"ד נק' רבי עכ"ל. וז"ש ואני נסכתי מלכי על ציון הר קדשי תלים סי' ב' ו'. מלכי דוקא שנק' כן מלך המשיח. כי מצינו בשמואל א' סי'. שהתרעם על ששאלו להם מלך. כי וה' אלקיכם הוא מלככם. היינו גילוי מל' דאצילות ממש שלמעלה ממלכיות דבי"ע ולכן משיח יהי' נק' מלכי שיאיר בו אור האצילות ממש. ובמ"א נת' שיאיר בו מל' דא"ס ולכן נק' מלכי. ובילקוט בתלים רמז תר"כ מהו נסכתי אמשחתיה כמו וסוך לא סכתי. ד"א גדלתיו כמו ושמנה נסיכי אדם. והיינו כמ"ש הגה ישכיל עבדי וארז"ל בילקוט ישעי' רמז של"ח זהו מלך המשיח. ירום מן אברהם כו' ונשא ממשוה כו'. ולכן נק' מלכי. ודו"ק. ועד"ז יובן ענין אתה כהן כו' בכדי שיהי' על דברתי מלכי צדק כו'.

(ו) זהר בלק קצ"ג ע"ב. אתה דא ימינא כו'. כהן עילאה דא איהו דקיימא על דבר. בגין דההוא דר לא קיימא אלא בימינא. היינו כי הדבור שהוא להיות

מקור לבי"ע זהו רק מחמת כי חפץ חסד הוא וכמ"ש הרמב"ם במ"נ ח"ג פנ"ג וז"ל ובעבור זה המציאות כולו ר"ל המצאת הש"י את העולם הוא חסד. אמר. אמרתי עולם חסד יבנה ענינו בנין העולם חסד הוא עכ"ל:

(ז) פ' עקב דרע"א סע"א בענין ברוך אתה אתה כהן לעולם כו' ע"ש: רבות נ"א ג'. ס"ב א' קצ"ד א'. ס"א ד'. רפ"ח ד':

(ח) רבות פ' לך פמ"ו דנ"א ע"ג רבי ישמעאל אומר כה"ג הי' אברהם שנאמר נשבע ה' ולא ינחם אתה כהן לעולם. ובפ' וירא פנ"ה ע"פ ויאמר הנני. דף ס"א ד'. הנני לכהונה הנני למלכות זכה לכהונה שנאמר נשבע ה' ולא ינחם כו' וכ"ה בפ' ואתחנן דף רפ"ח ד'. ושם פ' וירא פ' נ"ה ס"ב א' וכי יש קרבן בלא כהן. א"ל הקב"ה כבר מניתך שתהא כהן שנאמר אתה כהן לעולם ואפ"ל כי ע"י המס"נ שאמר הנני עי"ז זכה לבחי' נשבע ה' ולא ינחם אתה כהן כו' עמש"ל סעי' הי' בענין ולא ינחם מבחי' כי לא אדם הוא להנחם ומ"ש בלקי"ת בד"ה ביום השמע"צ דרוש השני בפ"י אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם. עוי"ל כי הנני בשני נוני"ן מורה על ב' בחי' נש"ב הא' מלמטה למעלה ע"ד לך ה' הגדולה והגבורה כו' והב' מלמעלה למטה ע"ד כי כל בשמים ובארץ וכמ"ש במ"א ע"פ ויזרע יצחק כו' וימצא מאה שערים כו'. והנה כי כל בשמים ובארץ זהו המשכה מבחי' בינה בזו"נ וזהו עצמו ענין כה"ג שממשיך מהבינה לז"א שזהו פ"י אתה כהן לעולם וכמ"ש בזו"ב ר"פ יתרו דס"ו ע"ב אית מלך לעילא כו' ותחותיה כהן רוא דאור קדמאה כו' ע"ש. והרמ"ז שם פ"י ענין כהן עפמ"ש בפע"ח בכוונת יוה"כ"פ וז"ל כל מיני שפע הם משתנים ברדתם למטה משא"כ בחינת החסד שהוא אור קדמאה שהיא מאיר מסוף העולם ועד סופו אינו מתעבה ומחליש כחו כי כל אורו גדול למטה כמו למעלה כו' ולכן כל מיני שפע צריכים להתלבש בו לירד למטה וז"ס יומם יצוה ה' חסדו כו' וזהו"ע כהן ה"ס החסד. עכ"ד. וזהו אתה כהן לעולם. להמשיך בחי' אור קדמאה המאיר מסוף העולם ועד סופו כו'. וזהו ענין תתן אמת ליעקב וחסד לאברהם כו' אשר נשבעת כו' מימי קדם דוקא בחי' המשכת אור קדמאה כו':

ובמ"א נתבאר פ"י כהן גדול ע"ד שארז"ל כל פרוטה מצטרפת לחשבון גדול ופירשו ענין המשכות גדול הוי' ומהולל מאד כו' וכך הוא ענין כהן גדול להמשיך גלוי אור סוכ"ע ושיהי' ע"ד ויעש כו' את שני המאורות הגדולים כו' והיה אור הלבנה כאור החמה כו'. וכמ"ש בד"ה לבאר ענין יוה"כ"פ ובהגהות לשם. ואפ"ל ג"כ ההפרש עד"ז בין ומלכי צדק אף שהוא כהן לאל עליון ממשיך מהבינה כנ"ל ס"א ואברהם ממשיך מבחי' גבוה יותר וכענין גדול הוי' כו' ולגדולתו אין חקר כו'. וע' לקמן סעי' יו"ד:

(ט) ענין שלשה כתרים י"ל עפמ"ש בזו"ג בלק קצ"ג ב' תלת דוכתי אקרי אתה. והנה בחי' הא' מלמטלמ"ע זהו ענין מל'. וז"ש יהודה אתה וכמ"ש בזו"ב משפטים ק"ד ע"א וכמש"ל סעי' ד' וזהו ענין כתר מל'. הב' חסד נק' אתה כהן והיינו שושבינא דמטרוניתא פ"י שע"ז ממשיך מבחי' ז"א במל' היינו גלוי אור

קדמאה כנ"ל. הג' כתר תורה ממשיך בחי' חו"ב אלפים שנה קדמה התורה כו'. וזהו כי אתה אבינו בחי' אתה הג'. אך והחכמה מאין תמצא. ויש בחי' אחד אשר גם בן ואה אין לו. חד ולא בחושבן וזהו נמשך ע"י כתר שם טוב וכמ"ש במ"א ע"פ טוב שם משמן הטוב בביאור ע"פ ואלה שמות בנ"י. וזהו הנמשך ע"י מעשה. מעשה גדול ולגדולתו אין חקר. וזהו השני כתרם א' כנגד נעשה וא' כנגד נשמע. פי' כנגד נשמע זהו כתר תורה. וכנגד נעשה בחי' כתר ש"ט. ובמ"א נת' ששני כתרם אלו הם בחי' עת"י וא"א אשר א"א שורש הנאצלים ועת"י מל' דא"ס זהו כתר ש"ט כו':

(י) עיין במא"א אות כ' סעי' ט' בענין כהן גדול נק' אבא עילאה גם ז"א כשלוש שמונה בגדים ח' ת"ד נקרא כן כי מזל ט' כוללם. כהן סתם נק' חסד. כהן הדיוט נק' נצח א"נ מיכאל ועו"ש האריך. ובאות א' סעי' קל"ז אתה נק' אבא עילאה וסי' כי אתה אבינו. והנה הוא מלביש חסד דא"א ולכן גם חסד נק' אתה עכ"ד. והנה אם גם כה"ג זהו אבא עילאה. א"כ מהו כתר תורה. וצ"ל כי הנה לפעמים אבא מלביש חסד דא"א ולפעמים יונק ממזלא שהוא מו"ס וזהו גבוה יותר ג"ר דא"א. וא"כ כתר כהונה שרשו חסד דא"א וכתר תורה שרשו מו"ס חכמה דא"א כו'. וכתר מל' שרשו מל' דא"א אך כתר ש"ט שרשו כתר דא"א כו':

(יא) עיין בלק"ת ס"פ עקב סד"ה ארץ הרים ובקעות איך יש גדולה וגדל חסד. ויש חסד דמ"ה ביטול וזהו חסד לאברהם כו'. ומדת כה"ג ממשיך מבחי' רוב חסד ולכן נק' גדול. וע"כ משם עיקר הברכה כי לית שמאלה בהאי עתיקא. ע"כ אין שייך עיכוב כו'. והנה המשכה וכלי לזה זהו החסד דמ"ה וכמ"ש מי אל כמוך כו' לשארית נחלתו דוקא לכן אברהם שהי' מ"ה עפר ואפר זכה לכהונה וזהו נשבע ה' כו' אתה כהן לעולם כו':

(יב) ענין מ"ש גבי כהונה ברית מלך עולם. הנה כהן שושדמ"ט וארו"ל ברבות ע"פ בכל עת יהיו בגדיך לבנים הוא. בעלי מלח הוא. הגם דפירושו ספן מנהיג הספינה. מ"מ יש לו שייכות למלח. כי ממולח טהור ענינו ערבוב. ועמ"ש בלק"ת פ' ויקרא בביאור ע"פ ולא תשבית מלח פרק יו"ד. וע' במד"ר ר"פ קדושים המכוון כמו שהמלח מקיים הדבר כך זה שהכהונה לעולם נק' ברית מלח:

יהל אור עה"פ ע' תכז ואילך

נד

הנה גבי כהונה כתיב אתה כהן לעולם על דברתי מלכי צדק ופי' שעיקר ענין הכהן הוא על דברתי שימשיך האור בהדבור ולכן נק' הכהן שושבינא דמטרוניתא. מטרוניתא הוא מל' לשון ששרה וכנ"ל סעי' א' בענין שרה. ועמ"ש מזה ע"פ אתה כהן לעולם ועיין מזה בוח"ג פ' מצורע דנ"ג סע"ב. גם פי' אתה כהן לעולם שהמשכה באה מבחי' אני הוי' לא שניתי ולכן נאמר לכהן לי. שכ"מ שנאמר לי אינו זו כו' כמ"ש במד"ר פ' ויקרא פ"ב. ובהיות כן מובן מ"ש וזה הדבר אשר תעשה להם. כי הם ממשיכים מבחי' זה בדבר שיהי' בחי' דברתי ועמ"ש בלק"ת פ' מטות בפ"י לאמר זה

קובץ י"א ניסן שנת הק"י

הדבר כו' משה נתנבא בזה כו'. וזהו שהעירו ע"ז מפסוק לעולם ה' דברך נצב. שהוא ענין ראש דברך אמת. וההמשכה באה ע"י אהרן שהוא כהן לעולם על דברתי כו'. וזהו שדבר זה קיים לעולם להורות שהכהונה נמשך ממקום גבוה בחי' אני הוי' לא שניתי כו'.

קיצור. וזה הדבר. ע"ד אתה כהן לעולם על דברתי. שממשיך מבחי' אמת אני הוי' לא שניתי. שיהא זה הגילוי נמשך בהדבור בבחי' מעשה. פי' ראש דברך אמת. ודברך מלכנו אמת.

יהל אור ע' תסז

נח

והנה גבי כהן נאמר אתהכהן לעולם על דברתי. דהפי' שהכהן מתקן האי דבר שיהיה דברתי. כנוכר זח"ג פ' מצורע דף נ"ג סע"ב ובפ' בלק קצ"ג ע"ב. להמשיך בה היו"ד דחכמה כו'.

לעולם ה' דברך נצב פי' במד"ר ע"ד וזה הדבר. אתה כהן לעולם על דברתי והיפך בחינת כרחל כו' גאלמה כו'. ותקם את דבריך כי צדיק אתה

יהל אור ע' תסט

נט

ועד"ן נאמר אתה כהן לעולם על דברתי. עיין זח"ג פ' מצורע דף נ"ג סע"ב שיהי' הדיבור בבחי' דברתי. ועיין בלק"ת בד"ה ראשי המטות בפ"י לאמר זה הדבר. וזהו ע"י היסוד שממשיך בהדיבור מבחי' כ"ב אתוון עילאין כו'.

אוה"ת בראשית ע' נו

ס

עמ"ש על הזוהר ר"פ ויגש ע"פ כי אתה אבינו דקאי על המל' הנק' אתה. והיא אימא תתאה מקור הנשמות. . ובזח"ב ק"ד א' המל' נק' אתה כשמקבלת מחסד עליון בחי' אתה כהן לעולם.

אוה"ת בראשית ע' 726

סא

ועד"ן נאמר אתה כהן לעולם על דברתי. עיין זח"ג פ' מצורע דף נ"ג סע"ב שיהי' הדיבור בבחי' דברתי. ועיין בלק"ת בד"ה ראשי המטות בפ"י לאמר זה הדבר. וזהו ע"י היסוד שממשיך בהדיבור מבחי' כ"ב אתוון עילאין כו'.

אוה"ת נח ע' נז

סב

ואפשר להעיר לענין השמים החדשים כו' מענין הכהנים הלויים שלע"ל יהיו הלויים במעלה ומדרגה גבוה יותר מהכהנים וכמעלת זהב על הכסף, וכהנים הם המשכה מלמעלמ"ט אתה כהן לעולם, והלויים העלאה.

אוה"ת בראשית ע' תפ

סג

וזהו אתה כהן לעולם על דברתי כהן הוא חסד, וכה"ג חסד דאבא הוא מתקן ענין המ' דבור העליון כו'. וענין דברתי ביו"ד נוספת אחר התי"ו, עיין בזהר פ' מצורע דנ"ג סע"ב ובמק"מ שם, ואפ"ל דהיינו שתקבל מבחי' יו"ד הנ"ל, והוא הנקרא ראש צדיק כמ"ש בזהר פ' ויצא דקס"ב ע"ב יעו"ש שזהו פי' ברכות לראש צדיק, ובמא"א אות ריש סעיף ג' פי' שזהו ענין שראשי נמלא טל והרי הטל נמשך מבחי' חסד כנודע מענין אהי' כטל וזהו ג"כ ענין חסד אתגלי בפומא דאמה.

אוה"ת בראשית ע' תרצ

סד

וענין זיווג ויחוד זה בזאת יש להבין ממ"ש בת"א סד"ה משה ידבר בענין והאלקים יעננו כו' דהיינו המשכות האור והגילוי מבחי' דעת עליון דכולא קמיה כלא חשיב בדעת תחתון להיות הגילוי למטה כמו למעלה וזהו והאלקים יעננו, ולכן נק' הזווג בשם ידיעה כמ"ש והאדם ידע את חוה, וזהו ענין ומלאה הארץ דעה את ה' והיינו ע"י יחוד והשפעה זו מבחי' והאדם ידע כו' . . . ובד"ה שחורה אני ונאווה כ' וז"ל מקור נש"י נק' כלה כי הקב"ה נק' אצלם בשם חתן מלשון חות דרגא הוא בחי' המשכת אור א"ס ב"ה בנשמות ישראל והיינו במ"ת דכתיב ביום חתונתו שאז הוא זמן הנשואין שכמו הנשואין עד"מ בבחי' הזווג והיחוד הוא המשכת הטפה הנמשכת מהמוח של האיש בבחי' המקבל, כך התורה היא בחי' חכמתו ורצונו ית' בבחי' א"ס ב"ה ממש חכים ולא בחכמה ידיעה כו' והמשכה זו בבחי' א"ס ממש היא נתפסת ונקלטת בנשמות ישראל כו' ואזי נק' כנס"י בשם כלה ואשה שמקבלת הטפה כו' עכ"ל שם . . . וז"ש אתה כהן לעולם על דברתי כו' שימשיך בהדיבור מבחי' חכמה יוד שיהיה נקרא דברתי כו'.

אוה"ת בראשית ע' 1096

סה

זח"א וירא דף קי"ח סע"א מענין הלוח ונסוע הנגבה, ועמ"ש ע"פ נשבע ה' ולא ינחם אתה כהן לעולם דבחי' ולא ינחם זהו כשנמשך מבחי' כי לא אדם הוא להנחם, וזהו ג"כ ענין נשבע ע"ד בי נשבעתי ע' זח"ג פ' אחרי ס"ו ב' ופ' נשא דף

ק"ל ע"א, והיינו מפני שהכהונה ענינה להמשיך אור ג"ר כח"ב להשכינם על ז"ת כו', וכנודע מענין ברכת כהנים כה תברכו, תברכו אותיות בכתרו כו', והיינו הנגבה ענין חסד אשר שרשו מא"א דלית שמאלא בהאי עתיקא, וכמ"ש אורך ימים בימינא, ועמ"ש בד"ה ענין הברכות פי' מיכאל באחת ע"ד שקדים דגבי אהרן ענין מהירות השפע לפי ששרשו מבחי' רב חסד, ועמ"ש ע"פ הושיעה ימינך וענני שמבחי' ע"ק דתמן לית שמאלא משם נמשך הושיעה לימין שבאצי' כו'.

ארה"ת בראשית ע' 1398

סו

וכה"ג מצינו בכמה מקומות בענין שם נוכח ונסתר, דיודע שהנוכח כמו אתה מורה על מדריגת הגילוי כמו בבחי' ממכ"ע והנסתר כמו הוא מורה על המדריגת הנסתר בחי' סוכ"ע, ואיתא באדר"ז דרצ"ו שלכן חכמה דאצי' נק' אתה כמ"ש כי אתה אבינו והיינו לפי שהחכ' הוא ראשית הגילוי ועתיק שהוא בחי' אתכסייא ולא אתגלייא נק' הוא, והרי מצינו שגם הבינה דאצי' שהוא למטה מהחכמה נק' הוא כמבואר בזהר בכמה דוכתי ובע"ח של"ד ובפרדס, והחסד נק' אתה כהן לעולם.

ארה"ת בראשית ע' תתקסא

סז

וע' בזח"ב תרומה קכו"ב בענין קנאת סופרים תרבה חכמה. מענין ותקנא רחל באחותה היינו שיהי' ה' תתאה ג"כ כמעלת ה' עילאה שהם תרין ריעין ושם התגלות עתיק כו' ואברהם אתה כהן לעולם על דברתי ממלא קנאת המ' וממשיך לה הברכה מאימא עילאה ע"ד ברוך ה' מן העולם ועד העולם

ארה"ת בראשית ע' תתשפא

סח

אהרן. אתה כהן לעולם על דברתי. עיין מד"ר תצוה ר"פ ל"ח ע"פ וזה הדבר . . ועיין מענין קלא אסתליק בתורה אור פ' ויצא דל"ז סע"ג ובלקוטי תורה פ' צו ד"ט ע"ב ובפרשה אחרי דכ"ה סע"ג בענין הלא כה דברי כאש. ודכ"ו ע"ב זלעז"ז אש זרה כו' . . ועמ"ש בבה"ז פ' שופטים בענין ע"פ שנים עדים יקום דבר כו' ותקם את דברך וע' לקו"ת פ' במדבר ד"ב סע"ב. וד"ג ע"ד. ועיין שם ד"ז ע"ג ענין כבד פה דמשה רק חיצוני' הדיבור אבל פנימי' הדיבור הי' מאיר בו ביותר. א"כ הי' יצי"מ ע"י פנימי' הדיבור. עיין פרדס ערך פה שיש ב' פיות בינה ומלכות וזהו עצמו ענין פנימי' הדיבור וחיצוני' הדיבור כו'. פנימי' הדיבור כענין שתי רוחות

מספרות זו עם זו שדיבור שלהם כמו מחשבה שלנו רוחני. ומחשבה שלהם רוחני יותר. כך עד"ז יובן ענין פנימי הדיבור ונק' הרהור. וע"ש ד"ח ע"ג בד"ה וארשתיך לי ענין חצרות הוי' חצר החיצונה וחצר הפנימי' היינו ב' בחינות דיבור הנ"ל. ועפ"ז יש לומר פי' ואנכי אהי' עם פיך היינו פנימי' הדיבור.

ארה"ת שמות ע' עו

סט

וזהו ענין אתה כהן לעולם, שהחסד נק' אתה שעל ידי אהבה רבה זו ממשיך מבחי' סוכ"ע הנק' הוא, הוא עשאנו כו' לבוא לבחי' גילוי בממכ"ע שהוא בחי' מלך תתאה ועיין מזה בפ' בלק דף קצ"ג ע"ב, ואית מלך לתתא היינו מלכות דאצילות מקור דבי"ע מקור דממכ"ע, וכהן דמשמש תחותי' זהו בחי' אהבת עולם כו' שהוא בכריאה ולא באצילות כמ"ש בפע"ח.

ארה"ת שמות ע' תשעו

ע

היינו כמו שבנבארים בחי' כהן הוא חסד דבריאה מלאך מיכאל כה"ג ונכנס לק"ק בחי' מל' דאצילות שנעשה עתיק לבריאה המלוּבש בהיכל ק"ק דבריאה כמו"כ חסד דאצילות הוא כהן המשמש להמשיך ממל' דא"ס שנעשית עתיק לאצילות ומלוּבש בקד"ק דאצי' בינה כו' וזהו אתה כהן לעולם, אתה הוא חסד . . כי הו"א שהוא כהן וממשיך גילוי אור א"ס בבחי' עתיק המתגלה בבינה הנק' קדה"ק משפיע בחי' זו למל' שהוא מקור דבי"ע.

ארה"ת שמות ע' א'שחט

עא

ולכן מדה זו היא מדת כה"ג שמדתו הוא להיות חסד וגלוי כדכתיב אתה כהן כו' וכדאיתא בזהר ח"ג דקצ"ג ע"ב וזהו אתה כהן לעולם על דברתי כהן עילאה דא איהו דקיומא על דבר, פי' שהחסד הוא מקור שממנו יומשך הדבור שהוא הגלוי ממש שהוא בחי' מל' וזהו ג"כ פי' וענין ל' כהן, שהוא ל' משרת וכמובאר ג"כ בווה"ק ר"פ יתרו אית מלך לעילא וכהן דמשמש תחותי' כו' והיינו מלך לעילא הוא מל' דא"ק שהוא מקור לבחי' ע"י וממנה נמשכים ג' שרשים הנעלמים הנ"ל וכהן דמשמש תחותי' היינו שמביא זה ההעלם לידי גילוי הוא החסד עילאה.

ארה"ת שמות ע' א'תרכב

עב

והנה עפמ"ש שהברכה היא המשכה השורש ומקור עליון שיומשך ויתגלה למטה וכענין המברך את הגפן שיומשך עי"ז בריבוי והגדלה יתירה, כמו"כ הצדיקים נש"י הנה באצי" הם מאד נעלה אבל בבי"ע למטה הם בשפלות כי עליונים למטה ותחתונים הם למעלה, וכענין מ"ט עזי מסגי ברישא והדר אימרי, והברכה היא המשכת השרש שיתגלה היינו שכמו שהוא באצי" כך יומשך ויאיר למטה, ולפי שמדי עברו של המשכה מלמעלה למטה יוכלה להתעכב בהיכלות ע"כ צריך עוד ברכה שיומשך הדבר למטה וזהו ג"כ ענין ברכת כהנים כמ"ש בלק"ת פ' קרח ע"פ ויגמול שקדים והיינו ע"י הכהן שהוא מבחי' חסד. והענין כמ"ש נשבע ה' ולא ינחם אתה כהן לעולם וגו' תלי' סי' ק"י. והנה ענין ולא ינחם נמשך מבחי' כי לא אדם הוא להנחם שהוא מבחי' עתיקא שעז"ב אני הוי' לא שניתי כמ"ש בת"א פ' יתרו בביאור זכור ושמור בד"א נאמרו, וא"כ צ"ל שהכהונה נמשך מבחי' זו, וזהו"ע ברית מלח עולם, והגם דכהן הוא חסד דז"א אך שרשו מבחי' ורב חסד, וגם עיקרו להמשיך מבחי' קדה"ק בזה ר"פ יתרו ס"ז ב' והיינו כמ"ש בוח"ב דס"ג ע"ב כד ע"ק סדכ"ס בעי לזמנא ברכאן לעלמא אשרי כולא בהאי עמיקא עילאה שהוא בינה והוא ה' עילאה שנוסף לאברהם כו' והכהן ממשך מבחי' בינה בז"א, ועוד כי או"א מלבישים חו"ג דא"א ועי"ז נמשך הברכה לז"א, וזהו"ע וישא אהרן את ידיו אל העם כו' המשכת חו"ג דא"א המלובשים באו"א כו'. והנה מה שאברהם זכה לכהונה ע"י העקדה שאמר הנני שעיי"ז זכה לכהונה ומלכות כו' והיינו ע"י המס"נ נתעלה בבחי' א"א שלמעלה מהחור"ב כמו המס"נ שהוא למעלה מהשכל ועי"ז יוכל להמשיך ברכה הנ"ל דרך ציווי יברכך הוי', וזהו שאמרז"ל ע"פ כה תברכו כמו נזיר דאסור מיין, כי הנזיר עולה בא"א קדש יהי' כו' ולכן אסור ביין שממנו נמשך הדין כו' והכהן ג"כ ממשך עיקר הברכה מא"א ממה דע"ק אשרי בההוא עמיקא עילאה ע"כ אסור ביין כו', וכמ"ש* במ"א ההפרש בין בהמ"ז דשיכור מותר לברך בהמ"ז ובין תפלה דאסור לאכול קודם התפי' כו' כי בהמ"ז באה על המשכה דחיות העולמות שהוא מבחי' החיצוני' והתפי' המשכ' פנימי' וכמו חכ' בחי' קול דממה דקה צלותא בחשאי, ועד"ז ג"כ ברכת כהנים שנתקנה בתפ' ולכן זהו דרך ציווי כו'. והנה במ"א נתבאר ההפרש בין גדולה ובין חסד שבאצי" נק' חסד שהחסד נמשך מצד הביטול והיינו חסד דאברהם אבר מ"ה ואנכי עפר ואפר, ועי"ז זכה לבחי' גילוי ורב חסד שהחסד נמשך מצד הגדולה לפי שלגדולתו אין חקר וכמ"ש מזה בלק"ת ס"פ עקב סד"ה ארץ הרים ובקעות, והנה הכהן ממשך מבחי' ורב חסד וזהו"ע כה"ג להמשיך גילוי גדולתו ית', אימתי גדול ה' כשהוא בעיר אלקינו, וזהו נשבע כו' אתה כהן שע"י החסד דמ"ה זכה לגילוי ורב חסד כו', ועמ"ש סד"ה אני דפ' ציצית בענין חסד ה' ובד"ה ה' יחתו מריביו, והנה ע"י גילוי הגדולה ורב חסד נמשך הברכה בלי עיכוב כו' כי לית שמאלא בהאי עתיקא.

עג

יפ"י אתה כהן כי הנה כתיב אתה הוא ה' לבדך ואח"כ אתהעשית את השמים חסר ה' בתיבת אתה, ע"ד יהי מאורות חסר, והכהן עבודתו להמשיך מילוי כל החסרונות וזהו אתה כהן שממשיך ברוך אתה כו' והיינו להיות דברתי מלכי צדק בחי' ומלכי צדק מלך שלם שהוא שלימות המל', היינו מ"ש ארוממך אלקי המלך כו'.

אוה"ת במדבר ע' רעא ואילך

עד

יזהו ההפרשה בין אהבה דאברהם שממשיך בחי' אחד ויניקה אבל אה"ר דאהרן ממשיך בחי' יחיד ע"י משה ידבר כו' וזהו אתה כהן לעולם על דברתי דברת יוד שיהי' הגילוי בהדיבור מבחי' יוד כו'.

אוה"ת במדבר ע' שן

עה

יצ"ע בדרוש אז ישיר משה ובנ"י את השירה הזאת ויעו"ש מענין כהנים ולויים דבחי' כהנים זהו בא"י מן העולם ועד העולם, וזהו אתה כהן לעולם ר"ל הכהן ממשיך שיהי' בחי' אתה, וזהו ג"כ ענין יהודה אתה, משא"כ לויים ע"ד אתה הוא ה' לבדך שיוכלל בחי' אתה בבחי' הוא וה"ע אתה הוא ד' לבדך, אך קי"ס שהים שהוא עלמא דאתכסיא נעשה יבשה גבוה מב' הבחי' דכהנים ולויים, שבחי' ים עלמא דאתכסיא בחי' הוא בא בגילוי ממש כמו בחי' יבשה כמ"ש הפך ים ליבשה ולא בבחי' ברכה והמשכה לבד, וזהו ענין על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמ"ח, וזהו ענין אל אלקים הוי', א"כ הלויים בחי' הוא, זהו כענין הצמצום ומק"פ, וכהנים בחי' אתה כהן זהו הקו, אך אוא"ס שלמעלה מהצמצום משם נמשך שיהי' גילוי סוכ"ע למטה מלמעלה מבחי' הקו, וזהו ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה, שמבחי' הוא יהי' בחי' זה, ולכן זהו גבוה מבחי' הלויים כו', עוי"ל הכהנים גבוהים מלויים כי יהודה אתה גבוה מבחי' לוי כמ"ש בד"ה יהודה אתה ההודאה והביטול לסוכ"ע משא"כ לוי בבחי' ממכ"ע, וא"כ הרי זהו בחי' אתה כהן.

אוה"ת במדבר ע' תשכט

עו

התכמה היא א"פ ונק' אתה ולכן עליות יוהכ"פ הוא ע"י אימא עילאה דוקא ומ"מ הרי התכמה היא או"פ הגדול גם מהמקיף והכתר דז"א, וזהו ענין הכהנים שהם בחי' אתה כמ"ש אתה כהן לעולם וכמ"ש בזה בזהר פ' בלק דקצ"ג ע"ב ובפ' עקב דף רע"א סע"א והרי הכהנים הם למעלה מהלויים שהכהנים הם מבחי' קדוש כמ"ש את הקדוש והקריב אליו והלויים נאמר בהם לטהרם שהם מבחי' טהור, ועמ"ש מזה בלק"ת פ' ראה בד"ה ושמתו כדכד ולכן נאמר ויבדל אהרן להקדישו וכמ"ש

סעיף ט', אלא מטעם הנ"ל שהאתה דכהן הוא מחכמה הגבוה מבחי' בינה בחי' הוא דלויים כו' וכמו כן הצדיקים שרשן מחכמה ומחמת זה כהן גדול להמשיך האור בבי"ע שזה בא מהחכמה.

אוה"ת במדבר ע' תשלז

עז

ועתה יובן ענין הברכה שהוא ג"כ בחי' המשכה מלמעלמ"ט כמו התורה (רק שההפרש הוא שאור התורה הוא המשכה למעלה בבחי' תוס' אור מעצמיו' המאציל באצ"י ובחי' בי"ע נכלל ובטל באצ"י משא"כ הברכה הוא המשכה בבי"ע כמו שהוא במקומן רק שהגילוי הוא למטה כמו למעלה ממש ולבחי' זאת צריך לרומם לעצם המשפיע שיתרומם למעלה בכדי שיוכל להשפיע גילוי עצם השפע במקבל כמו שהוא במקומו וזהו טעם ההכנה שצריך לעשות במשפיע כמשי"ת), ויובן מהמברך הראשון שהוא יצחק אבינו וצוה לבנו שיעשה לו הכנה כדי שיוכל לברך אותו והו"ע ועשה לי מטעמים כו' למען תברכך נפשי כו' (וע"ד הרוחניות מטעמים הם שני מיני העלאות מ"ג דצ"ג ובע"ת כו'), והיינו שכח הברכה לברך צ"ל מבחי' עתיקא סתימאה לכן צריך לעשות הכנה במשפיע לרומם אותו שיומשך בו הכח מבחי' עתיקא שיוכל לברך את המקבל כנ"ל ולכן עצם הברכה הי' ג"כ מטל השמים שהוא טלא דנטיף מעתיקא כו' וכן עד"ז באאע"ה שזכה לכהונה אחרי העקידה כמ"ש הנני הנני, הנני לכהונה הנני למלכות כו' הוא ג"כ מכח עתיקא הנמשך בו וזהו מש"א נשבע ה' ולא ינחם אתה כהן לעולם היינו שהוא יהי' כהן לעולם הוא מבחי' ולא ינחם שהוא בחי' עתיקא שנאמר בו כי לא אדם הוא להנחם (ומשם נמשך מלכות דוד ולכן מתקיימת בקיום נצחי וזהו וגם נצח ישראל לא ישקר כו' משא"כ מלכות שאול שנמשך מבחי' אדם אשר על הכסא שהוא התלבשות אא"ס בח"ע לכן לא נתקיימה כו'), ולכן אמר אתה כהן לעולם היינו להמשיך שפע לעולם הנאצל ואח"כ על דברתי מלכי להמשיך שפע בבחי' פנימיו' המל' הנק' דברתי מיוחדת בו (משא"כ חיצוני' המלכות נק' דבר הוי' מקור צירופי אותיות שנבראו בהן שמו"א, וכמש"ל שהברכה הוא המשכה בבחי' המקבל כמו שהוא במקומו כו') ועי"ז נעשה ומלכי צדק מלך שלם בנין המל' בפרצוף שלם (לקבל שפע הז"א כמו שהוא ממש אצל המשפיע ונק' שוין בקומתן כו'), ועם זה יובן ג"כ ענין הכהנים שהם ג"כ מקבלים מבחי' עתיקא כנ"ל בענין אשר קדשנו בקדושתו של אהרן לכן יוכלו לברך ג"כ את ישראל ולהמשיך שפע בכל המדרגות דכנס"י (בתי אחותי ואמי כמשי"ת) שהי' נמשך בהם גילוי עצם המשפיע כמו שהוא כו'.

אוה"ת במדבר א'תמג

עז

וְזָהוּ אתה כהן לעולם ר"ל הכהן ממשיך שיהי' בחי' אתה, וזהו ג"כ ענין יהודה אתה משא"כ לויים ע"ד אתה הוא ה' לבדך שיוכלל בחי' אתה בבחי' הוא וה"ע אתה

הוא ד' לבדך, אך קי"ס שהים שהוא עלמא דאתכסיא נעשה יבשה גבוה מב' הבחי' דכהנים ולויים שבחי' ים עלמא דאתכסיא בחי' הוא בא בגילוי ממש כמו בחי' יבשה כמ"ש הפך ים ליבשה ולא בבחי' ברכה והמשכה לבד, וזהו ענין על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמ"ח, וזהו ענין אל אלקים הוי', א"כ הלויים בחי' הוא, זהו כענין הצמצום ומק"פ, וכהנים בחי' אתה כהן זהו הקו, אך אוא"ס שלמעלה מהצמצום משם נמשך שיהי' גילוי סוכ"ע למטה מלמעלה מבחי' הקו, וזהו ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה, שמבחי' הוא יהי' בחי' זה, ולכן זהו גבוה מבחי' הלויים כו', עוי"ל הכהנים גבוהים מלויים כי יהודה אתה גבוה מבחי' לוי כמ"ש בד"ה יהודה אתה הוודעה והביטול לסוכ"ע משא"כ לוי בבחי' ממכ"ע, וא"כ הרי זהו בחי' אתה כהן.

אוה"ת במדבר ע' איתתמט

עט

עדמ"ש בזהר פ' בלק דקצ"ג ע"ב ע"פ אתה כהן לעולם על דברתי כו' וכן ברע"מ פ' עקב דף רע"א סע"א שבחי' חסד הוא הממשיך האור והשפע מג"ר בבחי' מל' כו' ואף כי נאמר כבוד מלכותך יאמרו וגבורתך ידברו שבנין המל' הוא מהגבורות כדי שיוכל להיות התהוות היש ודבר נפרד . . מ"מ אח"כ העיקר הוא והוכן בחסד כסאו כדי שיומשך ביטול היש.

אוה"ת דברים ע' תפה

פ

משא"כ אצל כהנים נאמר אתה כהן לעולם שעבודתם להמשיך אוא"ס מלמעלה למטה בחי' חסד עליון והוא בחי' אתה כו'.

אוה"ת שיר השירים ח"ג ע' תתכג

פא

ומדריגה הב' הנק' אתה הוא מ"ש בתל"י סי' ק"י אתה כהן לעולם ומבואר בזהר פרשת בלק שם דקאי על בחי' אור החסד שהוא שרש מדריגת הכהן כו' ולהיות כי במדות דאצילות ראשית בחי' גילוי האור הוא בחי' החסד (משא"כ הבינה נק' עלמא דאתכסיי) וזהו יומם יצוה ה' חסדו והוא יומא דאויל עם כולוהו יומין כו' וכמ"ש כי אמרתי עולם חסד יבנה שעיקר הבנין דז"א הוא ע"י בחי' החסד וכמ"ש זכר חסדו כמ"ש בע"ח שז"א רובו חסדים כו', ולהיות כן נק' גם החסד בשם אתה וזהו אתה כהן כו' (ועיי' מזה ג"כ בזהר פ' מצורע דנ"ג סע"ב ובמק"מ שם וברע"מ ר"פ עקב דרע"א סע"א ובפ"י הרמ"ז שם שהאריך ולדבריו י"ל טעם יותר ע"ז שהחסד נק' אתה כי הגה הבינה נק' הוא, והיינו לפי שנעשית כתר לז"א והכתר נק' הוא וכמ"ש טעם

זה בע"ח שער תיקון הנוק' ספ"ב, והנה החסד הוא הממשיך ומביא הגילוי מבינה וע"כ נק' אתה וזהו ענין אתה כהן כו' והוא בחי' כהן המשמש למלך עילאה שהיא הבינה וכנו' ר"פ יתרו דס"ז ע"ב ובפי' הרמ"ז שם.

אזה"ת סידור ע' מב ואילך

פב

והנה ענין כהנים הוא קו הימין חח"ג כה"ג בחכמה, ולכן בו ועל ידו יחוד י"ה והראיה מעבודת יוהכ"פ שהוא דוקא ככה"ג והיינו לפי שביוהכ"פ היחוד בבחי' י"ה . . . וסגן הוא בחסד וזהו ענין אתה כהן לעולם שממשיך מהבינה בזו"ג.

ביאורי הזהר ע' קיד

פג

אתה דא ימינא כו' נ"ב מהרח"ו חסד דז"א והוא כהן עילאה עיין בוח"ב יתרו דס"ז ע"ב כד"א אתה כהן לעולם על דברתי מלכי צדק כו' כהן עילאה דא איהו דקיימא על דבר, נ"ב מהרח"ו מל', ועיין במא"א אות ד' סע"י ג' וסע"י ד', בגין דההוא דבר לא קיימא אלא בימינא, עיין במא"א אות יוד סכ"א שהוא ע"ד ואיש כי יקח אחותו חסד הוא . . . חסד הוא ודאי דחביר לון כחדא, וה"ע יחוד ו"ה . . . והענין כי פי' דבר הוא בחי' המל' שנק' דבור העליון כמ"ש בדבר ה' שמים נעשו כו' וכן דבר מלך שלטון כידוע ולכך בשבת נאמר ממצוא חפצין ודבר דבר מפני שהמל' הנק' דבר עולה למעלה באצי' כידוע והנה בחי' המל' מקבלת השפע מבחי' החסדים דז"א דוקא וכמו שמפרש דבריו כאן ליתן טעם למאמרו ואמר בגין דההוא דבר לא קיימא אלא בימינא פי' בימינא היינו בבחי' החסד דז"א שנק' ימינא כמאמר חסד דרועא ימינא כו' וכמ"ש והוכן בחסד כסאו פי' המל' הנק' כסא הכבוד ועיקר השפעתה למטה מבחי' החסד דז"א וכן כתיב כי אמרתי עולם חסד יבנה שבנין עולם התחתון עלמא דנוקבא היא בחסד דז"א דוקא וזהו שאמר דההוא דבר שהוא בחי' המל' לא קיימא להתקיים בחסד של עצמותה רק בימינא דוקא, וביאור הדברים הנה ידוע דכל עיקר בחי' המל' הוא להחיות רוח שפלים דהיינו להשפיע אור ושפע למטה להוות נבראים בע"ג והשפעה זאת היא באה מבחי' החסד דוקא כידוע דכל בחי' השפעה והמשכה חוץ ממנו בא מצד החסדים כי טבע החסד שיורד מגבוה לנמוך דוקא ואמנם צריכה המל' לקבל בחי' חסד זה מבחי' חסד עליון הימנה והיינו בחי' חסד דז"א וז"ש והוכן בחסד כסאו ועמ"ש במ"א ע"פ הזהר פ' אמור דצ"ט ע"ב גבי אתער ואתערט אברהם ואתקין לכורסייא, ויובן זה עד"מ מבשרי אחזה כו' דהנה אנו רואים דכל השפעה והמשכה הנמשכת מן האדם לחוץ ממנו כמו השפעת השכל לתלמיד בדיבור או השפעת צדקה גשמית ביד שפושט ליתן לו הנה כ"ז תלוי בחסד וטוב לבבו שאם נגבר החסד והרחמים בלבו ונק' טוב לבב אזי ישפיע חוץ ממנו או השפעה רוחנית כמו השכל שיבא בהתגלות בדבור או השפעה גשמי' ליתן בידוע לעני וכיוצא אבל אם האדם בלבו בבחי' הגבורה שהוא כמו מדת הקמצנות היפך הפורנות אזי הוא בלתי חונן ליתן לזולתו רק הוא לעצמו

עוצר ומעלים אם הדבר טוב ברוחניות כמו החכמה קולט הוא ועוצר הכל לעצמו דוקא ואינו חפץ להשפיע אורה ולזולתו כלל ואם הוא דבר גשמי כמו ממון וכיוצא קופץ ידו ועינו צרה ליתן לעני כו' וא"כ יובן שגם בחי' השפעת והמשכת השכל בדבור תלוי' בחסד שבלב ומכ"ש החסד בפ"מ ומוזה יובן למעלה ג"כ דכל בחי' גילוי אור השפע הבא מבחי' דבור העליון שנק' מל' דאצי' בבי"ע גם להשפיע חכמה כמו נשמות להשיג באלקות וכיוצא הכל תלוי בבחי' החסדים דאצי' דהיינו בחי' אור החסד שבז"א הנגלה מבינה וז"ש בענין התורה פיה פתחה בחכ' ותורת חסד על לשונה במשלי סי' ל"א כ"ו והאר"ך בזה בזהר ס"פ תולדות דף קמ"ה סע"א, ובגמ' ספ"ד דסוכה דמ"ט סע"ב תורה ללמדה זוהי תורה של חסד שלא ללמדה זוהי תורה שאינה של חסד וזש"כ דכהן עילאה דוקא איהו קיימא על ההוא דבר שהוא בחי' המל' להמשיך בה חסדים כדי שתשפיע למטה בבי"ע וכמ"ש כי אמרתי עולם חסד יבנה וכו' ובלעדי חסדים הללו דז"א לא קיימא כלל בחב"ד שלה הנמשך ממנה לבי"ע וז"ש בגין דההוא דבר לא קיימא אלא בימינא כו' כנ"ל וההוא דבר מאן איהו מלכי צדק כך שמה ר"ל כך שמה דבחי' המל' הנק' דבר כנ"ל לפי שהמל' נק' צדקה בה' נוספת על היותו בחי' הי"ח שנמשכים במל' מחסד דז"א כנ"ל בפ"י והוכן בחסד כסא ושם העצם שלה צדק בלא ה"א וע"כ מלכי צדק פי' מלך של בחי' צדק . . ולפע"ד עיקר ענין החסד הוא בבחי' היחוד שהוא גלוי והמשכת האור הסוכ"ע בבחי' ממכ"ע . .

עו"ש בזהר ומאי דאמר בגין דאתקשר ביה בדוד פי' דוד הוא בחי' המל' והוא עולם הדבור העליון וע"כ הי' כל מדרגות דוד לדבר בדבור דוקא שירות ותשבחות כמ"ש בבחי' המל' למעלה למען יזמרך כבוד ולא ידום כו' וכתוב אלקי' אל דמי לך כו' ואמר בזהר דקארי תדיר לנהורא עילאה כו', ואפ"ל פי' כהן עילאה דא איהו דקיימא על דבר, כי הנה בחי' דבר הנ"ל נק' מלכי צדק בלא ה' עדיין וע"י כהן שהוא חסד ממשיך להיות כמ"ש אני מדבר בצדקה רב להושיע עיין מזה בזהר פ' אמור דפ"ט ע"א ובמ"א בביאור ע"פ ויקרא אל משה נתבאר הפי' כי אני היינו מ', מדבר היינו הכתר כי ד' בחי' דצח"מ דומם בחי' מ' עד מדבר בחי' כתר כמבואר בלק"ת פ' חקת בביאור ע"פ זאת חקת התורה, ושיהי' המ' הנק' אני בחי' מדבר היינו שיאיר בו אור הכתר כי נעוץ תחלתן בסופן זהו ע"י צדקה . . והגורם לכ"ז הוא בחי' כהן עילאה דקיימא על ההוא דבר הנק' מלכי צדק וממשיך בה בחי' אני מדבר . .

מ"מ זה שהמ' נק' אתה הוא לשבח ומעלה וכמ"ש בזהר משפטים דף ק"ד ע"א ע"פ יהודה אתה, וזהו ענין אתה גבור לעולם אד', כי אתה כפשוטו קאים על אור א"ס ב"ה והיינו שיהי' אור א"ס נמשך ומאיר בבחי' מדת מלכותו ית' וכמ"ש וישב ה' מלך לעולם ואזי נק' אתה כו'.

קיצור. ענין אתה הוא כמ"ש אתה כהן לעולם היינו חסד דז"א הממשיך מהבינה, להאיר לבחי' מל', וזהו על דברתי מלכי צדק, שהדבור מקבל מהחסד, והיינו ענין אני מדבר בצדקה.

כ"ק אדמו"ר מהר"ש

פד

אתה הוא בחי' ומדרגת הכהן כמ"ש אתה כהן לעולם בחי' המשכה מלמעלה למטה מבחי' עדאת"כ לעלמא דאתגליא.

תורת שמואל תרכ"ז ע' טה

פה

והחלה צריכתי ליתן לכהן, כי הנה כתי' ואם האכל יאכל וארוז"ל בשתי אכילות הכתוב מדבר אכילת מזבח ואכילת כהנים וארוז"ל כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים, וצ"ל איך ע"י אכילת כהנים מתכפרים הבעלים, אך הענין הוא דהנה אכילת מזבח הוא מה שנכלל במלאכים וכמ"ש בזהר ארי' דאכיל קרבנין, אבל יש בחי' אכילה היותר גבוה והיינו דכתי' ועל הכסא דמות כמראה אדם ואוא"ס ב"ה הוא כי לא אדם, וענין האכילה הוא מה שנמשך מבחי' כי לא אדם בבחי' אדם כו'. והנה ע"י אכילת כהנים מתעורר בחי' אכילה זו, שע"י אכילת הכהן מתעורר למעלה אכילת אדם העליון לכן כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים כו', וזהו ג"כ ענין החלה שניתנה לכהנים כו'. וזהו ענין מ"ש ואתה כהן לעולם על דברתי, דבור הוא בחי' מל' אמנם מבחי' דבור יכול להיות מדבר עמים כנודע, אכן ע"י הכהן איש החסד נמשך בבחי' מל', וזהו ענין החלה שנק' ראשית וכמשארוז"ל בראשית בזכות החלה שנק' ראשית, אך הנה בראשית ב' ראשית, ח"ע וח"ת, והכהן איש החסד ממשיך מבחי' ח"ע בח"ת, וזהו מ"ש להניח ברכה אל ביתך ב' דבראשית דהיינו בח"ת. וזהו ענין חלה חל ה', דהנה הד' רומז ג"כ לבחי' המל' בחי' דבור כנ"ל, אכן ע"י החלה נעשה מדלי"ת ה"א שמתוסף בחי' יו"ד וזהו על דברתי דבור יו"ד.

תורת שמואל תרכ"ז ע' שיג ואילך

פו

וזהו ענין מ"ש ואתה כהן לעולם על דברתי, דבור הוא בחי' מל' אמנם מבחי' דבור יכול להיות מדבר עמים כנודע, אכן ע"י הכהן איש החסד נמשך בבחי' מל', וזהו ענין החלה שנק' ראשית וכמשארוז"ל בראשית בזכות החלה שנק' ראשית, אך הנה בראשית ב' ראשית, ח"ע וח"ת, והכהן איש החסד ממשיך מבחי' ח"ע בח"ת, וזהו מ"ש להניח ברכה אל ביתך ב' דבראשית דהיינו בח"ת.

תורת שמואל תרכ"ז שלז

פז

וזהו ענין מ"ש ואתה כהן לעולם על דברתי, דבור הוא בחי' מל' אמנם מבחי' דבור יכול להיות מדבר עמים כנודע, אכן ע"י הכהן איש החסד נמשך בבחי'

מל', וזהו ענין החלה שנקרא ראשית וכמו שארז"ל בראשית בזכות החלה שנקראת ראשית, אך הנה בראשית ב' ראשית חכמה עילאה וחכמה תתאה, והכהן איש החסד ממשיך מבחי' חכמה עילאה בחכמה תתאה.

תורת שמואל תרכ"ט רנ

פח

וענין האכילה הוא מה שנמשך מבחי' כי לא אדם בבחי' אדם כו', והנה ע"י אכילת כהנים מתעורר בחי' אכילה זו שע"י אכילת הכהן מתעורר למעלה אכילת אדם העליון, לכן כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים כו', וזהו ג"כ ענין החלה שניתנה לכהנים כו'. וזהו ענין מ"ש ואתה כהן לעולם על דברתי, דבור הוא בחי' מל' אמנם מבחי' דבור יכול להיות מדבר עמים כנודע, אכן ע"י הכהן איש החסד נמשך בבחי' מל', וזהו ענין החלה שנקרא ראשית וכמו שארז"ל בראשית בזכות החלה שנקראת ראשית, אך הנה בראשית ב' ראשית חכמה עילאה וחכמה תתאה, והכהן איש החסד ממשיך מבחי' חכמה עילאה בחכמה תתאה, וזהו מ"ש להניח ברכה אל ביתך ב' דבראשית דהיינו בחכמה תתאה, וזהו ענין חלה חל ה', דהנה הד' רומז ג"כ לבחי' המל' בחי' דבור כנ"ל, אכן ע"י החלה נעשה מד' ה' שמתוסף בחי' יו"ד וזהו על דברתי דבור יו"ד.

סה"מ תרכ"ט ע' רכח

פט

אתה הוא בחי' ומדרגת הכהן כמ"ש אתה כהן לעולם, בחי' המשכה מלמעלמ"ט מבחי' עלמא דאתכסיא לעלמא דאתגליא.

סה"מ תר"ל ע' קיט

צ

והנה להיות המשכת בחי' זה בבחי' דבר, זהו ע"י הכהן כמ"ש ואתה כהן לעולם על דברתי, שבכדי שיומשך בחי' גילוי הדבור כמו שהוא למעלה שז"ע דברתי ביו"ד, פ"י שיומשך מבחי' יו"ד שרומז על החכמה כנודע בבחי' דבור זהו ע"י הכהן כו', ולכן ככהנים כתיב וזה הדבר (בפ' תצוה ר"פ ק"ט) להיותם ממשיכים בחי' דבר כמו שהוא בבחי' זה, והיינו כמו שהוא באצילות דכתיב לך ה' הממלכה, שגם בבחי' דבר מאיר בחי' יחו"ע שנק' זה, והו"ע דברתי ביו"ד כנ"ל, וכנודע שאבא מקננא באצ"י שז"ע שבכלליות האצ"י הוא בחי' הביטול דיחו"ע כמו"ש בבחי' מ"ה דחכמה כו', וע"י מה ממשיכים הכהנים בחי' זו זהו ע"י המנורה.

ד"ה וידבר גו' בהעלותך תרל"ט

צא

והנה בחי' זו ממשיכים כהנים כמ"ש ואתה כהן לעולם על דברתי מלכי צדק והול"ל על דברת, והענין שהוא דברת יו"ד שממשיכים יו"ד שהוא חכ' אבא מקננא באצי' ששם ביטול אמיתי, בדבר ה' שהוא בחי' ים, כלת משה, שיש במל'.

ד"ה וידבר גו' בהעלותך תרל"ט

צב

והנה כמו שנת"ל ענין נדרים והיתר נדרים כמו"כ ענין נדרים וקרבנות, דקרבן הוא שמקריב בהמה ע"ג מזבח הרי מקריב אותה ונכלל בבחי' ארי' דאכיל קורבנין, ארי' הוא אור י', ולכן ההקרבה הוא ע"י הכהן שהוא בחי' חכ' וכמ"ש ואתה כהן לעולם, שע"י חכ' יכולים להקריב אותם.

ד"ה היתר נדרים פורחין באויר תרל"ט

צג

וזהו מ"ש אתה הוא ה' לבדך, אתה זהו בחי' ומדרגת הכהן כמ"ש אתה כהן לעולם, בחי' המשכה מלמעלמ"ט מבחי' עלמא דאתכסי' לעלמא דאתגלי'.

ד"ה אז ישיר תרל"ט

כ"ק אדמו"ר מהורש"ב

צד

וזהו ענין מ"ש ואתה כהן לעולם על דברתי, דבור הוא בחי' מל' אמנם מבחי' דבור יכול להיות מדבר עמי' כגודע אכן ע"י הכהן איש החסד נמשך בבחי' מל', וזהו ענין החלה שנק' ראשית וכמשארו"ל בראשית בזכות החלה שנק' ראשית. אך הנה בראשית ב' ראשית ח"ע וח"ת, והכהן איש החסד ממשיך מבחי' ח"ע בח"ת. . וזהו ענין חלה חל ה'. דהנה הדי' רומז ג"כ לבחי' המל' בחי' דבור כנ"ל. אכן ע"י החלה נעשה מדי' ה' שמתוסף בחי' יו"ד, וזהו על דברתי דבור יו"ד, וזהו תיקון על עה"ד חטה היתה, שע"י החלה נמשך היו"ד בבחי' מל' בחי' דל"ת, וזהו שרש ענין החלה הנה הכהן איש החסד מחבר בחי' בראשית בחי' ח"ע וח"ת כו'. שז"ע להניח ברכה אל ביתך כו'.

סה"מ תר"ן ע' שעו

צה

דהנה כתי' נשבע ה' ולא ינחם אתה כהן לעולם, פי' ולא ינחם הוא בחי' כי לא אדם הוא להנחם והו"ע מה שאני ה' לא שניתי ועז"א נשבע ה' ולא ינחם

אתה כהן שהכהן ממשיך גילויי בחי' אני ה' לא שנתי דלהיות שהכהנים שרשם מבחי' רב חסד דעתיק כידוע ההפרש בין חסד דאברהם לחסד דאהרן ולכן נק' כהן גדול שממשיך בחי' הגדולה, וכמ"ש במ"א ההפרש בין גדולה לחסד, דחסד הוא השפעה שמצד השפלות וכמו אברהם שא' ואנכי עפר ואפר ומשום זה השפיע הכל לזולתו דאברהם אבר מ"ה בחי' חסד דו"א דשם הביטל שמבחי' חכ' כו', אבל גדולה הוא רב חסד דע"י והוא השפעה שמבחי' עצמות או"ס שהחסד הוא מצד שאינו תופס מקום כו' כמ"ש במ"א, וזהו"ע כה"ג שנמשך מבחי' הגדולה וממשיך גילויי בחי' הגדולה למטה, והיינו שממשיך בחי' או"ס שלמעלה מסדר השתל' בסדר השתל', וזהו נשבע ה' ולא ינחם אתה כהן לעולם על דברתי מלכי צדק, דהנה כתי' אתה ה' לבדך וידוע דקאי על עצמות או"ס שהוא לבדו הוא, ואח"כ אתה עשית את השמים כו' כתי' חסר ה' שחסרו ה' דברים ומבואר במ"א דהיינו בחי' רצון שכל ומדות מחו"ה, ורק בחי' עשי' דהיינו בחי' חיצוניות דמל' דא"ס מאיר לאחר הצמצום בהשתל' דקו"ה, ועז"א אתה כהן כו' שהכהן ממשיך בחי' אתה ה' לבדך באתה עשית את השמים כו', שממשיך בחי' או"ס הסוכ"ע למטה וזהו על דברתי מלכי צדק היינו כמ"ש ומלכי צדק מלך שלם שיהי' שלימות המל' כמ"ש ארוממך אלקי המלך שבבחי' מל' יאיר גילויי בחי' רוממות או"ס הסוכ"ע, וזהו"ע ברכת כהנים שהוא כמו תפלה שהכהן ממשיך גילויי או"ס הסוכ"ע, בעבודה הוא שיאיר בחי' ד"ע בד"ת כו', ועז" נצטוו הכהנים דוקא להיות שרשם מבחי' רב חסד לכן ממשיכים בברכתם בחי' או"ס הסוכ"ע שיאיר בגילויי כו'.

סה"מ תרנ"ד ע' ש"ז ואילך

צו

אמנם בחי' חו"ב ג"כ למעלה מבחי' גילויי עדיין, וכמו בע"ס דאצי' הרי הנסתרות לה' אלקינו דבחי' חו"ב הן בחי' נסתרות ונעלמות עדיין, והגילויי הוא מבחי' החסד דוקא ולכן נק' חסד אתה וכמ"ש אתה כהן לעולם כו', ובד"כ נק' ז"א אלה בחי' גילויי ובינה נק' הוא בחי' העלם עדיין כו', ולזאת בחי' דיקנא דכה"ר שהוא בחי' גילויי דזהו כהן איש החסד בחי' גילויי ולכן כהן ל' משרת וענין השירות הוא שמביא וממשיך בחי' גילויי אור.

סה"מ תרס"ה ע' קעב

צז

והנה הג' כתרין כתר תורה כו' בד"כ הן בהג' קוין, דכתר כהונה הוא בקו הימין, וכידוע דכהן הוא בחי' החסד וכמ"ש ואתה כהן לעולם דקאי על בחי' החסד דאתה הוא בחי' גילויי שזהו ההפרש בין אתה להוא דאתה לנוכח כו', וחסד הוא בחי' גילויי והוא ראשית גילויי המדות שנק' ג"כ יום כו'.

המשך תער"ב ח"א ע' א

צח

ואתה הוא בחי' חסד דו"א כו', והן בחי' החסדים שמתגלים למטה מהחזה בבחי' מל' וכמ"ש אתה כהן לעולם על דברתי מלכי צדק, אתה כהן לעולם היינו בחי' החסד דכהן איש החסד כו', ועל דברתי מלכי צדק הוא המשכת החסד בבחי' המל' כו' וכמ"ש במ"א.

שם ע' שנה

צט

אתה הוא בחי' חסד והיינו התגלות החסדים שמאירים בבחי' מל' וכמ"ש אתה כהן לעולם בחי' החסד על דברתי מלכי צדק בחי' המל' כו'. וגם המל' נק' אתה וכנודע דחכ' חסד ומל' נק' אתה כו'.

שם ע' שצ ואילך

ק

והענין דהנה כתיב נשבע ה' ולא ינחם אתה כהן לעולם כו' ופי' ולא ינחם הוא ענין כי לא אדם הוא להנחם כו', דבציור אדם שייך ניהומים כו' גם ברצון שייך ענין הניחום כו', ומה שלא ינחם זהו בבחי' פנימיות הכתר דוקא כו' וכמשנת"ל פרק קצ"ג, וזהו נשבע ה' ולא ינחם אתה כהן לעולם כו' שכהנים ממשיכים מבחי' כי לא אדם הוא להנחם כו', ועל ידי זה על דברתי מלכי צדק שממשיכים האור בבחי' מל' עד שהדיבור עליון בחי' חיצוניות המל' יהי' דברתי ממש דבור שלי דבחי' עצמות א"ס כו'.

שם ח"ב ע' תשעג

קא

דהנה כתי' כי אתה אבינו, וידוע דאבינו הוא בחי' חכ'. וצ"ל והלא אתה הוא לנוכח דהיינו בחי' עלמא דאתגליא ומפני מה נק' חכ' אתה. וכמו"כ צ"ל מ"ש ועבד הלוי הוא דהלויים בעבודתם ממשיכים בחי' הוא עלמא דאתכסי' וגבי כהנים כתי' אתה כהן לעולם כו', והלא כהנים הם למעלה מלויים כו'. אך הענין הוא דאתה הוא שלמעלה מבחי' העלם וגילוי, הוא זהו באור א"ס מפני שהוא בגדר גילוי שייך לומר בזה הוא בחי' העלם כו'. אבל עצמות א"ס אינו בגדר העלם וגילוי כו' ונק' אתה שהוא נמצא בכ"מ כמו שהוא בהעלמו כו', ולכן ש"ש שגור בפי כל כו' וכמ"ש במ"א. וזהו שנא' בכהנים אתה כהן דכהנים ממשיכים מבחי' עצמות א"ס, דהמשכת הלויים הוא מבחי' האור וע"כ נא' בהם הוא, אבל כהנים ממשיכים מבחי' עצמות א"ס ע"כ נא' בהם אתה כו'. וזהו ג"כ כי אתה אבינו דבכח' שורה בחי' עצמות א"ס להיות חכ' היא בחי' ביטול שורה בזה עצמות א"ס ע"כ נק' החכ' אתה כו'.

סה"מ פרי"ת ע' רכב

קב

משא"כ חסד הוא בחי' גילוי, דלכן הבינה נק' הוא משא"כ חסד נק' אתה כהן לעולם שהוא בחי' גילוי, וע"י החסד נמשך הגילוי גם במל', דו"ש אתה כהן לעולם על דברתי מלכי צדק, דדברתי זהו בחי' הדבור דמל' דזהו מלכי צדק וזהו ע"י אתה כהן לעולם שע"י החסד נמשך הגילוי גם במל', וזהו ג"כ מ"ש והוכן בחסד כסאו דכסאו זהו בחי' הישיבה וההשפלה למטה שזהו ע"י והוכן בחסד שע"י בחי' חסד עי"ז נמשך הגילוי גם למטה.

סה"מ ליקוט ח"ב ע' ריב

כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ

קג

אתה הוא מדריגת הכהנים וכמ"ש אתה כהן לעולם, והו"ע וחסד ה' מעולם ועד עולם בבחי' המשכה מלמעלה למטה מעלמא דאתכסיא לעלמא דאתגליא.

סה"מ תש"ז ע' 254

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

קד

ואתה הוא בחי' חסד, וכמ"ש אתה כהן לעולם, והכוונה כאן לבחי' חסד כמו שבא בגילוי במלכות, וכמו שמסיים בהפסוק מלכי צדק.

סה"מ תשל"א ע' 305

קה

ובחי' אתה הוא המשכת החכמה לחסד וכמ"ש אתה כהן לעולם, ועד כמו שנמשך בגילוי במלכות וכסיום הכתוב על דברתי מלכי צדק.

סה"מ תשל"א ע' 311

קי

ואתה הוא בחי' חסד כמ"ש אתה כהן לעולם על דברתי מלכי צדק, דאתה כהן לעולם היינו בחי' החסד דכהן הוא איש החסד ועל דברתי מלכי צדק הוא המשכת החסד בבחי' המלכות.

סה"מ תשל"א ע' 318

קז

על דברתי מלכי צדק, שפועל בהדיבור העשרה מאמרות שעל ידם נברא העולם באופן דמה גדלו ומה רבו, הנה פועל בהם שיהיו על דברתי לשון יחיד, והוא ע"י לימוד התורה באופן של שלום, שהוא הלימוד דפנימיות התורה.

סה"ח תשל"ג ע' 294

כ"ק הרה"ג והרה"ח וכו' המקובל מוהר"ר לוי יצחק

קח

והיינו ואתה רומז על חסד כמ"ש אתה כהן לעולם וכמ"ש בוח"ג דקצ"ג ע"ב ע"ש, והוא הנהורא דנהיר שאמר רשב"י מקודם, וסימנך ואת"ה גי' נצ"ר חס"ד במכוון ואתה פירושו גילוי, כי חסד הוא בחי' גילוי נהורא דנהיר.

לקוטי לוי יצחק כרך ב ע' נד

קט

הרי שכל בנין פרצוף המל', הן קטנה והן נערה והן בוגרת הכל נעשה ע"י כהנים בחי' חסדים, והיינו מ"ש אתה כהן לעולם על דברתי מלכי צדק. שכל בנין המל' הנקראת דברתי מלכי צדק הוא ע"י כהן דוקא שהוא השושבינא דמטרוניתא וכמ"ש בזוה"ק פ' מצורע דנ"ג ע"ב ע"ש. (וקרא למל' בג' שמות, דברתי, מלכי, צדק. ודבור ומלוכה הם ב', דברתי מלכי, שמייחסם אליו וצדק הוא בלא י' שאינה מייחסו לו. י"ל לנגד הג' בחי' שבמל' דעתה וגופה ורחמה הנבנים מהגבורות. שהוא קהת גרשון מררי בלק"ת להאריו"ל ר"פ נשא ע"ש. הנה דעתה וגופה הם נסמכים בז"א משא"כ יסודה אינו נסמך בז"א, כי הוא למטה אחר סיום יסוד ז"א וכמ"ש בע"ח שער הירח פ"ד ובפע"ח בכוונת ליל הו"ר ע"ש. לבך בדברתי ומלכי כתיב ב' שביחסם אותם אליו, כי הם נסמכים בו, משא"כ צדק רחמה לא כתוב ב' שאינו מייחסו אליו, כי אינו נסמך בו. גם יש לפרש דברתי כח"ב דמל', מלכי גופה דמל' מדעתה עד הודה. ואלו הב' בחי' נסמכים בו לכן כתובין ב' שמייחסם אליו, צדק רחם המל' שאינו נסמך בו לכן כתוב בלא י' כנ"ל. גם יל"פ שהוא לנגד העלי' והחדר והפרודור שברחם המל'. (והוא הב' דעות בעירובין ר"פ כיצד מערכין במערת המכפלה, אם בית ועלי' היינו החדר והעלי', או חדר לפנים מחדר הוא החדר והפרודור, כי מערת המכפלה הוא מל'). ובבית המקדש שקאי על מל' הוא העלי' שע"ג קה"ק שהיא מקודשת יותר מקה"ק כדאיאתא בפסחים דפ"ו ע"א, וקה"ק, וההיכל, ודברתי מלכי מייחסם אליו כי הם הבחי' הפנימיות, העלי', והחדר קה"ק. מלכי הוא בחי' ציון שהוא החדר וכמ"ש ואני נסכתי מלכי על ציון הר קדשי. ודברתי עלי' עוד חמורה קדושתה ממנו. וצדק ירושלם הפרודור אינו מייחס אליו, ועיין במאו"א מע' חדר ופרודור, ובע"ח שער תיקון הנוקבא פ"ב כלל ח"י. גם יל"פ הוא הג' בחי', מקדשי וב' שבתותי שהוא

הנקודה הפנימית והעגולא והרבוועא שברחם המל' בהקדמת זוהר ד"ו ע"א ועיין במק"מ ורמ"ו שם. גם יל"פ שהוא לנגד הג' בחי' דמל' קודם שנעשית פרצוף. דהיינו א' מה שהיתה עטרת היסוד, ב' מה שהיא בחי' פסיעה לבר במעוי אימא, ג' מה שהיא צלע. הב' בחי' דעטרת היסוד ופסיעה לבר מייחסם אליו, כי שם המל' אינה בחי' בפ"ע כלל, שהיא עטרת יסוד ז"א, והיא משך הו' דז"א הפסיעה לבר, וכנ"ל. וצדק הוא הבחי' דצלע ושם היא בחי' בפ"ע שהיא ה' תתאה שבשם לכן איגו מייחסו אליו. ובכל אלו הג' בחי' איננה פרצוף עדיין. והכהן שושבינא דמטרוניתא נתמנה עלי' לעשותה פרצוף. זהו שהוא על הג' בחי', דברתי, מלכי, צדק, לעשותה פרצוף. ומה שעושה אותה פרצוף הוא ג"כ בג' בחי' קטנה נערה בוגרות ע"ז ירמוז ג"כ דברתי מלכי צדק, דברתי קטנה, מלכי נערה. ובאלו הב' יש י' שמייחסם אליו, הוא כמו שקטנה ונערה הן ברשות אביהן חכ' שהוא אבי המל', זהו שיש בהן י' חכ'. צדק בוגרות ואינו מייחסו אליו כי אין לאביו בה רשות. ויתפרש מה שהכהן הוא, על דברתי מלכי צדק, הוא שהכהן עושה שתהיי' בחי' דברתי מלכי צדק, קטנה נערה בוגרת. ודע והבן שהמל' קודם היותה פרצוף יש בה ג' בחי', עטרת היסוד, פסיעה לבר, צלע. ובהיותה פרצוף יש בה ג' בחי' קטנה נערה בוגרות. אולי י"ל שהם זה לקבל זה, מהבחי' דעטרת היסוד נעשה אח"כ פרצוף דקטנה, מהבחי' דפסיעה לבר געשה אח"כ נערה, מהבחי' דצלע געשה אח"כ בוגרת, וד"ל.

לקוטי לוי יצחק כרך ב ע' רלג ואילך

ק"י, ז - מנחל בדרך ישתה על כן ירים ראש. האריז"ל

קי

סוד מנחל בדרך ישתה הנחל הוא יסוד דתבונה ובתוכו מלובש דעת דז"א שבו החסדי' הנקרא מים ואלו מים נמשכין מן הנחל ההוא ומתפשטין עד היסוד דז"א ותוורין ועולין ומגדלין אותן כנודע ויסוד נק' דרך בסוד דרך גבר בעלמה נמצא כי היסוד דאמא הנקרא דרך נעשה נחל מים וממנו שותה הז"א מאותן החסדים ואז נגדל ומרים ראשו וסוד הרמת ראש הוא כי חג"ת שבו נגדלין ונעשין בחי' ראש בסוד ג' מוחין שבו חב"ד ונמצא כי אין ראש זו מחודש רק שמה שהיתה בסוד חג"ת הורמו למעלה וגדלו ונעשה ראש בסוד חב"ד וזו בחי' ו' שבשם הוי"ה הכולל האצילות כי תחלה היה בז"א ו"ק לבד ו' זעירא שבתוך ה' דאמא עלאה ועתה יצאה ונעשה ו' עצמה שבשם הוי"ה ונעשה לו ראש שהוא צורת י' שיש בראש ו' כנודע כי ביניקה היתה ו' לאחר ה' ראשונה אלא שלא היה לה ראש כי היה ו"ק לבד ובגדלות נעשה לו ראש דהיינו י' על ו'.

קיא

מנחל בדרך ישתה על כן ירים ראש: כבר הודעתך ענין ו"א, שיש לו ג' זמנים, עיבור, ויניקה, ומוחין. ובהיותו בסוד עיבור תוך אימא עילאה, אז הוא בסוד ו' שבתוך ציור ה' ראשונה דשמא קדישא כנודע, כי אז הוא בסוד ו"ק בלבד, כמנין ו'. ואף הם אינם בו רק תלת כלילין בתלת, שהוא סוד ו' קטנה. ואחר שבולד, אז מתפשטים וניכרים שש קצותיו בזמן היניקה. ואח"כ בזמן הגדלות, נכנסים בו המוחין, ואז נעשה בחי' ו' שלימה עם ראש, שהיא ו' שבשם הוי"ה, ואז יש לו ראש, שהם המוחין. ואמנם מוחין אלו, הם תוך נה"י דאימא כנודע. והנה היסוד דאימא, בו נתונים החסדים של הדעת דזעיר, הנקרא מים כנודע. ונודע, כי הנחל הוא היסוד דאימא, שבו נמשכים מימי החסדים הנזכר, ויורדים עד היסוד דזעיר, ומשם חוזרים לעלות ולהגדיל את זעיר דרך עלייתם, כדרך המים הנמשכים באילן ממטה למעלה, ומגדילים אותו. ועי"כ ירום ראש, כי החג"ת שלו הם נגדלים, ועולים למעלה ונעשים חב"ד, שהם נקראים ראש. באופן שכבר הראש היתה בו מתחלה, אלא שהיתה כפופה בבחי' חג"ת, ועתה ע"י אשר מן הנחל ישתה, ממימי החסדים, ירים ראשו הכפופה, ועולים החג"ת למעלה בבחי' ראש כנוכר. ואומרו בדרך, בחי' היסוד דאימא, הנקרא דרך. בסוד דרך גבר בעלמה. והבחל הם מימי החסדים, הנמשכים בדרך זה, שהוא היסוד דאימא.

ע"ח שער כח פרק ד מ"ב

קיב

אימא עלאה האצילה שש קצוות הת"ת להתעלם בהם וזהו מי ברא אלה ואלו היו טמוני' בה בעלם גדול בסוד ו' שבתוך ה' עלאה והוא"ו שבתוך הה' אין לו ראש כי לא היו לו רק ששה קצוות וכאשר עלתה הבינה לחכמה לקבל ממנה אור בסוד העיבור נתעברה בשש קצוות אלו והמשיכ' להם אור מן החכמ' ונעשו' החג"ת חב"ד (ד"ש ד"ח ע"א) והנה"י נעשו חג"ת וחב"ד הם ראש הוא"ו ולפי' הוא"ו שבשם יש לה ראש כי כאשר הוליד' אותו נעש' באופן אחר והגדיל ע"כ ירים ראש ובתוכם נתעלמו ו"ק הבינה.

שער מאמרי רשב"י פרשת בראשית

קיג

תחילת אצילות ז"א מאבא נפק ונתעברה גו אימא בסוד ה' ד"ו והואו זעירא כי לא היו לו כי אם ששה קצוות שאחר חכמה ובינה כדרך שאר הספירות ובבחינה זו יקרא אבא אב לאבהן כי ממנו יצאו האבות חג"ת ואז לא היה לו ראש כמו הוא"ו שבתוך הה"א שאין לה ראש וכאשר נולד הבן הנעים נעשו לו שלשה מוחות על ידי הנחל העליון מנחל בדרך ישתה על כן ירים ראש ולכן ו' שבשם כנגדו שיש לה ראש.

שער מאמרי רשב"י - פירוש ספרא דצניעותא פרק א

קיד

נרמז האצ"י בקוצו של יו"ד הרומז בחכמה להורות כי הא"ס מאיר בכל האצ"י אחר התלבשותו בחכמה עילאה הנק' יו"ד ואח"כ נתלבשה היו"ד באות ה' ראשונה ונעשה כסוי אליה ולכן נקרא ה' ראשונה כסא הכבוד ר"ל לשון כסוי כי הכבוד מתכסה בתוכו וכשתדקדק תמצא כי היו"ד נכללת בה"א והה"א היא היו"ד הנכללת בתוכה כי צורת היו"ד במלואה יו"ד וא"ו דל"ת והנה ו"ד של המלוי הם צורת ה' כזה ה וכן הה"א עצמה יש לה ד"ו שחוזרת אל היו"ד כי הוא"ו הוא הבן שהוא ברחם האם שנתעברה והולידה הוא"ו ואז ראש הוא"ו יונק ממנה מא"י וזהו משה' מנחל בדרך ישתה על כן (ע"ג) ירים ראש (אמר שמואל נלע"ד שרוצה לדרוש אלהים בבינה והוא בחכמה וקשה לי כי הוא בבינה כמ"ש הכתוב ועבד הלוי הוא ואם נרצה לדרוש אלהים בגבורה והוא בבינה גם יקשה לזה לשון האדרא שאינו סובר כן וצ"ע ע"כ) ר"ל מנחל שהיא אימא עילאה ובדרך ר"ל שהוא קוץ התחתון של היו"ד שמריק הנחל ההיא שהוא הה"א ושותה הוא"ו מאותו מקום ע"כ הוא"ו ירים ראש וזהו היו"ד שעל הוא"ו.

שער מאמרי רז"ל מסכת שבת

קטו

גם ז"א הוא נק' ו' אלא שבתחילה היה קטן בסוד חדל נא מי יקום יעקב כי קטן הוא ולכן נק' או ו' שבשמו הגדול ית' ז"א כי ב' אותיות הראשונות אין בהם שנוי האמנם בשתיים האחרונות יש עלייה וירידה והכל תלוי ע"י מעשה התחתונים בסוד תנו עוז לאלהים על ישראל גאותו ואין הגאווה אלא בראש והוא סו' מנחל בדרך ישתה ע"כ יר' ראש כי ע"י נחל קדומים שהוא הבינה מרים הז"א ראש ונעשה אות ו' בסוד כונן שמים בתבו' וזמ"ש מי יקום יעקב מ"י שהיא הבינה הוא יקום ראש יעקב כי עתה בזמן הגלות קטן הוא ואין לזאת הו' ראש אך לעתיד לעה"ב יגדל לו ראש ואז לא יקראו לו ו' כי אם י' כי יהיה שלם בכל עשר ספירותיו וז"ס לא יעקב יאמר עוד שמך המורה על לשון עקב בלתי ראש כי אם ישראל הם אותיות ל"י רא"ש.

שער מאמרי רז"ל - מאמר פטיעותיו של אברהם אבינו

קטז

וגם בדי ערבה נגד ה"ה במלואו, הם ב' ההי"ן, והוא שנחל שבבינה שהיא ה"ה, עד הוד אתפשטותא, לכן נקרא ערבי נחל, כענין מנחל בדרך ישתה על כן ירים ראש, כי יעקב קטן הוא ו' ועירא שבתוך ה', שאין לו ראש, ואחר שיונק מן הנחל, מרים ראש, ונעשה ו' עם ראש, ומיעקב נעשה ישראל, שהם אותיות לי ראש.

פנ"ח שער הלולב - פרק א

ק"ז

מנחל בדרך ישתה וכו', דע כי ו"ה שבשם רומזים ליעקב ורחל והה' במילואה היא ב' ההי"ן א' לאה וא' רחל גם י"ו לישראל וליעקב כי הו' כשאינן לה ראש היא רגל הה' ו' קטנה בבטן אמא וכשהיא גדולה נקרא ישראל לי ראש וזהו מנחל בדרך ישתה ע"כ ירים ראש, כי נחל היא אמא עילאה נחל עליון כשהוא בה היא קטנה וכשהוא בדרך שכבר יצא אז ישתה דהיינו היניקה וע"כ ירים ראש שירים ראשו ולא יהיה ראשו תוך ברכיו מקופל ג' גו ג' ולכן אמר ירים ראש ולא אמר יגדל ראש ר"ל הראש הראשון שבין ברכיו בבטן אמא בשעת היניקה ירימיהו.

לקוטי תורה - ספר תהלים

הרב המגיד

ק"ח

מנחל בדרך ישתה וגו'. כי מתחילה היתה המחשבה בהתפשטות בלי גבול ואח"כ כשעלה בידו אהבה על בנו הוא מצמצם במחשבה לחשוב רק אותה אהבה והוא מנצח כל המחשבות והוא נקרא דר"ך. ומה שאמרו שיש לכל המדות שורש השורש הוא שעלה במחשבתו על בנו שבנו יהיה כך. וכך יאהב אותו וכך ירא מפניו וכך ינצח את כל השונאים ויתן הודיות ויתקשר עמו וימלוך אותו ומפני כן האב אוהב אותו ומניח כל המחשבות ואינו חושב רק דבר זה ואהבת בנו נקרא אהבת עולם ואהבת אביו נקרא אהבה רבה. וזהו מ"ש בחוני המעגל כבן המתחטא לפני אביו מה שהוצרך לגשמים והיה מעלה הגבורה בשרשה ונמתקת וזהו לפני ה' תטהרו. וזהו כשהז"א שותה מדרך שבא לו מנחל אזי נמשך לו מאהבה עילאה ומרים ראשו ונעשה לו מוחין והוא הנה"י דפ"א דמוחין דצל"ם.

או"ת סרל"ח

כ"ק אדמו"ר הצ"צ

ק"ט

ובכהאריז"ל ע"פ מנחל בדרך ישתה ע"כ ירים ראש, שז"א הוא בחי' אות ו' וכשהוא בבחי' ו"ק ה"ז אות ו' קטן, אך ע"י מנחל ישתה יסוד אימא ירים ראש שיש יו"ד בראשו, וזהו ג"כ ענין ראשי המטות כי אות ו' נק' מטה וכשנמשך מוחין בהוא"ו נק' ראש, וזהו ראשי המטות, והמשכה זו ע"ד מי ברא אלה, ואפ"ל ראשי המטות כמו שרשא דאילנא כי השבטים נק' שבטי י"ה א"כ שרשם באו"א, וצ"ע במק"מ ובהרמ"ז פ' במדבר, ועמ"ש בד"ה עולת תמיד העשויה בהר סיני בענין ישראל מתקשראן באורייתא כי ישראל לי ראש זהו מוחין דז"א מתקשראן באורייתא חו"ב עילאין שאור א"ס שורה בחכמה עילאה וזהו ואורייתא בקודב"ה ועד"ז

יש לפרש ג"כ וידבר משה אל ראשי המטות, כי המטות י"ב גבולי אלכסון דו"א וראשי המטות יש לפרש ג"כ המוחין דו"א, והם מתקשרים בחכמה עילאה וזהו וידבר משה יסוד אבא חכמה עילאה אל ראשי המטות מוחין דו"א כו'.

קיצור. ראשי המטות. כי האבות מרכבה עילאה חג"ת וי"ב גבולי אלכסון הם י"ב מטות דאצי' ומתחלקים לשבעים נפש וששים רבוא ויש י"ב שבטים דבריאה י"ב חדשים וראשי המטות כמו י"ב ראשי חדשים, וידבר משה שממשיך בהם אור החכמה שיהי' כח לאכפייא ולאפהכא, מדי חדש בחדשו כו', ע"כ ירים ראש.

אוה"ת במדבר ע' א"פג

קכ

ובספר חס"ל בסופו במאמר הפסיעות להרח"ו פי' כי היסוד שהוא ו' זעירא היינו ו' בלתי ראש ר"ל שאין עלי' צורת יו"ד רק ו' וזהו ו"ק ועז"נ מי יקום יעקב כי קטן הוא, אך ו' גדולה זהו כשנמשך בו ראש שהוא בחי' יו"ד ועז"נ ביום ההוא יהי' שבחי' ו"ה יהי' בבחי' י"ה כו', וזהו"ע לא יעקב יקרא עוד שמך בחי' ו' זעירא כ"א ישראל יהי' שמך לי ראש, מנחל בדרך ישתה ע"כ ירים ראש כו', ולפ"ז ההפרש שבין שבט למטה הוא כענין ההפרש בין בחי' יעקב לבחי' ישראל בחי' כי שרית עם אלקים. ולכן ע"ז מורה המטה שהוא מורה על השתררות וממשלה כמו מטה עוזך כו' וארוז"ל ברבות פ' וישב פ' פ"ה ומטך זו מלך המשיח כו'.

אוה"ת במדבר ע' איש

קכא

בענין נחל איתן שהוא הוא, יש להעיר ממ"ש בסידור שער החתונה בד"ה ענין רב שמואל בר רב יצחק מרקד אתלת, כי נאמר ע"כ יעזוב איש ז"א את אביו ואת אמו כשנמשך בקול ודבור אך יש בחי' שיכול להיות ב' הבחי' יחד, וזש"כ שפנימי' הלב עם המוח הם תרין ריעין, וזהו כענין והשיב לב אבות על בנים כו', וא"כ י"ל זהו נחל איתן, ואז הוא ו' או רבתי ע"ד עץ ארז ועמ"ש בכהאריז"ל בענין מנחל בדרך ישתה על כן ירים ראש היינו שהוא יש יוד בראשו נק' ואו רברבא כו' ואפ"ל ז"ס המשכת המוחין דגדלות לז"א ששרשם בא ממו"ס כנזכר בביאור והנצח זו ירושלים, או כמ"ש בד"ה מצה זו ענין מוחין דאבא והיינו מוחין דאבא שנמשכים בז"א וע' מזה בבה"ז פ' בלק ע"פ מראש צורים אראנו וז"ס ואו רברבא היינו ז"א כשמאירים בו המוחין דאבא, וע' בה"ז אמור דף קוף ע"פ אחותי בת אבי, שאזי כשמאירים בו מוחין דאבא נק' מלכא קדישא, גם ע"ד שנתבאר בבה"ז פ' חיי דק כ"ג בענין קודב"ה דאתכליל מאתר עילאה סדכ"ס והיינו הקו וחוט מאוא"ס המאיר בת"ת ח"א וזהו והנורא אל עליון והנורא בתוספת וא"ו, ובוהר ר"פ ויקרא, אות אמת זהו אות ואו, בחינת והבריח התיכון, זהו ענין נחל איתן, שהנחל נמשך מבחי' משכיל לאיתן.

אוה"ת דברים ע' תרטג

קכב

בד"ה אתם נצבים כי הוא בחי' פנימיות לבחי' אוא"ס ב"ה ממש והיינו על מה שנסתלק ההמשכה הפנימי' מאוא"ס ב"ה שלמעלה מאציץ' הנמשך אל הששה מדות דאצי' הנק' וי"ו ע"י ה"א עילאה שבה התגלות עתיק כו' וזהו"ע היו"ד של הוי"ו וכמ"ש מנחל בדרך ישתה ע"כ ירים ראש כו' עיין בס' חס"ל בסופו במאמר הפסיעות מהרח"ו.

אוה"ת דברים ע' א'יתיש

קכג

מש"כ אשר בוז"ת ג"כ יש פנימיות היינו מה שהחכמה מאיר בחסד זהו פנימיות החסד כמ"ש באברהם התהלך לפני, גם ע"ד שפי' האריו"ל ע"פ מנחל בדרך ישתה ע"כ ירים ראש, כי הז"א נק' וא"ו רק בתחלה היה קטן בסוד מי יקום יעקב כי קטן הוא וע"י נחל קדומים הוא הבינה הז"א מרים ראשו ונעשה אות י', כ"כ הרח"ו באגרת שבסוף ספר חס"ל והיינו המשכת המוחין לז"א זהו ירים ראש.

ביאורי הזהר ע' שנו

כ"ק אדמו"ר מהר"ש

קכד

ומעתה יובן בחי' ו"ה שבנפש, דהנה כתי' וצדקה כנחל איתן, שבחי' איתן הנ"ל יורד ונמשך במקום המדות שבלב שהם ששה מדות בחי' וא"ו לבררם ולהפכם, כי הנה במדות יש זלעו"ז שיש בחי' מדות הרעות כמו כעס וקנאה ותאוה, וצריכים להפוך ולברר את המדות, וזהו ע"י המשכת בחי' איתן בחי' יו"ד שיומשך במדות ואז נק' נחל איתן והיינו בחי' וא"ו רברבא, כי יש בחי' וא"ו רברבא ויש בחי' וא"ו זעירא, פי' וא"ו רברבא, הוא כשיש בחי' יו"ד בראש הוא"ו אז נק' וא"ו רברבא אבל כשאין יו"ד בראש הוא"ו אז נק' וא"ו זעירא, וזהו מ"ש מנחל בדרך ישתה ע"כ ירים ראש שכשנמשך בחי' איתן לבחי' מדות שאז נק' נחל איתן אזי ירים ראש שיש להוא"ו אז בחי' ראש היינו יו"ד.

טה"מ תרל"ג ח"ב ע' תמו וכ"ה בע' תנח

כ"ק אדמו"ר מהורש"ב**קכה**

יז"ש מנחל בדרך ישתה ע"כ ירום ראש ואי' בכתהאריז"ל שזהו וא"ו שבראשו יו"ד והיינו שמאיר בחי' איתן במדות כו', וה"א אחרונה הוא מתדו"מ דג' קוין שבה' הן מתדו"מ כנודע.

סה"מ עטר"ת ע' תרטז

כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ**קכו**

יע"י המעין היוצא מבית ה' שזהו בחי' פנימי' החכמה בחי' איתן ה"ז משקה בחי' נחל השטים שנהפך לטוב כו', וכמ"ש בלקו"ת בד"ה ששים המה מלכות, ובדרוש וככה רל"ז באורך, וכאשר מאיר בחי' איתן בהמדות אזי הוא בחי' וא"ו רברבא, דיש וא"ו רברבא ווא"ו זעירא, וא"ו זעירא הוא וא"ו בלי יו"ד וא"ו רברבא הוא שבראשו יו"ד, וז"ש מנחל בדרך ישתה ע"כ ירים ראש ואיתא בכתבי האריז"ל שזהו וא"ו שבראשו יו"ד, והיינו שמאיר בחי' איתן בהמדות כו'.

סה"מ תרפ"א ע' שלו

קכז

ובכתבי האריז"ל אי', דיש שני ווי"ן, ו' זעירא וגם ו' רברבא, דו' זעירא הוא קו, והו' רברבא הוא שבראשו יו"ד, שהם ב' מיני עבודות, הא' הוא ההמשכה והגילוי הנ"ל, והב', שבראשו יו"ד, שהוא עבודת הביוררים, שכת"י מנחל בדרך ישתה ע"כ ירים ראש, דכאשר הוא בדרך עבודתו בעבודת הביוררים בעניני עולם, ומגיע לבחי' נחל דאיתן, הנה אז ירים ראש, שממשיך יו"ד להוא"ו כו'.

סה"מ ליקוט ח"ב ע' כו

קכח

והנה ענין ו"ה דשם הוי' שבנפש הוא, והנה כתיב וצדקה כנחל איתן, נחל איתן הוא מקום מישור כאשר מגיעים המים לשם מתפשטים בהתפשטות גדולה, וזהו נחל איתן, דאיתן שבנש"י יהי' בבחי' נחל והמשכה, ובא ע"י הצדקה שהם המצות, וכמ"ש וצדקה תהי' לנו כי נשמור לעשות את כל המצות, כי מצות נק' צדקה בכלל, דכאשר מקיימים את המצות בקבלת עומ"ש לפי שזהו ציווי הוי' כנ"ל, הנה אז ממשיכים בחי' איתן שבנשמה, והוא בדוגמת אות הוא"ו שהוא קו, וכמו"כ ע"י המצות ממשיכים בחי' איתן, ובכתבי האריז"ל איתא דיש שני וואוין וא"ו זעירא וגם

וא"ו ררבי דוא"ו זעירא הוא קן והוא"ו ררבא הוא שבראשו יו"ד, שהם ב' מיני עבודות, הא' הוא ההמשכה והגילוי כנ"ל והב' שבראשו יו"ד שהוא עבודת הביוררים דכתי' מנחל בדרך ישתה על כן ירים ראש, דכאשר הוא דרך בעבו, בעבו' הביוררים בעניני עולם ומגיע לבחי' נחל דאיתן הנה אז ירים ראש שימשיך יו"ד להוא"ו כו'.

סה"מ תרפ"ב ע' עה

קכט

וכאשר המעיין מבית הוי' יצא שהוא בחי' פנימית החכ' בחי' עומקא דליבא הנ"ל אז הנה משקה את נחל השטים, ואז נעשה וי"ו ררבא, דיש וי"ו ררבא ויש וי"ו זעירא, דוי"ו זעירא הוא קן, והוי"ו ררבא הוא קן אשר בראשו יו"ד, וכמ"ש מנחל בדרך ישתה ע"כ ירים ראש, ואי' בכהאריז"ל דזהו וי"ו ררבא דבראשו יו"ד, והיינו דבהתפשטות והתרחבות המדות יהי' בהם הביטול דבחי' איתן היינו הביטול עצמי דחכ'.

סה"מ תרפ"ג ע' עה

קל

וכאשר מאיר בחי' איתן בהמדות אזי הוא בחי' וא"ו ררבא, דיש וא"ו ררבא ווא"ו זעירא, וא"ו זעירא וא"ו בלי יו"ד וא"ו ררבא הוא שבראשו יו"ד, וז"ש מנחל בדרך ישתה ע"כ ירים ראש ואיתא בכתבי האריז"ל שזהו וא"ו שבראשו יו"ד, והיינו שמאיר בחי' איתן בהמדות כו'.

סה"מ תשי"א ע' 332 וכ"ה בשינוי לשון קצת בסה"מ תרפ"ז ע' ס ועוד

כ"ק הרה"ג והרה"ח וכו' המקובל מוהר"ר לוי יצחק

קלא

שנחל הוא עמק שקוע . . ונחל קאי על בינה, יסוד אימא שהוא שקוע, (וכידוע בפ"י מנחל בדרך ישתה, שנחל קאי על יסוד אימא, ועיין בפע"ח בכוונת נר חנוכה בהר"ת של להדליק נר חנוכה, נחל).

לקוטי לוי יצחק מארז"ל ע' קעא

קלב

דר"ך גי' קס"א ס"ג כמ"ש במאו"א מע' דרך ע"ש, והוא הדרך של החבל דת"ת עדמ"ש מנחל בדרך ישתה, שז"א בחי' חבל שותה מנחל בדרך דיסוד אימא, ואז ירים ראש. והוא מה שנעשה מיעקב בחי' חבל נחלתו שהוא קטן כמ"ש בנה הקטן,

כי קטן הוא בחי' ישראל לי ראש, ועיין בל"ת להאריז"ל בתהלים ע"פ זה ע"ש, זהו שמוליך את התבל לדרכו.

לקוטי לוי יצחק מארז"ל ע' שנט

קלג

והקדר שהניח את קדורתיו ברה"ר, רה"ר הוא מקום הקליפות, הגה מל' הנוקבא יורדת לבי"ע שהוא מקום הקליפות, והוא ע"ד כמו המניח את הכד ברה"ר, שהוא מה שהמל' מסתרת בבריאה, כמו אסתר קרקע עולם היתה, שהוא ע"ד הקדרה, והיא ע"ש ואנכי הסתר אסתיר שמסתרת בבריאה, ששם הוא ומשם יפרד, טורי דפרודא, בחי' רה"ר. והוא שהקדר ז"א עזב את המל' מלהשפיע בה, והוא ירד לשתות מן הנחל דבינה כמ"ש מנחל בדרך ישתה, שרוצה לינק מאמר בינה, ולא להשפיע למטה, ועיין בתניא בקו"א בד"ה עיין ע"ח שער הנקודות ש"ח פ"ו ע"ש, ועיין בל"ת להאריז"ל בפסוק מנחל בדרך ישתה ע"ש. ונשארו הקדרות, רחם המל', בלי שמירה ברה"ר מקום הקליפות.

לקוטי לוי יצחק מארז"ל ע' שצה

קלד

מניקת הוא בינה המניקת לזו"ן, שנותנת להם מוחין דיניקה ושומרת אותם, והוא כמו בחי' קן צפור שהאם רובצת, האם היא בינה, והיא רובצת על האפרוחים ו"ק דז"א, או על הביצים מל'. ועפ"י פשוט מניקת הוא שפופרת, היינו יסוד אימא שהוא חלול כמו שפופרת והוא רבוץ ומניק את הבנים זו"ן, וכמו אל שדי מלשון שדים ורחם, שהוא בחי' בינה המינקת את זו"ן. והמניקת הוא בראש המקל, כי הרי זהו מוחין, בחי' ראש דיניקה שנמשך מבינה לז"א, שהוא המקל, (והוא כמו הקן צפור דבינה שהיא בכל העץ דז"א). וכמו מנחל בדרך ישתה שהוא מה שז"א שותה מוחין דיניקה מנחל דבינה, על כן ירים ראש וכמ"ש בל"ת להאריז"ל בפסוק מנחל בדרך כו'.

תורת לוי יצחק ע' רצו

הוספות

וְזָהוּ הטעם למספר ששים כי שס"מ הם בחי' ששה מדות דאצי' והיו"ד הוא בחי' ח"ע שנמשך במדות וכמו שנאמר ביעקב (בראשית כ"ח) וישם אותה מצבה שהוא בחי' הוי"ו ויצוק שמן על ראשה שהוא בחי' המשכת חכ"ע בחי' יו"ד שבראש הוי"ו וזהו (תהלים ק"י) מנחל בדרך ישתה ע"כ ירום ראש כו' שזה"ע המשכת המוחין דחכ' במדות ולכן נעשה מספר ששים י"פ וי"ו והם ענין שס"מ, אך מתגלי' המה בהיכל ק"ק דבריאה ואז מתאחדי' ששה היכלות שתחתיו בהיכל ק"ק הנ"ל ואז מבררי' בבי"ע מחמת שהם כמלך שגוזר ואומר מצד מ"ה דח"ע שנגלה בברי' וזהו ששים המה מלכות דמ"ה דחכ"ע נגלה בהם כו' וד"ל.

פ'לח הרמון משפטים ע' רעח

ספר זה נדפס לזכות
כל המתעסקים והמסייעים בעריכת
והדפסת ספר זה

מתנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לכבוד י"א ניסן, תחילת שנת ה-1110

יוסף יצחק בן אסתר	סימון בן חי' צבי'
אליעזר יוסף חי בן אסנת	מאיר שלמה בן חוה
לוי יצחק בן פעשע הדסה	מנחם מענדל שלמה בן רחל
מתיתיהו יהודה הלוי בן גאולה	מנחם מענדל בן איילה
אביתר צדוק הכהן בן עופרה	לוי יצחק בן שיינע מלכה
יוסף יצחק בן ברכה	אברהם בן זלאטה
ישראל נח בן מאשה	יוסף יצחק בן אסתר
מנחם מענדל בן חנה חי' פרידה דבורה	ישראל בן שרה
אברהם ישעי' בן סלווה	שניאור זלמן בן חי' שרה מינדל
זלמן שמעון בן דבורה	מנחם מענדל הלוי בן רחל
אברהם בן רחל רותי	משה יהודה בן רבקה
אליצור יוסף בן אלינה חיה	מנחם מענדל בן ורדא בת ציון
יוסף יצחק בן רוזיאלה שרה	יעקב בן חי' בילה
יחזקאל הלוי בן לאה	יוסף יצחק בן חנה פרומה
חיים פנחס בן לאה חנה	מנחם מענדל בן רות
מנחם מענדל בן מנציה	יחזקאל בן מרים

יה"ר שיוזכו להוסיף בפעולות לנחת רוח כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ולזרוז התגלותו תיכף ומיד ממש

יחי אדוננו מורדנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

לזכות

מרת **איילה** בת **רחל** שתחי'

לחיים טובים וארוכים ולבריאות איתנה

ושתזכה לרוות נחת מכל צאצאי' שיחיו

ושיגרמו רוב נחת

לב"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

* * *

לזכות

חי' **מוסיא** בת **ברכה**

לרגל יום הולדתה

כ"ה אדר

לשנת הצלחה

בגשמיות וברוחניות וכל טוב סלה

לע"נ
הרה"ת ר' יעקב זלמן חיים
בהרה"ח ר' אברהם מרדכי לוי יצחק ז"ל
סעמיועלס
נפ' ועש"ק כ"ג כסלו ה'תשמ"ו

נדפס ע"י הרה"ת ר' שמואל מאיר שיחי'
וזוגתו מרת נחמה שתחי' ומשפחתם שיחיו
סעמיועלס

לע"נ
הרה"ת ר' שמעון בהרה"ח ר' רחמים ז"ל
נפ' ה' אייר ה'תשס"ד
והקיצו ורננו שוכני עפר, והוא בתוכם תיקף ומיד ממש
בהתגלות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
מוקדש על ידי יוצאי חלציו שיחיו
יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

לזכות

מרת חנה ציונה בת אסתר שתחי'
מרת איילה בת רחל שתחי'
ר' רחמים בן חנה ציונה שיחי'
מרת רחל בת איילה שתחי'
מנחם מענדל שלמה בן רחל שיחי'
חיה מוסיא בת ברכה שתחי'
שלום דובער בן חיה מוסיא שיחי'
דבורה לאה בת חיה מוסיא שתחי'
שיינא בת חיה מוסיא שתחי'
מנוחה בת חיה מוסיא שתחי'
חיים הלל בן רחל שיחי'
צפרה חנה לבנה בת מכנתי שתחי'
מנחם מענדל בן חיה צפרה חנה לבנה שיחי'
יוסף צמח בן חיה צפרה חנה לבנה שיחי'
ישראל גבריאל נח בן חיה צפרה חנה לבנה שיחי'
שטערנא שרה בת רחל שתחי'
מנחם מענדל בן יוכבד שיחי'
שמואל יוסף יצחק בן שטערנא שרה שיחי'
שניאור זלמן בן רחל שיחי'
שטערנא שרה בן רוזה שתחי'
חיה מושקא בת שטערנא שרה שתחי'
מנחם מענדל בן שטערנא שרה שתחי'
רבקה בת רחל שתחי'
פנחס בן לבנה שיחי'
דובער יעקב בן רבקה שיחי'
יוסף יצחק פרדזי בן רבקה שיחי'
יהודה לייב בן רבקה שיחי'
חי' מושקא בת רחל שתחי'
אסתר הדסה בת רחל שתחי'
דבורה לאה בת רחל שתחי'
משה בן רחל שיחי'
ישראל נצח בן רחל שיחי'
שיינא ברכה בת רחל שתחי'

לזכות

שלוחי כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בס. פאלו, ברזיל

הרה"ח ר' ירחמיאל וזוגתו חנה

וילדיהם חי' מושקא, דבורה לאה, שיינא, מנחם מענדל,

חנה רבקה, דוד, שיינדל גיטל, ומנוחה סימא שיחיו

בעלינאוו

להצלחה רבה ומפלגה בקיום השליחות היחידה

"קבלת פני משיח צדקנו" מתוך הרחבה בגו"ר

ושיגרמו נחת רוח רב לכ"ק אד"ש מה"מ

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

* * *

לזכות הילד חייל בצבאות ה'

מנחם מענדל שי'

לרגל יום הולדתו - י"א ניסן תשס"ג

יה"ר שיגדל להיות חסיד ירא שמים ולמדן ושיגרום רוב

נחת להוריו שיחיו ולכל משפחתו

לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ולזכות אחיותיו החיילת בצבאות ה'

נחמה דינה, חנה, חיה מושקא, ומנוחה רחל שתחי'

נדפס ע"י הוריהם

ר' לוי יצחק וזוגתו מרת מירב שבית שיחיו הלל

לזכות הרה"ח הוו"ח הרה"ת
הרב ר' **ישראל שמעון שו"ב** שיחי'

לבריאות הנכונה
בכל רמ"ח איבריו ושס"ה גידיו
וברכות ה' עד בלי די
שיזכה להתגלות מלכנו
- ה"ה כ"ק אדמו"ר - משיח צדקנו
"נאו" ממש וממ"ש, אכי"ר

לעילוי נשמת האשה החשובה הצנועה
וחסידה מנשים באוהל תבורך
מרת **חי' שרה** בת הרה"ח ר' **משה מאניע** ע"ה

נפטרה יום ו', ז' מנחם-אב
ערב שבת קודש פרשת חזון ה'תשס"א
והובאה למנוחות באותו יום לאחר חצות

ת.נ.צ.ב.ה.

נדבת בנם הרה"ח הרה"ת ר' **מרדכי לייב** שי'
קלמנסון

ספר זה נדפס
לזכות
כ"ק אדמו"ר מלך המשיח
שליט"א
לרגל שנת המאה ותשע

* * *

ולע"נ
ר' משה ב"ר שלום ע"ה
נלב"ע כ"ג אייר ה'תשנ"ב
נדפס ע"י יוצאי חלציו

והקיצו ורננו שוכני עפר, והוא בתוכם תיכף ומיד ממש
בהתגלות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

לעילוי נשמת
ר' משה ע"ה
בן מרווארי ואליהו ע"ה
יששכר

נלב"ע א' טבת ה'תשס"ד
והקיצו ורננו שוכני עפר" לחיי עולם והוא בתוכם
לאלתר לגאולה האמיתית והשלימה כיד המלך העוטה אור כשלמה
לזכות אורה בת נעמי תחי' בתוך כלל ישראל
ולזכות פנינה בת אורה תחי' בתוך כלל ישראל

* * *

לעילוי נשמת
מרת רחל בת הרה"ח הרה"ת אבישי ואסתר ע"ה
אשת הרה"ח הרה"ת שמואל ע"ה צדק-שניאורסון
ולע"נ
בתה מרת יוכבד בת הרה"ח הרה"ת שמואל ורחל ע"ה
אשת יבדלחט"א הרה"ת הרה"ח ר' אהרן שיחיו חן
שליח כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א בקווינס, נ.י.

נלקחו לבית עולמם
יום ועש"ק פ' תשא י"ט אדר ה'תשס"ז

ספר זה נדפס
לזכות
כ"ק אדמו"ר מלך המשיח
שליט"א
לרגל שנת המאה ותשע

* * *

ולע"נ

הרה"ת הרה"ח הרב הגאון ר' זלמן לייב ב"ר יצחק ע"ה

וזוגתו מרת רייזל ב"ר חיים בנימין ע"ה

ובנם בכורם הילד ישראל נח ב"ר זלמן לייב ע"ה

עסטולין

והקיצו ורננו שוכני עפר, והם בתוכם תיכף ומיד ממש

בהתגלות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

נדפס ע"י יוצאי חלציו

ר' נפתלי הערץ ומשפחתו שיחיו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

ספר זה נדפס
לזכות
כ"ק אדמו"ר מלך המשיח
שליט"א
לרגל שנת המאה ותשע

* * *

לזכות ר' אלימלך בן חנה
וזוגתו מרת שיינא מושקא בת חיענא

לחיווק ההתקשרות
ולהצלחה בכל עניניהם בגשמיות וברוחניות
ויזכו לרוות רוב נחת חסידותי מיוצאי חלציהם:

חיענא בת שיינא מושקא
ובעלה שלום דובער בן רייזל רבקה
ובנם מאיר אליעזר בן חיענא
ובתם צביה ליבא בת חיענא

שמוקלעד

שלוחי כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א בלאס־קרוסעס, ניו מעקסיקא
להצלחה רבה ומופלגה בגו"ר בהשליחות בלי דאגות בגו"ר

יוסף יצחק בן שיינא מושקא
ברכה בת שיינא מושקא
מנחם מענדל בן שיינא מושקא
שטערנא שרה בת שיינא מושקא
פייגא רבקה בת שיינא מושקא

שיחיו

טיפענברון

לע"נ

ר' ישראל פייוול ע"ה

ב"ר אריה לייב הכהן

נלב"ע ח"י כסלו ה'תש"ע

נדפס ע"י בני משפחתו

והקיצו ורננו שוכני עפר, והוא בתוכם תיכף ומיד ממש
בהתגלות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

* * *

לע"נ

ר' מנחם ב"ר מרדכי ע"ה

נלב"ע ט"ז אייר ה'תשס"ט

נדפס ע"י בני משפחתו

והקיצו ורננו שוכני עפר, והוא בתוכם תיכף ומיד ממש
בהתגלות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

לרגל מאה ושמונה שנה להולדתו

יה"ר שיראה הרבה נחת

משלוחיו, חסידיו, וכלל ישראל

ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו

וישמיענו תורה חדשה מפיו

בגאולה האמיתית והשלימה

תיבף ומיד ממ"ש

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

